

Tunški glas)))

December 2010 • Leto 16 • Številka 1

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto 2011
Vam želi uredniški odbor!*

Sveta noč, blažena noč...
Naj vam novorojeno Dete
prinese upanje in mir v
vsakdanje življenje! Svet nam
ponuja tekmovalnost, užitke,
potrošništvo, ugled... Mi pa
hrepnimo po tem, kar je
zgoraj, kjer je Kristus na Božji
strani. V ta mrzli svet prinaša
luč, mir in smisel našemu
življenju.

Za novo leto vam pa želim
blagoslov na vseh poteh. Ne
govorimo, se pač ne splača,
recimo: ne maščevanju,
ne obsojanju, ne laži, ne
suženjstvu greha, ne strahu
pred prihodnostjo, ne lenobi,
ne obupu, ne pričakovanju,
kaj mi bodo drugi naredili, ne
hrepenenju po senzacijah!
Recimo: ja življenju, ja veselju,
ja miru, ja ljubezni do Boga in
bližnjega, ja odpuščanju sebi in
bližnjemu in Bogu...!
Vam faranom in ljudem
dobre volje iskreno želim
blagoslovljeno praznovanje
božiča in novega leta,
zahvaljujem se za vašo dobroto
do mene in do ljudi, ki so v
stiski.

Vaš Jože Razinger, župnik

Slovo stare ekipe

V mesecu oktobru je bil na lokalnih volitvah v Tunjicah izvoljen novi Svet krajevne skupnosti. Stari odbor je delo predal. Vsa štiri leta smo vestno opravljali svoje poslanstvo, delo smo nadaljevali po načrtanih tirnicah in skušali biti dostopni do vseh krajanov Krajevne skupnosti Tunjic. Organizirali smo kar nekaj delovnih akcij, predvsem čistilnih - okolica pokopališča, organizirali vaški piknik, silvestrovanja, obisk starejših občanov in še mnogo drugega. Novemu odboru želimo uspešno nadaljevanje dela, veliko strpnosti in čim manj stresa.

*Bivši člani Sveta
krajevne skupnosti Tunjice*

DELOVANJE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Letošnje lokalne volitve so tudi v našo krajevno skupnost prinesle kadrovske spremembe.

Na prvi seji, 18.10.2010, katero je vodil bivši predsednik, smo potrdili mandat, kateri nam je bil zupan na volitvah. Med seboj smo izvolili novega predsednika Antona Šuštarja, podpredsednika Matija Podjeda in tajnico Mileno Klanšek. Ostali člani odbora pa so še Irena Klemenc, Marjeta Osolnik, Monika Golob in Frančiška Gregl.

Ob primopredaji smo se tudi seznanili s statutom KS in delovnimi nalogami v KS Tunjice.

Takoj smo začeli izvajati naloge, ki jih ni malo, zato smo sklenili, da

bomo delovali kot odprta skupina. K sodelovanju smo in še vabimo društva ter krajanje, kajti brez njih si težko predstavljamo delovanje naše krajevne skupnosti. Na občinski ravni bomo sodelovali z novim županom Marjanom Šarcem in občinskim svetom, ter si prizadevali za več njihovega »finančnega« posluha predvsem pri izgradnji manjkajoče infrastrukture.

Za konec se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam s svojim delom nesebično priskočili na pomoč v naše skupno dobro. Želimo vam vesel božič ter srečno novo leto 2011.

V imenu KS Tunjice, Tone Šuštar

**Uredniški odbor sporoča, da imamo na zalogi še nekaj števil
glasila Tunški glas iz prejšnjih let. Dobi se jih pri Ivanu Nograšku.**

TUNŠKI GLAS

Glasilo krajanov KS Tunjice. Izhaja enkrat letno v nakladi 420 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva KS brezplačno.

Uredniški odbor: Ivan Nograšek, Ivanka Vrhovnik, Matjaž Sedušak, Urška Klemenc, Barbara Klanšek, Sabina Zore – lektorica in Milena Klanšek.

Glavni in odgovorni urednik: Milena Klanšek

Naslov Uredništva: Tunjice 29, 1240 Kamnik

Zbiranje člankov in fotografij: barbara.tunskiglas@gmail.com

Fotografija na naslovnici: Matjaž Sedušak, slikano v Tunjicah

Oblikovanje, priprava za tisk in tisk: Peter Mikac

Urednikov kotiček

*Podajmo si roke,
skupaj stopimo,
lažje nam bo,
da zmago dosežemo.*

Kako hitro se je obrnilo leto. Za nami je pustilo dogodke, spomine, ob katerih nam je zastal dih. Občutki ob tem so bili prijetni, včasih neprijetni. Pa vendar, šli smo skozi njih, jih sprejeli v svoje življenje in živimo dalje. Seveda pa si vsi želimo, da bi nam bilo življenje obdarjeno s čim bolj lepimi in srečnimi trenutki. In ko se za trenutek ustavimo ob dogodku, ki nam je bil neprijeten, vidimo, da nam je na koncu prinesel tudi neko spoznanje, ki ga prej sploh ne bi prepoznali, če ne bi bili postavljeni ali preprosto vrženi v situacijo, ki se je nam v začetku zdelo brez izhoda. Obogatila nam je naše življenje z novo modrostjo. Ja, Bog nam daje naloge, da se poglobimo vase, stopimo v svoje srce in ga začutimo v vsej milosti.

Zadnja leta smo priča zelo velikim spremembam, ki se dogajajo v svetu, na kolektivni ravni, okoli nas in ne nazadnje tudi v nas samih. In samo od nas je odvisno, kako se nas ti dogodki dotaknejo, kako jih sprejmemo v svoje življenje in naš vsakdanji ritem.

Ena od večjih sprememb, ki so se mi zgodile v zadnjih mesecih je, da sem 11. novembra prevzela odgovornost urednice glasila Tunški glas. Pred menoj se je pojavil velik izziv, da se v mesecu dni zberejo in uredijo članki ter pridobi denar za izdajo časopisa.

Podali smo si roke, skupaj stopili, ter začeli z delom. Člani sveta KS so pomagali pri pridobivanju finančnih sredstev, s katerimi so nas podprli vaščani, uredniški odbor pa je začel zbirati ter urejati fotografije in članke. Krajan pa so začeli pisati o dogodkih, ki so nas kot vas zaznamovali, skupnega dela, skupnega proslavljanja ter osebnega doživljanja posameznika na potovanjih, izletih, pohodništvu, osebnem razmišljanju...

Vsak prispevek je dal svojo noto - od otroškega pisanja v šoli, do odraslega občana, katerega članki so nastajali pod peresi in zbranimi mislimi vsakega pisca.

Ker pa je bil to kar velik zalogaj za uredniški odbor in seveda tudi zame, smo se odločili, da se bodo v bodoče prispevki zbirali skozi celo leto. Zato se ob tej priložnosti s prošnjo obračam na vas, da nam lahko pišete na naslov uredništva ali na elektronski naslov in sproti pošiljate članke o dogodkih, ki se bodo odvijali v domačem kraju, ali kar želite zapisati, da nam ob koncu leta ne bo potrebno brskati po spominu, kaj se je dogajalo čez leto in se nam nevede izmuzne kakšen pomemben članek ali zaradi pomanjkanja časa le-ta ne bi bil napisan.

Letos našo naslovnico krasi sončnica, ki nam daje svoj čar in moč, kot veliko sonce z močnimi žarki. Ta moč se je prelivala med nami, ko smo ustvarjali glasilo za našo skupnost. Začela se je širiti tudi izven naše vasi in poleg domačih privabila še zunanje sponzorje, ki so nam omogočili, da smo obarvali celotno glasilo. Vsem skupaj se iskreno zahvaljujem.

Želim Vam lepih trenutkov pri prebiranju, listanju, gledanju... našega in vašega glasila Tunški glas. V letu 2011 pa Vam želim veliko sreče, zdravja, uspehov in osebnega miru.

Milena Klanšek

Kazalo

**Pogovor z diakonom
Juretom Koželjem 4**

**»STARI IN MLADI«
Antona Medveda 7**

Marijan Arhar..... 8

**Pogovor
z nekdanjim tunjiškim
župnikom Pavletom
Juhantom..... 10**

Gasilci 12

**Letošnje delovanje Društva
skupne pomoči..... 14**

Šola 15

Šport 18

**Izlet sadjarskega
društva 25**

**Potopisna
potovanja 26**

**Lepo je v naših
krajih 36**

**Zanimivosti v
Zdravilnem gaju 40**

Glasba.....41

**Pomembne
prelomnice 44**

Dela v KS Tunjice..... 47

**Rodbinsko drevo
Cirjevih..... 48**

**Kako živijo
naši rojaki 50**

Utrinki zgodovine51

**Razstava slik
Irine Nograšek 54**

Priseljenec iz ZDA ... 55

Otroški kotiček 56

Življenje 57

Krajevne novice 58

Stare fotografije 66

Poslovili smo se 67

»Ostajam to, kar sem, samo moja bit se spremeni.
Sem ustvarjen za Kristusovega duhovnika.«

Pogovor z diakonom Juretom Koželjem

Spominjam se najstniških dni, ko mi je Jure z navdušenjem pripovedoval o svojem bodočem duhovniškem poklicu. Že kot otrok si je pod svojo domačo hišo uredil majhno cerkvičco, v kateri je opravljal svoje »maše« in molitve ter se tako pripravljaj na poklic duhovništva. V tistem času se je porodila tudi zanimiva prigoda, katero mi je oče v pogovoru večkrat zaupal. Znamenškov oče, samouk tesar, naj bi namreč v smehu dejal, da bo v primeru Juretove Nove maše pokril vrt vse od Grlušeka pa do Juretove hiše. Z vstopom v semenišče je Jure pričel potrjevati svoje besede in letošnje leto 24. oktobra v Stični vstopil v red diakonata. Z rosnimi štiriindvajsetimi leti se naš vaščan vse bolj približuje posvetitvi v duhovnika 29. junija prihodnje leto. Novo mašo bo v naši farni cerkvi Svete Ane daroval slabih štirinajst dni po posvetitvi, natančneje 10. julija. Z namenom, da izvem več o vlogi diakona in njegovem službovanju, sva se sestala ob kavici in sproščeno poklepetala.

V Stični si bil letošnjo jesen posvečen v diakona. Kaj pravzaprav pomeni biti posvečen in kako posvetitev poteka?

Diakonsko posvečenje teološko pomeni prvo stopnjo zakramenta svetega reda, ki me pripravlja na moj duhovniški poklic. Nadškof med obredom posvetitve nate položi roke ter moli posvetilno molitev. Na diakonskem posvečenju se prvič pojejo tudi litanije vseh svetnikov, kar natančneje pomeni, da pride do združitve zemeljske in nebeške Cerkve.

Katere so ostale stopnje svetega reda?

Poznamo tri stopnje svetega reda. Prva je diakonsko posvečenje, ki je hkrati tudi priprava na duhovniško posvečenje, ki je druga stopnja svetega reda. Tretja stopnja, za katero ne verjamem, da jo bom kdaj dosegel in si je tudi ne želim, pa je škofovsko posvečenje.

S posvečenjem v diakona si zagotovo spremenil svoje dosedanje življenje. Kaj od tebe zahteva novo službovanje?

Z diakonskim posvečenjem je v ospredje postavljeno služenje Bogu in ljudem. Diakon se za najbolj intimen odnos z Bogom odpove družini, katero bi si v prihodnosti lahko ustvaril in se zaveže k celibatu. Jezus pravi, da nihče nima večje ljubezni kot ta, ki da svoje življenje za svoje prijatelje, zato mora bogoslovec na oltar položiti svojo mladost in spolnost ter vse to dati za Boga in bližnjega. Poleg zaveze k celibatu sem pri posvečenju v Stični obljubil molitveno branje brevirja zjutraj, ob popoldne in zvečer. Tretja dana obljuba pa je pokorščina nadškofu.

Kaj od tebe zahteva pokorščina nadškofu?

Nadškof mi je sedaj na nek način »šef« oziroma »direktor« edinega podjetja - Cerkve, ki bo preživelo konec sveta. Z diakonskim posvečenjem sem postal njegov ožji sodelavec. Med menoj in nadškofom pa ne gre ravno za odnos delavec – direktor, temveč za veliko več, namreč gre za to, da v veri sprejemem vsako njegovo odločitev, ker zaupam, da je to volja Nebeškega Očeta. Maksimiljan Kolbe je nekoč dejal: »Če poslušam svoje predstojnike, se ne morem zmotiti.« Pri tem ne gre za slepo pokorščino. Če se z nadškofom v čem ne strinjam, mu to lahko tudi povem. Izrazim svoje mnenje in se pogovorim o nastali situaciji, vendar pa moram na koncu upoštevati njegovo odločitev.

Kakšno vlogo si pridobil kot diakon?

Najpomembnejše je služenje Bogu, Jezusu. Pri tem ne gre za odnos gospodar – služabnik, temveč za prijetno služenje iz mojega navdušenja. Kot diakon lahko oznanjujem božjo besedo, zato pri sveti maši že berem evangelij in pridigam. V mojem življenju pa je najbolj pomembno, da s svojimi dejanji podkrepim izrečene besede ter s tem vodim ljudi k Kristusu.

Imaš poleg branja evangelija in podajanja pridig znotraj bogoslužja še katere druge funkcije?

Svete maše ne morem samostojno voditi, dokler nisem posvečen v duhovnika, lahko pa krstim, poročam in tudi pokopavam. S tem služim oltarju. Moč, ko pod mojima rokama postane iz kruha Jezusovo telo in iz vina Jezusova kri, bom dobil z duhovniškim posvečenjem in postal Kristusov du-

hovnik. Do takrat pa lahko razen svete maše opravljam vsa ostala bogoslužna dela.

Ali kot diakon že službuješ v kateri izmed župnij?

Med vikendom pomagam duhovniku v župniji Ljubljana Šentvid, kjer opravljam pastoralno delo. Dekret pastoralnega dela običajno poteka med petkom in nedeljo, ker pa so pastoralne potrebe ljubljanskih župnij skoncentrirane na dneve med delovnim tednom, v župnijo pridem že v četrtek, ko četrti razred poučujem verouk. V petek popoldne vodim skupino ministrantov, zvečer mladinsko, v soboto dopoldne pa pritrkovalsko skupino. Popoldne z mladino ali ministranti odidemo na kakšen izlet, zvečer pa prisostvujem večerni sveti maši. Po koncu maše imamo z župnikom običajno sestanek o prihajajočem tednu ali o kakšni drugi stvari, npr. o oratorijih. V nedeljo je več svetih maš, ob pol sedmih, pol devetih, pol desetih in desetih, vendar sredi druge maše odidem v Stanežiče, podružnico župnije Ljubljana Šentvid, kjer sodelujem pri nedeljski sveti maši ob pol desetih. Med mašo vodim petje pred oltarjem, kjer imamo postavljen harmonij, v kratkem pa načrtujemo tudi ustanovitev otroškega pevskega zbora.

Ali poleg sodelovanja v župniji Ljubljana Šentvid pomagaš še pri katerih drugih projektih?

V župniji Škofije nad Koproim imam prijatelja Timoteja, ki je po treh mesecih bivanja zapustil ljubljansko semenišče. Kljub temu, da je zapustil

semenišče, sva ostala dobra prijatelja, ter se zavezala, da bova v življenju sodelovala. Večkrat sem mu »v hecu« dejal: »Timo, bom duhovnik za dva, če boš pomagal.«. Timotej s svojim dekletom ostaja zvest Cerkev in želi krščansko vero še naprej širiti med ljudmi, zato je začel ustanavljati skupino, ki bi vodila tečaj Alfa. Tečaj Alfa je metoda, katere glavni namen je širjenje informacij o katoliški veri in Kristusu, k nam pa je prišla iz Amerike. Danes je med nami zelo veliko ljudi, ki si želijo pridobiti informacije o krščanstvu, vendar ne vedo, na koga naj se obrnejo, da bi spoznali njegovo bistvo. Tečaj Alfa je ena izmed možnosti, ki udeležencem predstavi pomen katoliške vere.

Kakšna je tvoja vloga pri tečaju Alfa in kako le-ta poteka?

V skupini sem duhovni vodja tečaja. Sedaj se vsako drugo nedeljo dobivamo v Škofijah, kjer pripravljamo teološka predavanja o različnih temah: o Svetem Duhu, Sveti Trojici, zakramentih in podobno. S tečajem bomo pričeli 20. januarja naslednje leto, posamezna srečanja pa bodo sestavljena iz treh delov. V prvem bom vodil teološko predavanje, v drugem bo potekal pogovor v skupinah, tretji del srečanja pa se bo dogajal ob pripravljeni večerji.

Ali med tednom še vedno študiraš v Ljubljani?

Študij sem z napisano diplomom že zaključil, vendar imam prve tri dni v tednu predavanja pastoralnega izpopolnjevanja. Pogovarjamo se o raznih sodobnih tematikah iz psihologije in problemih kot so kontracepcija, razne zasvojenosti, ločenih in ponovno poročenih, samomor, bolni, umirajoči, proces umiranja, splav, predzadnjska spolna zveza, razne deviacije v družbi, homoseksualnost, biseksualnost ter pedofilija. Pri posebnem predmetu kazuistika se ukvarjamo z zakramentom svete spovedi, pristopih do osebe, ki pristopi k spovedi ter odvezi grehov. V drugem semestru pa se bomo pričeli poučevati o vodenju obreda svete maše.

Kakšno je tvoje mnenje o duhovniškem poklicu in veri?

Sem mnenja, da je vera brez del mrтва, kar pomeni, da morajo biti moja dejanja enaka mojim besedam, tako v duhovništvu kot tudi v vsakdanjem življenju. Pomembno je, da stvari, ki jih predam Bogu v zameno za opravljanje duhovniške službe, dam zavestno. Zato je pred vstopom v duhovništvo potrebno dobro premisliti o svojem življenju in se zavedati, da se s posvetitvijo na oltar da vse.

V življenju je pomembno najti prioritete.

Res je. Diakonsko posvečenje zahteva mojo odločitev o osebnih prioritetah ter smislu življenja. Življenjsko odločitev sem moral sprejeti že z vstopom v semenišče, vendar je bila v teh šestih letih še vedno možnost vračanja nazaj. Te poti po diakonskem posvečenju ni več. Posvečenje je zakrament in ta seže do globin tega, kar jaz sem. Sem Jure in v trenutku posvečenja še vedno ostajam to, kar sem, samo moja bit se spremeni. Sem ustvarjen za Kristusovega duhovnika. S posvečenjem v diakona sem sprejel odgovornost služenja Bogu in ljudem. Trenutne odločitve te parkirajo na parkirišče in te tam pustijo, medtem ko te življenjska odločitev, pa naj bo to zakon ali služenje Bogu, vleče naprej, te usmerja in ti kaže smisel in cilj. Po poroki moramo iti dalje, si ustvariti službo in srečno ter zadovoljno družinsko življenje vseh njenih članov. Pri diakonskem ali duhovniškem posvečenju je podobno. Zavedati se moram svoje odgovornosti do Boga in ljudi ter delati tako, da bomo vsi, tako jaz kot farani, zadovoljni. V sebi moram ozavestiti, da moram ljudi voditi h Kristusu in ne k sebi. To pa dosežeš samo s popolno predanostjo in nenačezanostjo, samo s popolno svobodo in s tem, ko daš od sebe čisto vse, dobiš vse, dobiš Kristusa ali drugače povedano postaneš Kristusov duhovnik, v katerem bije njegovo Srce. Evangelist Janez to dodatno podkrepi, ko pravi: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da kdo da življenje za svoje prijatelje.«

Barbara Klanšek
Foto: Damjan Crnič

Nova maša, praznik veselja, praznik župnije

Navada je, da si novomašnik izbere novomašnega caeremoniaria (beseda izhaja iz latinske besede caeremonia, kar pomeni slovesnost, praznovanje, obred), torej nekoga, ki bdi nad organizacijo celotne nove maše. Vaš novomašnik Jure je za to delo prosil naju. Gašper Mauko, prihajam iz Vrbenj, iz župnije Radovljica in sem v drugem letniku Bogoslovnega semenišča v Ljubljani. Iskreno priznam, da sem bil ob njegovi prošnji kar malo presenečen in je moralo preteči kar nekaj časa, preden sem mu lahko potrdil sprejetje ponujene mi službe. Zavedam se namreč velike odgovornosti, ki jo ima caeremoniar pri organizaciji nove maše. Zame bo to prva nova maša, kjer bom v vlogi novomašnega caeremoniaria in sem zato v tem „poslu“ še precej „mlečen“. Zato mi je Jure ob bok, v pomoč in nasvet, postavil Matevža Vidmarja, ki ima s pripravljanjem novih maš že kar nekaj izkušenj, saj je bil Juretov zvesti pomočnik pri pripravi novih maš. Matevž prihaja iz župnije Domžale in je bil tri leta v bogoslovnem semenišču v Ljubljani, poleg tega pa ju veže posebna prijateljska vez.

Verjetno ne bom povedal nič novega, če v začetku zapišem, da vašo župnijo in vas Tunjice, kmalu čaka praznik nove maše. Verjamem, da novica že šelesti po vasi. Niti petdeset let ni minilo, pa se je Gospod spet ozrl na to prelepo vasico in vam poslal mašnika. Prav je, da se govori o tem. Tudi Marija ni mogla zadržati novice o svojem spočetju zase. Nemudoma je obiskala sorodnico Elizabeto, ki jo je že pričakovala. Vesela novica se je tako širila, še preden je Odrešenik prišel na svet. In vesela novica se širi, še preden bo Jure, kot novomašnik obiskal Tunjice. V odlomku, ki vam je zagotovo poznan in ki ga bomo v tem mesecu večkrat slišali, vidimo dve stopnji. Prva stopnja je, da je Marija spočela Jezusa, Sina Božjega. In druga stopnja je, da je obiskala Elizabeto, s katero sta se

skupaj veselili. Prvi praznik je doživela predvsem Marija, drugega pa že širše sorodstvo. Tudi pri praznikih, ki se tičejo mašniškega posvečenja in nove maše je tako. Juretov glavni praznik bo njegovo mašniško posvečenje. To je predvsem njegov praznik. Prejel bo zakrament posvečenja v mašnika, navzoči škofje in duhovniki bodo nanj in na njegove prijatelje polagali roke, škof jih bo mazilil itd. To je njihov dan, ko se bodo za vedno zvezali s Kristusom. Nekaj dni kasneje pa bo sledila še ena slovesnost. Ta ne bo predvsem Juretov praznik, ampak praznik vas, vseh župljanov in vaščanov. Res je, da bomo praznovali njegovo prvo mašo v domači župniji, vendar bo ta daritev predvsem vaša zahvala. Evharistija ali maša, po domače, v osnovi pomeni zahvala. Mi se bomo skupaj zahvalili, da nam je Bog poslal Jureta, da nam je na po-

seben način poslal Jezusa. Preko vsakega duhovnika je pri mašni daritvi prisoten Kristus. Ker pa gre tu za nekoga, ki ga poznamo, ki je iz naših vrst, ki je odraščal in živel z nami, bo Jezus prisoten prav na poseben način. In sedaj pridemo na vrsto mi. Kristus bo na poseben način obiskal našo vas. Kako ga bomo sprejeli? Dragi prijatelji. Ko sem poslušal vaše spomine na novo mašo Birtovega Štefana, me je navdajalo veselje, da kar se tiče tehničnih stvari ne bo problemov. V to zaupam in verjamem. Zato smo se prijatelji, ki bomo v ožjem pripravljali novo mašo odločili, da bi Kristusa sprejeli tudi na duhoven način. In najboljši način je ravno molitev. Tako bo Jezus prišel v Tunjice prav na poseben način in bo lepo sprejet. Nova maša je poseben blagoslov, ki pa brez naše molitve ne bo »prijel«. Zato prosim, da tudi na to prošnjo, ne bi naleteli na gluha ušesa. Najlepše darilo Juretu ob novi maši bo molitev zanj in za njegove prijatelje, ki se pripravljajo na zakrament posvečenja. Venec prošnj zanj, bo največ kar mu bomo ob njegovem in našem prazniku lahko podelili. V svetu v katerem živimo, v svetu greha, je duhovniku težko delovati. Molitev pa bo posebna zaščita, kot krema, ki zaščiti našo kožo pred opeklinami. Več kot jo bo Jure odnesel s seboj iz Tunjic, več bo lahko naredil v Kristusovem imenu. Pomagajmo mu torej na tej njegovi poti.

Prijatelji, ki bomo vodili pripravo na novo mašo, se veselimo vsakršnega najmanjšega sodelovanja. Radi bi, da bi skupaj stopila cela vas, vsak namreč lahko preprosto, s svojimi talenti, ki jih ima, postane pomemben del mozaika, ki se mu reče nova maša. In vsak izmed nas lahko z molitvijo pomaga Juretu na njegovi življenjski poti. Dobrotljivi Bog pa naj vam v obilnosti, za vse dobro, povrne!

Gašper Mauko in Matevž Vidmar

» STARI IN MLADI« ... Antona Medveda

**» S teboj osamel in vendar vesel, četudi v pokrajini ožji, jaz
čutim ob tvojem podnožji široko srce, da glasno bi pel ... »**

Kulturno društvo dr. Franceta Steleta je ob 100 letnici smrti Antona Medveda, kamniškega pesnika in dramatika, ob vznožju tunjiške cerkve, v juliju in septembru, uprizorilo delo za ljudski oder iz leta 1921 z naslovom »Stari in mladi«. Naš znani rojak se je po končani gimnaziji odločil za duhovniški poklic, na kar je najbrž v veliki meri vplivala prezgodnja materina smrt, s katero sta bila zelo močno povezana. S poezijo se je srečal že v zgodnjih letih odrasčanja, v času študija pa je deloval v različnih literarnih društvih. Leta 1892 je bil v cerkvi na kamniških Žalah posvečen v duhovnika. Ljudje ga opisujejo kot humornega človeka, njegove pesmi pa pogosto izražajo melanholijo in misel na smrt. Prijateljaval je z znanimi slovenskimi literati: Aškercem, Kettejem, Murnom, Župančičem in Cankarjem, njegov najboljši prijatelj pa je bil Finžgar. Umrli je v 41. letu starosti, pokopan je na kamniških Žalah, kot si je sam želel.

Ljudska igra v štirih dejanjih prikazuje medsebojne odnose generacij in dveh različnih družbenih slojev, kmečkega in meščanskega. Glavni lik, stari Jamnik, pošten in preprost kmečki človek ljubi dom in domačo zemljo. Ima tri potomce, sina, ki mu je namenil domačijo, ter dve hčeri, že oženjeno Mico in mlajšo Metko. Sin France se namerava poročiti z mestnim dekletom, Aleno, izkaže pa se, da njej ni do življenja in garanja na kmetiji, saj računa le na Francetovo zapuščino po očetu. S starim prijateljem Ivanom Kragljem iz mesta kujeta spletko, ta pa v nečiste posle zapelje Franceta in njegovega svaka. Stari Jamnik je povsem na tleh, saj ga iz lastnega doma zapodita sin in snaha, zatočišča pa mu ne nudita niti hči in zet. Osamljen in žalosten se zateče v stari mlin. Naposled oporo najde pri najmlajši Metki, njenemu fantu Tinetu in vaškemu posebnežu ter zabavljaču ptičarju Blažetu. Ponovno ga pripeljejo na njegov dom, sin France in zet pa končata v zaporu. Dogajanje je postavljeno v kmečko hišo, mlin, gostilno ter na sejmarjenje. Prepletajo se humorni in resni prizori kot se nam ljudem pogosto dogaja v resničnem življenju. Kulise, vsi nastopajoči na odru in za njim ter svetlobni učinki so nam pričarali prijetne in zanimive kulturne večere na prostem. Škoda je le, ker smo pri tovrstnih prireditvah popolnoma odvisni od vremenskih razmer. A vendar se splača potruditi, saj za dežjem vedno posije sonce ...

**« In kažeš rodu globoki značaj, da vselej življenje betežno zdaj tožno srce,
zdaj hvaležno dvigaval k Bogu – k bogovom je vsaj.»**

Urša

ZANIMIVOSTI IZ DOMAČIH KRAJEV...

**Birtov Milan in Jeršinov
Slavc sta letos opravila
hitri tečaj spretne
strežbe. Bila sta uspešna.**

»Pamet naj nucajo in denar šparajo.«

Marijan Arhar

Ob vstopu v župnišče sem najprej opazila velikega plišastega psa dalmatinca, ki je ležal pred televizorjem in zanj sprva mislila, da je pravi. Nato sem opazila slike, ki so bile ena poleg druge posejane po stenah župnišča – torej gospod Arhar še vedno izdeluje gobeline, kot mi je o njegovem konjičku v prostem času malo pred obiskom pripovedoval oče.

Na Črni Vrh sem se zapeljala skupaj s staršema, ki sta prav tako kot jaz, želela z njim sproščeno poklepetati o njegovem, petdesetletnem predanem opravljanju bogoslužja iz ljubezni do Boga, ter darovani zlati maši v Tunjicah. »Pamet naj nucajo in denar šparajo« so njegove uvodne in preproste besede, namenjene vsem tunjiškim faranom v tem obdobju masovne eksplozije raznih informacij, ki poskušajo privabljati ljudi v svojo sredo.

Sama gospoda Arharja ne poznam, živi pa v pripovedovanju mojih najbližjih. Prijazen in v naši vasi še vedno cenjen in spoštovan gospod, se je našega obiska zelo razveselil, toliko bolj mojega očeta Justina, katerega se še vedno spominja po vzdevku iz njegovih najstniških let, ko so ga njegovi vrstniki klicali »Justa«. V trenutku sta se zaklepetala o prigodah iz Tunjic in ena prvih je bila seveda meni že dolgo znana anekdota, ki se je pripetila zadnjo nedeljo pred očetovim odhodom k vojakom leta 1981. Ob šestih zjutraj se je udeležil svete maše in stal pod korom. Tistega dne pri maši ni bilo nobenega ministranta, zato je župnik po končani pridigi stopil po »puščo« in izpod kora poklical mojega očeta. Ko je »Justa« pobral »u puščo«, mu je župnik pred oltarjem prišepnil, naj v zakristiji pripravi še žerjavico, da bodo po maši litanije, ker popoldne tako in tako ne bo nobenega v cerkev. Takšne in drugačne zgodbe so se vrstile tekom našega pogovora z danes 80-letnim župnikom, ki vse od odhoda iz Tunjic leta 1981 mašuje na Črnem Vrh pri Polhovem Gradcu. Tu vernike duhovno usmerja že devetindvajset let in ima pri svetem obhajilu že skoraj otroke tistih, ki jih je krstil ob prihodu v novo faro.

Marijan Arhar se je rodil v Šentvidu pri Ljubljani kot šesti otrok v družini mizarja, ki je bil pred drugo svetovno vojno lastnik ene največjih tovarn pohištva v Šentvidu. Trem hčeram so v družini sledili trije sinovi, kot zadnji sin Marijan. V otroštvu se je želel izučiti za »malarja« (sobopleskarja), vendar so ga starši prepričali, da je zaključil šolo tapetnika. Ročne spretnosti, ki jih je pridobil s tem poklicem, mu še danes omogočajo izdelovanje gobelinov ter barvanje velikonočnih pirhov. Za študij duhovništva se je odločil kasneje in pri okroglih tridesetih letih obhajal novo mašo. Starša njegovega novomašniškega posvečenja žal nista dočakala, študij v Ljubljani pa so mu omogočili dobrotniki iz vasi.

Vse stopa korak s časom, tudi vera

Gospod Arhar je tekom petdesetih let maševal v različnih

župnijah. Prišel je na Šutni v Kamniku ter Mekinjah, nato je štiri leta in pol maševal na Vrhniki ter devet mesecev v Trebnjem, preden pa je leta 1970 prišel v Tunjice, je v Gozdu opravljal bogoslužna dela dobrih pet let. V času maševanja na Gozdu, se je v Kamniku sešel z nadškofom in ga prosil za večjo faro in kmalu je prišlo pismo, ki ga je pošiljalo v Tunjice. Zanj je bila ta sprememba velika, saj je iz manjše fare odšel v večjo, kar se mu je zdelo podobno kot da bi »iz bajte prišel na grunt«. Ob ponovnem obisku cerkve svete Ane 26. septembra, ko je tu daroval zlato mašo je dejal, da se mu le-ta v primerjavi z današnjo cerkvijo na Črnem Vrh zdi majhna, katera je po njegovem mnenju večja in prostornejša. Po končani sveti maši je odšel k Birtovim, kjer so pripravili nedeljsko kosilo.

Pogovor je nanesel tudi na njegovo izkustvo maševanja tekom teh petdeset let in sprememb, ki so se skozi čas hitrih sprememb v družbi vrstile tudi znotraj Cerkve. V času njegovega novomašniškega posvečenja je celotna maša potekala v latinščini, s koncilom med leti 1962 in 1965 pa sta papeža Janez XXIII in Pavel VI, kateri je predhodnika nadomestil po njegovi smrti, sprejela različne spremembe, ki so Cerkev bolj približale sodobnemu času in človeku. Ena pomembnejših sprememb je bila uvedba svete maše v domačem jeziku. Maše so se tako počasi pričele izvajati v slovenskem jeziku; sprva le berilo in evangelij, nato pa se sledili še glavna prošnja ter postopoma celoten obred. Skupaj z napredovanjem tehnologije ter novodobno miselnostjo ljudi je tudi vera stopila korak dalje. Zanimivo pa je razumevanje vere ne le v daljših obdobjih človeštva, temveč tudi skozi življenjsko obdobje vsakega posameznika. Gospod Arhar je poudaril, da v različnih obdobjih ljudje na svojevrsten način odgovarjajo na vprašanje o razumevanju vere. »Ni važno tisto, kar je bilo, važno je to, kako bomo danes odgovorili na to vprašanje za jutri.« Ob tem doda, da na Poljanah pravijo: »Bo že en tok, da bo enkok, sam bo še zmerem ek kok, da bo en tok, da bo tud kdaj entok, da bo enkok.«

Rešen je »fajmoštrov« prašič

V Tunjicah je gospod Arhar ob pomoči faranov marsikaj postoril. Tik preden je prišel v Tunjice, je pogorel hlev, v smehu pa nam je dejal, da je župnišče bilo »kot ena strgana cunja«, zato so ga skupaj s Tunjičani obnovili ter na novo ometali, v zdajšnjih prostorih pa so naredili

tudi novo kuhinjo. Pred odhodom iz Tunjic je naročil nov oltar, ki danes krasi našo cerkev, dokončan pa je bil v času Arharjevega naslednika, župnika Trnovca. Sodelovanje s Tunjičani je predstavil na primeru obiska trebenjskega župnika, ki ga je nekoč obiskal v Tunjicah. Le-ta se je izredno čudil, kako složni so farani pri skupnih delih okoli župnišča in cerkve, medtem ko so pri njih *»samo tri opeke nesli na streho in se čudili, koliko so sedaj naredili«*.

Gospod Marijan se je med našim pogovorom spomnil tudi na zabavne prigode iz Tunjic. Nekateri so imeli *»šnops«* skrit pod prtom v kapelici, Haluparjeva Tončka s Šenturške gore ga je vsako nedeljo hodila buditi pred pričetkom maše, Mežnarjeva mama, ki se je iz Tunjic preselila na Vrhpolje, pa je gospodu kazala, kako ima lepo rožo. Arhar jo je pohvalil in pripomnil, da ni postavljena na pravem oknu. Ob njenem začudenem pogledu je dodal, da bi morala biti pri njem v Tunjicah.

Anekdota, ki nas je nasmejala od srca, pa je bila prav dogodivščina reševanja *»fajmoštrovega«* prašiča iz gorečega hleva leta 1970 na veliki šmaren, tik preden je gospod Arhar prišel v našo faro. V času požara je bil v hlevu tudi župnikov prašič, katerega po njegovi rešitvi niso mogli dati nikamor drugam, zato so ga zaprli v *»totenkamro«*. Le-ta se je nahajala na koncu pokopališča, kjer je danes prostor za hranjenje lopat in ostalega orodja. V času požara so vodo zelo hitro porabili, ker pa so se vnela še polena, ki so bila pospravljena poleg hleva, so bili za gašenje primorani uporabiti gnojnico. Ta polena so bila pripravljena za župnikovo prvo prihajajočo zimo, v času katere jih je moral nato zbijati s sekiro. Ob delu je imel roke vedno črne, čemur so se čudili tudi na škofiji, Arhar pa jim je v smehu odgovoril: *»Kaj pa češ v Tuncah družga kot delat!«*

V župnišču mu je pomagala gospodinja Angela, meni znana kot Krišekarjeva mama. Pospravljala mu je sobne prostore, kuhal pa si je župnik sam. Ob prijetnem vonju skuhanih jedi je velikokrat dejala *»o, kako tole diši, to pa bi js tud jedu«*, časih pa mu je kosilo naročila kar sama z besedami *»dejte no tako župo nardit, k jo znate tko dobr nardit, js sm tko lačn«*. Na Črnem Vrhju si gospod Arhar še vedno kuha sam, le ob nedeljah ga zaradi dveh maš prijazni vaščani povabijo v svoje domove na nedeljsko kosilo.

Zlata maša v baziliki Sv. Janeza Marie Vianneya

Gospod Arhar vsako leto potuje v francosko romarsko mesto Paray-le-Monial, ki zadnji teden v mesecu juliju prireja srečanja za romarje. Na poti proti cilju so se letošnje leto ustavili v mestu Ars-sur-Formans, kjer je gospod Arhar v baziliki Sv. Janeza Marie Vianneya, zavetnika duhovnikov, zase obhajal zlato mašo. Nato je s skupino romarjev iz Slovenije ter Hrvaške nadaljeval pot proti mestu Paray-le-Monial.

Izlet vsako leto organizira Majda iz Slovenske Bistrice, Arhar pa je duhovni vodja skupine. Romarski teden v Franciji organizira skupnost Emanuel, ki skozi vse leto moli za udeležence naslednjega romanja. Tik pred pričetkom

pripravijo različna predavanja za mladino, starše z majhnimi otroki, zakonce in samske. Predavanja se sicer izvajajo v francoskem jeziku, vendar udeleženci prejmejo slušalke, preko katerih jim prevajajo prevajalci, ki so skupaj z njimi odšli na pot.

Marijan na romanju skupaj z drugimi duhovniki sedi pod veliko cipreso ter spoveduje vse dneve. Na to romanje prihajajo mladi iz vse Evrope, ki se tu spreobračajo ter napolnijo s pozitivno energijo. Zaupal nam je svoje izkušnje s poti. *»Tja smo odšli vsi poklapani, nazaj pa se vrnili polni energije, celo jaz sem skakal po eni nogi. Pred odhodom me vedno skrbi, kakšna bo pot, ker se vozimo ves dan in vso noč, vendar ko pridemo do kraja, kar letimo. Na avtobusu se čas odklopi in kar leti. ko pa se vrnemo domov, pričnemo odšteti mesece do naslednjega romanja. Sedaj smo v petem mesecu, do romanja nam jih ostane še sedem.«*

Da čakanje na novo romanje hitreje mine...

Ročne spretnosti, katere si je pridobil s poklicem tapetnika, danes s pridom uporablja pri vezenju gobelinov. Delo, ki zahteva veliko potrpljenja, je po njegovem mnenju potrebno pustiti ob strani v času utrujenosti in nadaljevati spočit, saj mora biti vezenina spletena gladko in brez kupčkov, ki pričajo o ne preveč vestni roki umetnika. Pri delu uporablja platno, ki je pritrjeno na posebno držalo, načrte raznih motivov pa predhodno razreže na manjše kose, ki mu s preglednostjo olajšujejo delo in preprečijo, da bi se večji list zaradi neprestanega prepogibanja pretrgal ter uničil shemo. Nekdaj je gospod Arhar zelo rad za veliko noč barval in krasil pirhe. Danes jim ne posveča toliko pozornosti, saj za krašenje enega pirha potrebuje približno petinštirideset minut.

Vsako leto se srečuje tudi z duhovniki, ki so bili posvečeni istega leta kot Arhar. Med njimi je tudi kardinal Franc Rode, ki pa je bil v novomašnika posvečen v Franciji. Prihodnje leto bodo na Črnem Vrhju ponovno obhajali Sveto birmo, zato se skupaj z osmim in devetim razredom intenzivno pripravljajo na prejem Svetega duha, katerega jim bo podelil sam nadškof. V preteklosti je blagoslove na Črnem Vrhju vedno podeljeval pomožni škof, medtem ko bodo imeli prvega maja naslednje leto prav posebno slavlje ob prihodu nadškofa. Povprašali smo ga, kako se veseli njegovega obiska, njegov odgovor pa je ponovno požel ogromno smeha. *»Jaz se tistega veselim, ko bodo nadškofa peljali domov. Za župnika zapojejo najlepši cerkveni zvonovi takrat, ko pospremijo škofov odhod s fare.«*

Župnik Marijan Arhar je tekom našega pogovora bil zelo sproščen, zabaven, priazen, zgovoren in poln optimizma, česar smo se našli tudi mi. Prav zabavno se je kdaj uستي skupaj s starejšim občanom in poslušati prigode iz preteklega življenja. Smeh, pravijo, je pol zdravja, zato upam, da sem vam podala vsaj kanček zabavnih besed, katerih smo bili deležni na Črnem Vrhju.

Barbara Klanšek

»Brez srca ne bomo prišli daleč ali od Krišekarce do Papeževe žene.«

Pogovor z nekdanjim tunjiškim župnikom Pavletom Juhantom

Življenje nam skozi izzive prinaša mnoge preizkušnje, skozi katere se učimo biti zvesti sebi, Bogu in najbližjim. Čar doseženih ciljev, ki si jih zadamo skozi te izzive, je notranja pomiritev in sprejetje življenja kot takega skupaj z vsem, kar nam prinaša. Ljudje so tisti, ki iz življenja naredijo vrednoto in spomin nanje nam v srcu ostane za vedno. Naš nekdanji dušni pastir, Pavle Juhant, ki je v naši fari preživel sedemnajst let služenja Bogu in usmerjanja njegovih jagnjet na božja pota, nas je Tunjičane v srcu odnesel v novo župnijo Ljubno na Gorenjskem k Udarjeni Mariji. Vasica se nahaja na zelo lepem kraju in po podobi spominja na jaslice, zato jo imenujejo tudi gorenjske Brezje. Tu sva ga z materjo našli sredi prenavljanja in pospravljanja župnišča ter bili deležni nasmejanega sprejema pridnih delavcev. Pavle si je pred našim pogovorom o spominih na nekdanjo tunjiško faro, darovani srebrni maši v cerkvi svete Ane in njegovih pogledih na današnje duhovno ter socialno stanje ljudi vzel čas in nama razkazal cerkev Udarjene Marije skupaj z župniščem.

V Tunjicah ste 19. septembra darovali srebrno mašo, petindvajset let svojega predanega službovanja Bogu in ljudem. Kako je bilo ponovno srečati svoje nekdanje farane?

Bilo je povezujoče, prisrčno in spontano. Začutil sem, da sem še vedno del te skupnosti in skupnega popotovanja proti skupnemu cilju. Zahvalil bi se za sveto mašo, vsej pripravi, po-

gostitvi, Olgi in pevcem za lepo petje ter vsem faranom za njihovo prisotnost ob mojem jubileju. Spomin na Tunjice še vedno ostaja in bo v mojem srcu za vedno.

Duhovniški poklic ste najprej opravljali v Stražišču, nato Grosupljem. Pred pridobitvijo dekreta za samostojno faro pa ste izrazili željo oditi v Tunjice.

Res je. Preden sem dobil dekret, se mi je sanjalo, da sem ga dobil za Tunjice. O sanjah sem se naslednji dan pogovarjal s takratnim grosupeljskim župnikom, ki je bil v dvomih. Nadškof je bil namreč takrat na dopustu, nadškofijska pisarna pa zaprta. Kljub temu sem trdil, da sanje zagotovo nekaj pomenijo in čez tri ure mi je poštar zares prinesel dekret za Tunjice. Ob tem spoznaš, da obstajajo še druge povezave, ne le birokratske.

V Tunjicah ste bili zelo aktivni. Poleg bogoslužnega dela ste se zavzemali za obnovo cerkve svete Ane ter župnišča, vseskozi pa ste pripravljali tudi izdajo svoje pesniške zbirke.

Vse delo okoli cerkve in župnišča smo naredili skupaj s farani. Mož in žena svoj zakon ustvarjata skupaj, tako tudi župnik sodeluje skupaj s farani, katerim se moram zahvaliti za vso pomoč in podporo. Ob odhodu iz Tunjic pa še nisem zaključil vsega, kar sem želel in si zadal. Pripravljal sem izdajo pesniške zbirke. Zanimivo je brati lastna dela skozi različna obdobja svojega življenja. V knjigi pa sem želel med seboj povezati Emo Krško in katedralo Gurk, Tunjice, Komendo in Petra Pavla Glavarja ter mojo obletnico skupaj z dogodkom. Izid zbranih pesmi čaka še danes, saj

sem trenutno prezaposlen, vendar v kratkem načrtujem njen izid.

Po dobrem letu dni popotovanja danes ponovno mašujete v novi fari - Ljubnem na Gorenjskem. Kako se počutite med novimi farani?

O tem do sedaj še nisem imel časa razmišljati. Podobnega mnenja je nevesta, ko se priženi k svojemu možu in jo po štirinajstih dneh bivanja vprašaš, kako se počuti. Najprej prične pospravljati hišo. Podobno je tudi tukaj. Trenutno sem zaposlen s pospravljanjem in prenavljanjem župnišča, zato je o mojih občutkih v tej fari še prezgodaj govoriti. Omenil pa bi čudežno potovanje od Krišekarce do Papeževe žene. Ko sem prišel v Tunjice, mi je kruh začela peči Krišekarjeva mama, v Ljubnem pa mi je to gesto ponudila Papeževa žena. Ni lepšega kot jesti doma spečen kruh, zato verjamem, da se dobro z dobrim plača.

Cerkev Udarjene Marije je bila ena največjih romarskih poti na Slovenskem. Kakšen čudež se je zgodil v Ljubnem?

Leta 1692 so pričeli z obnovo cerkve, kip Marije Pomočnice pa so ta čas postavili v lopo ob cerkvi. V njej je zidar, ki je sodeloval pri obnovi, kipu Marije dejal, da ima njegovo dekle Marija lepše oči, kot pa so oči Božje Matere. Marijin kip mu je pri tem začel odkimavati, zidar pa je s kladivom udaril v Marijino sence. Začela je teči kri, katere niso mogli zaustaviti. Kasneje so se začeli dogajati čudeži in čudežna ozdravljenja, zato se je v Ljubno k Udarjeni Mariji pričela ena največjih božjepotnih poti. Po tolikih letih vidiš, da se še tako lepo

dekle z Marijo ne more primerjati. Tu gre bolj kot za zunanje za notranje spoznanje lepote. Zavedati se moramo, da so oči zrcalo naše duše.

Tudi v Tunjice je hodilo veliko ljudi.

Nekdaj je bila romarska pot tudi v Tunjice in ta traja še danes. Energije se tu niso nič spremenile, Bog in razodetje sta ostala ista, ljudje so šli pa stran. S tem se zgodovina samo ponavlja. Če smo danes v znamenju velikega odpada od Boga, smo hkrati tudi velikega odpada od civilizacije, ki je zašla. Vedno sem govoril, da se bo podrlo. Sedaj je Evropa že podrta in ob tem nimamo več kaj govoriti. Pomembno je, da nikomur ne zapiramo vrat, ker nihče več ne ve, do kdaj bo ta evforija še trajala. Ta civilizacija je truplo, priklopljeno na vse možne aparature. S svojo glavo ne misli in ne diha več sama, božji pomoči pa se je odrekla v smislu spoznanja in sprejetja razodetja.

Vidite v nastali situaciji kakšno rešitev?

Seveda. Rešitev je razodetje, ki ga dosežemo z upoštevanjem vsebine vere in ne le z zunanjo pripadnostjo njeni instituciji. Narod, ki pravi, da je veren, ne bi smel dopustiti krivic, ki se dogajajo njegovim prebivalcem. Moral bi podpirati pravičnost v družbi in na sodiščih. Predvsem gre za pravičnost v smislu plačevanja plačila delavcem, socialnih stisk, ki so jih naredili, nepravilni porazdelitvi osnovnih dobrin in nespoštovanjem zemlje. Ko prenehamo spoštovati zemljo, se umakne tudi nebo. Enako je s spoštovanjem medosebnih odnosov. Ko jih prenehamo spoštovati, se Bog umakne in ne pomaga ti niti vsakodnevna udeležba pri sveti maši, ker moliš v prazno.

Kako v teh kriznih časih poiskati Boga?

Tunjice so idilična vasica, zato ne smete dopustiti, da bodo »veliki« krojili vašo usodo samo zato, ker so svojo zavozili, druge pa sedaj nimajo. Upanje ostaja pri »malih«. Tudi v veri bo šlo v podobno smer; ne

bo kakšnega masovnega razpona in spreobračanja, temveč bo tiho iskanje poti. Vemo, da se mora sistem sesuvati še naprej, da bo človek prišel do iskrenega upanja in bo to, v kar veruje, nekoč tudi dosegel.

Koliko časa mislite, da bo ta sistem še obstajal?

Sistem se podira že nekaj časa, obstajal pa bo tako dolgo, kolikor bo Bog dopustil naravi, da je še usmiljena z nami. Počasi nam je že pričela vračati udarce. Narava nikoli ne odpušča, Bog vedno, človek pa včasih. Nisem pesimist, vendar so stvari šle predaleč, zato je pomembno zavedanje, da brez srca ne bomo prišli daleč.

Katera prepričanja potemtakem danes še držijo, stara ali novejša?

Ravno stari načini še držijo. Bog je sploh izven časa in se ga nič ne more dotakniti, ne v minus in ne v plus. Bog je neskončna popolnost, človek pa ima še nekaj časa, da se pripne na to upanje in se poveže z njim.

Ste našli svoj notranji mir?

Ogenj je še vedno v meni. Hvala Bogu, da je tako, ker prav to je čar vere, vezan pa je na obljubo nesmrtnosti. Edino poslanstvo je v sebi ohraniti notranji mir in ga deliti naprej. Zanimiva je misel, ki pravi »glejte na konec njih poti«, ne na vmesne stopnje. Več se naučiš iz umiranja kot pa iz življenja. Mladi nimajo izkušenj, imajo pa znanje, le-to pa ni več v službi upoštevanja naravnih zakonov preteklosti in družine, zato je ta civilizacija tudi zašla.

Kako vidite mlade ter njihovo življenje v tem svetu?

Mladim nismo dali nič, če jim nismo dopustili možne izkušnje srečanja s samim seboj in s tem, kar nas presega v dobrem in v zlem. Starši s priznanjem svojih napak ne izgubijo nič. Poskrbijo naj, da dajo otrokom del sebe in ne stvari. Mi skrbimo, da bi jim nudili vse, v tem času pa jih izgubimo. Umaknejo se v nek svoj svet, ki ne obstaja in gradijo

na nečem, kar je utopija. Notranja povezanost je pomembnejša kot ves zunanji blišč materialne naraševanja. Potrebno je, da mladi izkusijo soudeležbo v življenjskih situacijah, ker v nasprotnem primeru sledi beg v nek drug svet. Lahko pride celo do fizičnega pobega od družine. V Ameriki na leto od doma pobegne par milijonov mladoletnih otrok. To nakazuje na to, da je z družino nekaj zelo narobe. Vendar to ni novejši pojav, dogajalo se je že pred dvajsetimi leti. Za tako stanje v svetu pa je odgovorna globalizacija in s tem delovanjem ne prinaša nobenega upanja.

Kako bi po vašem mnenju mladino usmerili iz individualnosti v neko skupnost in soudeležbo?

Samo skozi pogovor in preko nečesa, kar presega samega sebe. To se zgodi le še pri športu in tistih dejavnostih, kjer skupaj aktivno sodelujejo. Pomembno je, da se ne zapirajo vase in ne nasedajo svetu nadomestkov kot sta računalništvo in svetovni splet. Efektiven svet je resničen za gledat, ni pa za živeti.

Kaj pravite o veri in njeni prihodnosti, o ljudeh in odnosih?

Vera je iskanje navznoter, ne navzven. Ljudje so se iskanja navzven že naveličali, zato drug drugemu zaradi laži ne verjamejo več. Tako je nastala Evropa. Sedaj se ugotavlja, da prihaja luč z vzhoda, ne le geografsko, temveč tudi vsebinsko, kar prav tako piše v evangeliju. Lahko se zgodi, da bodo otroci obljube vrženi ven in bodo prišli od vzhoda in zahoda ter sedli za Abrahamovo mizo, kar pomeni, da ti sama birokratska pripadnost instituciji ne bo pomenila nič. To velja tako za duhovnike kot tudi za vernike, za vse.

Lahko ob koncu podate še kratko misel za tunjiške farane?

Gojiti naj začnejo osebni odnos z Bogom. Na dan je dovolj že ena minuta.

Barbara Klanšek

Mladi gasilci

Preteklo leto si bomo gasilska mladi in mentorji zapomnili kot izjemno uspešno tekmovalno leto in tudi leto, ko smo dali malce več poudarka formalnemu izobraževanju. Opazen je skupni trud, postajamo iz leta v leto boljši, ter seveda tudi številčnejši. Vsak izmed sodelujočih pa si seveda zasluži ogromno pohvalo in aplavz.

V novo leto, leto 2010, smo vstopili že s tradicionalno prednovoletno zabavo, kjer smo v okrašenem gasilnem domu skupaj plesali ob zvoku harmonike, se šli razne družabne igre ter slavili pretekle dosežke in se obenem veselili novih.

V začetku februarja so se gasilski smučarji udeležili regijskega tekmovanja na Soriški planini, konec meseca pa smo imeli mladinski občni zbor. Na občnem zboru smo podelili kar dvanajst priznanj bronaste preventivne značke, ki so jo pionirji in pionirke zaslužili s svojim odličnim znanjem požarne preventive, ki je predpisana za njihovo starost. Na preizkus smo se pripravljali kar veliko število ur, na koncu pa smo bili seveda zadovoljni vsi, tako otroci s prejemom priznanj kot tudi mentorji, ponosni na naš mladež.

movanjem v namiznem tenisu v Motniku, ki je, kot je že splošno znano, najdaljše tekmovalje, prav zaradi številčne udeležbe mladine.

Razcveteli smo se v maju, kjer smo v tekmovalju na orientaciji (bilo je na Križu) pometli s konkurenco. S kar sedmimi trojicami smo si pritekli in »privozlali« tri prva mesta, tretje, četrto, šesto in trinajsto mesto, kar je pomenilo skupno prvo mesto in že drugo leto zapored smo tako prejeli prehodni pokal. Če nam uspe še v naslednjem letu, pokal ostane v naših rokah. S štirimi ekipami smo nato odšli še na regijsko tekmovalje v Moravče.

Naše delovanje se je nadaljevalo z aktivnimi pripravami na občinsko tekmovalje desetini, za katerega smo trenirali malodane vsak prost dan ter vse vikende in trud se je poplačal na tekmovalju, ki je bilo v začetku junija. S tremi desetninami smo odšli na mekinjski štadion na občinsko tekmovalje gasilskih desetini. Pionirji in pionirke so »prišpricali« in pritekli prvi mesti, mladincem je zopet ponagajala nejasna komunikacija s sodniki.

Za zaključek tekmovanj pred poletnimi počitnicami pa je sledilo tekmo-

vanje v nogometu, ki je bilo na neveljskem igrišču. Prvotno smo imeli kar devet trojic, ki naj bi se udeležile tekmovanja, ker pa nam jo je zagodla bolezen, smo nato na tekmovalje odšli z osmimi trojkami. Na vroč sončen dan so si pionirji »pibricali« prvo mesto, pionirke pa drugega, za ostale rezultate (razen prvih treh mest) ne ve nihče, kajti organizatorjem se ni zdelo pomembno shraniti list s skupnimi rezultati. Pa nič zato. Po prihodu domov pa je sledilo še skupinsko zalivanje pred gasilskim domom, kjer ni nihče ostal suh, na udaru pa smo bili seveda vsi mentorji in prisotni starši. Sušenje je potekalo na domačem igrišču, kjer sta dve zelo številčni ekipi okupirali zelenico in se bosi podali v boj za gole. Rezultat je ostal neodločen.

Že med poletnimi počitnicah smo se v avgustu zopet zbrali, tokrat na parkirišču pod cerkvijo, kjer smo pridno vijugali na rolerjih, spenjali cevi in vozli vozle. Prvo soboto v septembru smo odšli v Špitalič, pokazati, kako hitri in spretni smo na rolerjih. Devetnajst otrok je zopet dokazalo, da obvladajo zadeve, in skupni pokal, je bil tudi to leto v naših rokah. Veselje je bilo neizmerno.

Oktober, mesec požarne varnosti, je bil zaznamovan s pripravami na kviz, ki smo se ga letos udeležili prvič. Z veliko vajami, reševanji poskusnih testov, domačim učenjem ter seveda zagnanostjo otrok smo se skupaj uspeli naučiti veliko novega, še štiri pionirke so ob tem uspešno opravile preizkus za pridobitev bronaste preventivne značke, in glavno, odšli smo na gasilski kviz v Kamnik. Kot smo na koncu skupaj spoznali, so tam šteje vse malenkosti, predvsem pa znanje.

Takoj naslednji dan, smo se vsi skupaj odpravili na izlet, katerega so se lahko udeležili tudi starši. Odšli smo na Ig, kjer smo si ogledali Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS ter se nato sprehodili skozi ljubljanski Živalski vrt. Na koncu je sledila še okrepitev v Mc'Donaldsu in obvezna vožnja z avtomobilčki.

Veselje po prejemu dveh pokalov na občinskem tekmovalju.

Konec novembra smo šli, kot že v preteklih letih, na zasneženi petek na Križ, kjer se je odvijalo tekmovanje v pikadu, ki je obenem tudi zadnje tekmovanje letošnjega leta. Tokrat so bila dekleta boljša od fantov, saj so dosegla drugo in tretje mesto.

Skupen seštevek vseh tekmovanj nas je letos v konkurenci GZ Kamnik in GZ Komenda zasidral na drugo mesto, za zmagovalci smo zaostali za pičlih 15 točk, kar je odličen dosežek.

Na koncu bi se v imenu mentorjev zahvalila PGD-ju za podporo, vsem

staršem, ki ste nam pomagali s prevozi, ali kako drugače prisostvovali našemu delovanju, največja zahvala pa gre seveda vsem otrokom, ki ste z nami celo leto, se udeležujete priprav na tekmovanja, tekmujete, se z nami učite in nam pomagate, da postajamo vsako leto številčnejši in boljši. Obenem pa naj zopet povabimo vse mlade nadobudneže in nadobudnice, da se nam pridružite na naših srečanjih, da nam pomagate peljati gasilsko mladino dalje. Ostali pa ne pozabite: »Na mladih svet stoji!«

Mentorji

Utrinek z mladinskega občnega zbora

Šef pogona Justin
in pomočnik Slavko

Stega mesta so vse stvari
pod kontrolo

Gasilci imajo na koncu vedno analizo

Naš dom ima nov klobuk

Že več let smo si z vseh strani ogledovali streho gasilskega doma in se odločali o temeljiti prenovi, kajti vedno več je bilo manjših popravil.

Vremenske razmere v začetku leta so pokazale, da se bo potrebno problema resno in celovito lotiti, kajti v prostorih je bilo več mokrih madežev in celo kakšna luža. Potrebno pa je bilo tudi toplotno izolirati strop mansarde. Kot običajno pri večjih investicijah, so problem finance in tudi tokrat je bilo tako. Vendar s skupnimi močmi gredo stvari vedno lažje, zato smo se obrnili na pomoč krajanov. Tokrat nismo želeli ljudi obremenjevati in prositi za denar, temveč smo nekatere poprosili, če bi lahko pogrešali kakšno smreko v gozdu. Ta ideja je padla na plodna tla. Vsi so radodarno pokazali na smreko, katero lahko posekamo. Akcija je stekla, v nekaj dneh je bil les z vseh koncev in hribov Tunjic na kupu pri Zg. Sitarju. Nekajkrat smo se še zbrali, da smo hlode razžagali in zložili. Seveda pa bi bile

brez srčnosti in pridnih rok Sitarjevega Janeza te stvari nekoliko težje, saj je vsa ta strojna dela opravil za »boglonaj«. Na kupu je ostalo še nekaj hlodovine, s prodajo le-te smo pokrili dobršen del strešne kritine.

V maju smo dolgo čakali na vikend brez dežja. Kdor čaka, dočaka. Izkoristili smo vsako minuto, tako da je bila streha prenovljena v slabih dveh dneh.

In tako je naš gasilski dom končno dobil nov klobuk, upam da bo dolgo kljuboval neljubim vremenskim razmeram. Naj se ob tej priložnosti še enkrat zahvalim vsem, ki ste darovali les, vsem, ki ste kakor koli sodelovali pri odvozu hlodovine, žaganju in seveda prekrivanju strehe, vsem, ki so se mimogrede ustavili in nam podarili »paket z moralno podporo«. Zahvala gre seveda Janezu Čimžarju in našima mojstrom Justinu Klanšku in Mateju Kosirniku.

ZA PGD TUNJICE: Franc Šimenc

**UPRAVNI ODBOR PGD TUNJICE ŽELI VSEM SVOJIM
ČLANOM IN OSTALIM KRAJANOM VESELE PRAZNIKE
TER USPEHA IN ZDRAVJA POLNO LETO 2011!**

Člani odbora: Justin Klanšek, Milan Vrhovnik, Matej Kosirnik, Jože Čimžar, Janko Šuštar, Milena Klanšek, Ciril Vombergar, Ivan Butalič, Roman Štupar

Letošnje delovanje Društva skupne pomoči

Kot vsako leto smo se tudi letos januarja sestali člani odbora Društva skupne pomoči z namenom, da se odpravimo vsak na določen del naše prelepe vasi, ki se razteza od Košiš (kurje doline), Raven, Stolnika, Zakala, Sidraža, Vrhovja, Komendske Dobrave, Mlake pa tja do Podgorja, in poberemo simbolično članarino v vrednosti enega litra šnopsa, pa kakor ga kdo prodaja.

Vsem Tunjičanom je znano, da je vsak, ki je član tega društva in je plačal simbolično članarino za tekoče leto, dolžan po svojih močeh pomagati tistemu, ki ga požar prizadene, ali dobiti pomoč od vseh članov društva, če požar prizadene njega.

V letošnjem letu smo imeli v vasi požar pri Spodnjem Kosirniku, Tunjice 40, ko je 5. junija 2010 zvečer v delavnici med popravilom zagorel avtomobil. Zahvaliti se moramo hitremu posredovanju Tunjiških gasilcev, da so preprečili najhujše, saj so ognjeni zubljji skozi zgorela vrata že segali do

ostrejša velikega gospodarskega poslopja, če pa bi zagorelo ostrežje in seno, potem bi nastala res ogromna škoda. Za Tunjičane in za društvo pa velika odgovornost, da se prizadetim čim hitreje pomaga.

Člani odbora smo se sestali 11. junija 2010 in se po posvetu o dogodku soglasno odločili, da se prizadetemu Janezu Kosirniku, Tunjice 40, za nastalo škodo nameni 1000 evrov pomoči od članarine.

Če se malo bolje zamislimo, koliko stvari v tem sodobnem času in hitrem

tempu življenja preži na nevarnost in sprožitev požara ob vsej sodobni tehniki in mehanizaciji, se to lahko vsakemu izmed nas zgodi kadar koli. Star pregovor pravi: *V slogi je moč*. Tega so se zavedali naši predniki že davnega leta 1897 in ustanovili Društvo skupne pomoči. Zahvaliti se moramo najprej njim, ustanoviteljem, ki bi lahko bili vzor naši vladi, kako trezno in pametno razmišljati, potem pa vsem naslednjim generacijam, da se je društvo ohranilo do današnjih dni.

Pomembno je, da se v naše skupne akcije vključuje tudi mlade. V naši vasi imamo veliko pridne, sposobne in delovne mladine, samo k sodelovanju jo je potrebno povabiti. Zanimivo, oder za predstavo kulturnega društva smo postavili prav s pomočjo mladih. Poleg mene, Petra Steleta in Romana Štuparja so sodelovali še Miha in Jure Stele (*Birtova*), Anže Slana (*Lesnikarjev*), Marko Štupar (*Komatarjev*), Uroš in Tomaž Stele (*Leskovčeva*) in Rok Klanšek (*Gradiškov*). Prepričan sem, da bi pred pričetkom postavitve odra v našo mlado ekipo marsikdo podvomil, vendar jaz nisem. S skupnimi močmi smo ga po končanih igrah tudi podrli. Za vso pomoč se fantom lepo zahvaljujem.

V našo faro se je naselilo nekaj novih družin, ki so si zgradili hiše v naši krajevni skupnosti in imajo stalno prebivališče v Tunjicah. Za pristop k društvu je to edini pogoj. Je prostovoljen in neobvezen, odločitev je vaša. Dodatne informacije so na voljo vsem krajanom, tudi novo priseljenim, na moji telefonski številki 041/ 362-609.

Člani odbora: predsednik društva Justin Klanšek (*Gradišek*), blagajničarka Milena Klanšek (*Gradišek*), Janko Šuštar (*Bitenc*), Roman Štupar (*Komatar*), Milan Vrhovnik (*Cirij*), Ivan Butalič (*Petek*), Ciril Vombergar (*Korbar*), Jože Čimžar (*Kuhar*) in Matej Kosirnik (*Miha*) pa želimo vsem krajanom srečno, zdravo in uspešno leto 2011. Za naše društvo je najbolj srečno in uspešno tisto leto, ko nič ne delamo.

*Predsednik Društva skupne pomoči,
Justin Klanšek*

ZAHVALA

V soboto, 5. junija 2010, se mi je med pripravami na dirko, ki se je odvijala naslednji dan, zgodila velika nesreča. Zagorel je namreč dirkalni avto, ki sem ga pripravljajal za dirko. Požar je povzročil veliko škode v delavnici, ki sem jo ravno v tistem času do konca opremil.

Hitremu in preudarnemu posredovanju tunjiških in kamniških gasilcev gre zahvala, da škoda ni bila še večja. Hvala tudi sosedom, društvu za samopomoč, tekmovalcem in ostalim udeležencem nedeljske dirke in vsem, ki so finančno ali na kakršen koli drug način prispevali k obnovi delavnice.

Jani Kosirnik

V šoli nam je res lepo

Učitelji ali drugi strokovni delavci, ki občasno pridejo v Tunjice, običajno rečejo ob vstopu v šolo: »Kako je tukaj lepo, prijetno«, ali vsaj nekaj podobnega. Naši otroci imajo res kar srečo, da se lahko učijo v tako dobrih pogojih. Majhna šola, čeprav s kombiniranimi oddelki, ima veliko prednosti.

Letos sta kombinirana oddelka dva, 1. in 2. razred, ki ga učim jaz, ter 4. in 5. razred, ki ga uči Jana Trebušak. Najštevilčnejši je 3. razred, zato je sam z učiteljico Jano Razboršek. Vsega skupaj je na šoli 32 učencev. Večina jih po pouku ostane v podaljšanem bivanju z učiteljico Polono Križaj, v prvih urah pa ji pomaga še Vesna Sivec. Za čistočo šole in našo prehrano pa dan na dan skrbi Marinka Torkar.

V tem šolskem letu del pouka in gledališki krožek namenjamo gledališkemu projektu, katerega idejni vodja je Jana Razboršek. Ustvarjamo svoje improvizirane igre in jih igramo, učimo se avtorske igre ali pravlјice, sami izdelujemo tudi lutke. Igre pogosto popestrimo s pevskimi vložki našega zborčka Škrjančki. Nastopamo na šolskih prireditvah, v načrtu pa so tudi nastopi izven tunjiških meja. V Tunjicah je veliko dobrih igralcev in tudi naši najmlajši so med njimi. Seveda pa si privoščimo tudi dobre kulturne hrane - gremo v gledališče in uživamo ob profesionalnih predstavah. Enega od teh profesionalcev pa smo povabili kar v Tunjice - pri nas je bil Andrej Rozman Roza.

V šoli se dogaja veliko zanimivih stvari, ki otroke dan za dnem vabijo v svojo sredo. Tudi sam pouk je vse manj samo papir in svinčnik, za učenje je na

voljo več različnih učnih sredstev in metod. Letos smo pridobili projekcijo in svetovni splet še v drugi učilnici, kar je dandanašnji v šoli že kar nuja. Da pa vse teče tako kot je treba, poskrbimo učitelji, zato naš delavnik niso samo ure z učenci v razredu. Učitelji vseh ur, ki jih posvetimo šoli, sploh ne štejemo. Pa tudi počitnice, ki nam jih nekateri zavidajo, niso le brezskrbne počitnice.

Lani smo imeli težave s športno vzgojo na nedokončanem igrišču, saj je na nas prežalo več nevarnosti. Sedaj pa igrišče imamo, pa ga spet zelo malo uporabljamo. Ali nam ni všeč? Všeč nam že je, samo vreme je to jesen skrajno neprijazno. Upamo, da nam bo zima bolj naklonjena in bo nasula nekaj belega čarobnega prahu. Ta čarobni prah pa nam bo prinesel veliko sreče in zdravja, ki ju bomo trosili po celih Tunjicah in še kje.

Jelka Vrhovnik

NOVICE IZ ŠOLE

Imeli smo športni dan v Zdravilnem gaju. Pri telovadbi smo šli vsi na sprehod do parkirišča pod cerkvijo. Tam smo telovadili.

Nik Brelih, 1.r.

K nam sta prišla že policist in gasilec. V podaljšanem bivanju smo se z učiteljico Vesno igrali igro »zelenjavna juha«.

Tilen Vrhovnik, 1.r.

Šli smo v gasilni dom, potem smo slikali slike za gasilca. Rada imam likovno vzgojo.

Nuša Vrhovnik, 1.r.

Prvi šolski dan smo dobili sadje. Potem smo v Kamniku gledali Piko Nogavičko. Všeč mi je športna vzgoja.

Tilen Bon, 1.r.

Prvošolci (z leve): Miha Vrhovnik, Nik Brelih, Nuša Vrhovnik, Tilen Vrhovnik, Tilen Bon

Delali smo lutke, potem smo z njimi igrali igrice. Učiteljica nas je snemala.

Miha Vrhovnik, 1.r.

V podaljšanem bivanju smo delali »karte smeha«. Metala sem žogo na koš. Pri športni vzgoji smo imeli štafeto.

Nika Sotošek, 2.r.

Na pevskih vajah pojemo veliko pesmic. Všeč mi je pesem o zvončkih in ko učiteljica Jana igra na kitaro. V podaljšanem bivanju smo rezali jabolka za marmelado.

Klara Podjed, 2.r.

Šli smo na pohod po Tunjicah. Imeli smo tudi športni dan v Kamniku, kjer smo telovadili in tekli. K nam je prišel Andrej Rozman Roza, gledali smo lutkovno predstavo Balon Velikon.

Nejc Černešek, 2.r.

Imeli smo delovno soboto in smo lahko napisali zgodnico o Mojci Pokrajculji in jo naslikali. Spomladi smo imeli čistilno akcijo.

Kristijan Kuhar, 2.r.

Tretji razred obiskuje deset učencev. Učenci so zelo ustvarjalni in kreativni. Imamo pesnike in pisatelje, ki vam bodo predstavili spomine na pretekle šolske dni.

BALON VELIKON

V mesecu novembru je na obisk prišel Andrej Rozman Roza. Zaigral nam je lutkovno predstavo Balon Velikon, pripovedoval pesmice in zastavljal uganke. Proti koncu njegovega obi-

ska smo si lahko ogledali lutke in zaodrje. Narisali smo tudi risbice. Bilo mi je zelo všeč. Naučila sem se, če nekaj malega najdeš, lahko obdržiš.

Manca Šmidovnik, 3.r.

LUTKE

V mesecu septembru, nas je učiteljica razveselila s prijetno novico, da bomo imeli tehniški dan. Rekla je, da moramo s seboj prinesiti šivanko in sukanec. Jaz sem prinesla tudi blago. Učiteljica nam je dala knjigo, v kateri so bile naslikane lutke. Pogledali smo si slike in si izbrali lutko. Izbrala sem si princesko. Ko smo naredili lutke, smo zaigrali lutkovno predstavo. V naši lutkovni predstavi so nastopali princesa, zajec in muca.

Pika Vrhovnik, 3.r.

ZDRAVNIŠKI PREGLED

Novembra smo imeli zdravniški pregled. V Kamnik smo se odpeljali s šolskim avtobusom. Do zdravstvenega doma smo šli peš. Že pred vhom smo se tresli, kot da bi nas tresla elektrika. Najprej smo šli k zobozdravniku. Nekaj sošolcev je hodilo s trdnimi nogami po stopnicah, ostali pa smo se malo bali in smo bolj na rahlo stopali. Spodaj nas je čakal drugi pregled z zdravnico. Pregledala nam je vid, izmerila težo in višino. Potem je sledilo najhujše – cepljenje. Sledil je še pogovor o prostem času in zobeh. Vračali smo se z belim kombijem.

Še tri dni smo imeli spomin na cepljenje, zaradi oteklin in bolečih rok.

Špela Klemen, 3.r.

GOVEJA JUHA

Zelo rada imam govejo juho. Nekoč je k meni domov, kar sama od sebe, prišla goveja juha. Ko sem jo zagledala, sem jo takoj nalila v krožnik. Prišel je že trideseti krožnik goveje juhe. Počasi sem se začela spreminjati, ampak tega nisem vedela. Pogledala sem se v ogledalo in videla sem, da sem se spremenila v rezanec. Sprehodila sem se po celi vasi, pa nisem našla tistega, ki bi mi to

zakuhal. Potem sem se odpravila v mesto. V mestu sem našla tri fante, ki so se veselili, da jim je uspelo skuhati takšno juho. Na srečo so bili tako prijazni in so me spremenili nazaj v človeka.

Anja Slana, 3.r.

PAPAGAJI POJEJO

Papagaji pojejo, da v šolo morajo. Vsak, ki v šolo gre zelo hitro izve, da jih muc ne bo ujel, če bo vsak po svoje pel.

V šoli jim učitelj test pripravi, ko ga rešijo, jih pohvali. Vsi veselo čivkajo in čiv, čiv uživajo.

Anja Slana, 3.r.

ČAROVNIŠKI KLOBUK

Sem čarovniški klobuk. Moja lastnica je čarovnica Berta. Najraje sedim na njeni glavi in čakam, kdaj se bo kaj zanimivega zgodilo. Pri njej se počutim zelo dobro, ker je prijazna čarovnica in ima rada otroke.

Lucija Vrhovnik, 3.r.

MOJ POLICIJSKI KLOBUK

Sem policijska kapa. Prihajam iz policijske postaje v Kamniku. Uporablja me policist, ki ureja promet, medtem ko je policist urejal promet sem padla z njegove glave na tla. Policist je odpehljal in ostala sem sama. Našel me je Jan in me odnesel nazaj na policijsko postajo.

Jan Gregorinčič, 3.r.

TIGRI

Tigri se učijo in telovadijo.

Ko pridejo domov, gredo na lov. Kar ulovijo, vse izgubijo.

Med sabo govorijo in se smeji.

Z lačnimi trebuščki domov pridejo in utrujeni zaspijo.

Lucija Nograšek, 3.r.

Ekofrajerji na čistilni akciji.

ČISTILNA AKCIJA

Zjutraj, ko smo se zbrali pred šolo, smo dobili rokavice in vrečke. Razdelili smo se v skupine. Moja skupina je šla proti cerkvi. Našli smo pokvarjen štedilnik, sode, gume, volan, odbijač,...

In tako smo videli, da so nekateri ljudje zelo neodgovorni. Ta akcija je pomembna, da odstranimo odpadke iz narave. Na koncu čistilne akcije smo dobili še dobro malico.

Anja Sedušak Kljakič, 4. razred

Zadnjo čistilno akcijo smo imeli letos spomladi. Bila je sobota in pred šolo smo se zbrali ob 8.00. Tam smo se razdelili v skupine, učiteljice pa so nam dale rokavice in vrečke za smeti. V moji skupini smo bili Robi, Pika, Jan, Jerneja, Miha, moja mamica in teta Barbara. Od šole smo odšli po hribu navzdol do potoka Tunjščica. Tam smo začeli pobirati odpadke in jih dali v vrečko za smeti. Ob Tunjščici smo šli proti Vrhovju, potem pa čez Vrhovje nazaj do šole. Po konča-

ni čistilni akciji smo pred šolo dobili malico. Učiteljice so nam razdelile hrenovke in klobase. Potem smo šli vsi skupaj domov. Vesela sem, da smo naredili nekaj res koristnega.

Ana Marija Sotošek, 4. razred

Najprej smo se zbrali v šoli, kjer smo dobili vsak svoje rokavice. Odšli smo v gozd in nabirali smeti. Sestavili smo skoraj cel avto. Našli smo tudi štedilnik, vzeli smo polne vreče in odšli v šolo. Tam smo jedli hrenovke. Skupaj smo se igrali. To je bil zelo lep dan in vesela sem bila, ker je bilo vse v gozdovih lepo čisto.

Saška Pavlovič, 4. razred

V soboto, 17.4. 2010, smo imeli čistilno akcijo. Čistili smo naše življenjsko okolje. Pri šoli so nam učiteljice razdelile vrečke in zaščitne rokavice. Peš smo se odpravili proti cerkvi sv. Ane, kjer smo se razdelili v skupine in začeli čistiti. Našli smo veliko odpadkov, ki ne sodijo v naše okolje. Iz strmi pobočij smo vlekli in potiskali avtomobilske gume. Našli smo tudi veliko drugih avtomobilskih delov in iz njih bi lahko sestavili že pravi avto. Najdene smeti smo odnesli na kupe, da so jih po koncu čistilne akcije naložili na traktorske prikolice in jih od-

peljali. Ko smo bili že zelo utrujeni in smo pobrali vse smeti, kar smo jih videli, smo se odpravili nazaj proti šoli. Pri šoli smo imeli malico. Gospa Marinka je skuhala hrenovke, ki so bile zelo dobre. Z veseljem sem počistila vse te smeti, saj je to naše življenjsko okolje, v katerem rada živim, še posebej sedaj, ko je bolj čisto.

Maruša Kosirnik, 5. razred

POSTALI SMO PESNIKI

Učenci 5. razreda so se v tem šolskem letu preizkusili v pisanju pesmi. Nekaj verzov bodo podelili tudi z vami.

ENA NA ENA

Ena na ena,
dva na dva,
al` pa sam
igramo ta basket
lahk` cel dan.
Trojka šteje mi točke tri,
a kaj mi bo tri, ko zagledam kri.
Lahko zabijam, polagam
in s tem tekmo zmagam.

Jakob Petek, 5. razred

Obiskal nas je Andrej Rozman Roza

SONCE IN MORJE

Morje me ohlaja,
sonce mi nagaja,
morje je globoko,
sonce je visoko.

Morje šumi,
sonce me zbudi.
morje je slano,
sonce je zlato.

Oba sta mi všeč,
pa čeprav je sonce peč,
morje pa tako slana reč.

Nika Hrastovec, 5. razred

NELI

Naša psička Neli,
je mladičke tri imela.
Biba, Daša, Živa,
to so punce prave.
Cele dneve jedle, spale bi
samo pri svoji mamici.
Kobacajo sem ter tja,
se skrivajo pod dekico,
da jih komaj najdemo.
Neli skrbno čuva jih ves dan,
da ne zbežijo kam drugam.
Glej ga zlomka,
smrčki črni, repki rjavi
res so vsi ta pravi.
Ko pa malo zrasle bodo,
si domove druge našle bodo.
Nam pa bo hudo,
ker jih več pri nas ne bo.

Maruša Kosirnik, 5. razred

Športni dan na polygonu Gibanova v Naravnem zdravilnem gaju.

Zapiski iz tekaškega dnevnika

Čeprav je naslov banalno klišejski, se mi vseeno zdi veliko boljši od Za domovino, s tekom naprej, ali Lauf macht frei, ki sem ju dobila kot predlog.

Zima je bila letos radodarna s snegom, zato smo iz kleti na dan privlekli smuči (seveda da tekaške) in z njimi od Kuharja pa proti dolini v Laniše gladili 2 progi; na račun so prišli tako ljubitelji drsalnega koraka, kot tudi klasične tehnike. Napeto ozračje v službah in v drugi polovici februarja (ne smemo pozabiti na zimske olimpijske igre v Vancouvru in zlati bron Petre Majdič) pred televizijskimi zasloni smo z »laufanjem« po zasneženih poljih mirili in si na tak način privezovali duše.

MOČERADI NAPADAJO GOLOVEC

Čeprav se sliši še tako izrabljeno in »zlajnano« šport res povezuje ljudi (tek pa sploh J), tako smo z Alešem in Matejem prišli v nekakšno navezo. Smuči smo zamenjali za tekaške čevlje in sneg za cesto. Začeli so se moji skoraj vsakodnevni tekaški treningi proti Komendi, pa nato tudi v hrib

mimo Korenovih drč do Jeršinovega »piknik placa«. Februar se je prevesil v marec in moj cilj je postal Sveti Primož (na pobudo Aleša).

V začetku meseca sem šla poskusit teč tja gor; z Jano in Alešem Slabatom smo skupaj pretekli 7 kilometrov; z Vegrada do vrha in nazaj. Na vremensko zelo pisano soboto 27. marca je šlo zares. Ob desetih se nas je 121 tekačev in tekačic (občutno so prevladovali osebki moškega spola) zapodilo v 3,5 kilometrov dolgo progo proti gotski cerkvi Svetega Primoža in Felicijana. S progo smo se spopadli trije Tunjčani; Matic Slabe je bil s časom 19 minut in 13 sekund za 6 minut in 42 sekund boljši od očeta Aleša, sama pa sem se s progo spopadla 29 minutah in pol. Čeprav je bil tek samo navzgor po hribu, sem za iztek odtekla še navzdol.

Aprila je tekaška naveza zopet prišla v poštev. V začetku meseca smo začeli špekulirati o teku trojk (pobudnik spet Aleš), ki je bil sicer šele 8 maja, vendar se je nezadržno približeval. Dokončna odločitev je padla do 19. aprila, ko je naš Joli (splet okoliščin je nanesel, da sva z Alešem tako poimenovala Mateja) potrdil udeležbo in nas je Aleš prijavil na tek kot mešano trojko Močeradi Tunjice. Na tek trojk se je prijavila tudi Jana s svojimi Optimistkami. Da pa smo izgledali kot se spodobi (beri usklajeno), nam je obema trojkama KGT Papež sponzoriral majice.

Do maja je ostalo še nekaj časa, za priprave pa tudi. Skupni trening, ki smo ga načrtovali, je padel v vodo; malo zaradi služb, vreme pa nam tudi ni bilo v pomoč.

Smo se pa 27. aprila udeležili Me-kinjskega kros; predpriprava na tek trojk. Sama sem odtekla en krog (5 kilometrov), Aleš in Matej pa dva – 10 kilometrov.

Četudi sem se še tako trudila, mi ženski instinkt ni govoril, da bom 12 kilometrov teka trojk pretekla okoli ene ure. Čeprav sem kondicijo imela, v nogah nisem imela moči. Tako mi je prišel trening za moč zelo prav. Ker se Joli na te stvari spozna, mi je predlagal, da naj tečem v hrib oziroma klanec. Teoriji je sledila praksa. Tekla sem v intervalih od Pikovčeve češnje do cerkve, od cerkve do Štule, od Štule do češnje. Moč se je nabirala, klanec pomaga.

Na tih deževen dan, oziroma na samo soboto 8. maja smo imeli zbor pri Prešernu in njegovi muzi zgoraj brez na Prešernovem trgu v Ljubljani. Z Alešem sva se čakajoča na start hitro našla; čakala sva samo še Mateja. Ker se je pred vsakim takšnim tekaškim dogodkom treba ogreti, je Joli za ogrevanje pritekel iz Trnovega. Ob pol desetih so se abnormne količine tekačev in tekačic izpred magistrata po Ciril-Metodovem trgu mimo Robbovega vodnjaka pognale v tek; med njimi smo bili tudi mi. Golovec, na katerega smo tekli, bi skoraj ne zdržal celotne količine tekaških navdušencev, med drugim je klonil tudi pod tunjiškimi močeradi, ki smo progo premagali v dobri uri. Med vzponom na Golovec sem bila s strani moškega dela trojke deležna velike vzpodbude. Na vrhu nas je pričakal in poslikal osebni fotograf v podobni Matica Slabeta. Kljub slabemu vremenu je bilo vzdruške čudovito, dan pa nepozaben.

Tunjčki močeradi in Optimistke pred startom Tek trojk

NA ZOFKO V PREKMURJE

Medtem ko sta Pikovčev Matej in njegova Joži v Mekinjah dahnala »da«, smo se nekateri odpravili v Radence na 30. maraton treh src. Vsi člani močeradove naveze smo se v zgodnjih jutranjih urah odpravili na poldrugo uro dolgo pot v deželo radenske, da bi premagali 21 kilometrski polmaraton. Čeprav nas je na poti v Prekmurje pral dež, v Radencih le-tega ni bilo, pričakalo pa nas je oblačno vreme. Startali smo ob pol desetih pri skromnih 12 stopinjah v močnem vetru.

Z 21 kilometri se je spoprijemal tudi Borut Pahor; predvidevam pa, da je več pogledov (vsaj ženskih) kot premier pritegnil njegov mišičasti in greha vreden varnostnik, ki je z nabito pištolo tekel ob njem. Matej Krumpestar in Aleš Slabe sta progo premagala v uri in 40 minutah, sama pa sem z uro in 52 minutami dosegla osebni rekord, kar je pustilo veliko posledic kot na primer, spreminjanje gesel, ipd. Misli pa so mi že odhajale v oktobrsko Ljubljano...

Po samem maratonu (čez nekaj dni) je Matej postal (za kratek čas) moj osebni trener; pokazal mi je pravilno tehniko teka. Slednja se je izkazala za pravilno in zelo dobro.

BOHINJSKO JEZERO STOJI POKOJNO

(France Prešeren: Krst pri Savici)

Minila sta junij in julij; čas dopustov, vročinskih valov in oddiha. Čeprav si skušaš oddahniti, pa tekači kar naprej tečemo, ne glede na vreme, temperaturo. Prej omenjena meseca sta minila zelo hitro, prehitro. Tako kot februarja sem tudi julija napetost (»fuzbal«) mirila s tekom, pa kljub temu ni pomagalo.

Prišel pa je avgust in z njim Tek štirih srčnih mož v Bohinju. Tako smo se sedmega, po nekaj deževnih dneh, v ne tako zgodnjih jutranjih urah odpravili proti Gorenjski, v kraj, kjer ima dež mlade. Ko smo prispeli do obale, sem ugotovila, da jezero okoli katerega je potekala trasa proge, niti ni tako majhno (konca jezera se z

Skupinska fotografija pred 15. ljubljanskim maratonom

Ribčevega Lazu sploh ni videlo). Pod skalo smo se dobili s Slabetovimi in z Alešem sva takoj začela z ogrevanjem. Ob desetih smo se podali na 12 kilometrsko pot okoli jezera; slednja je bila v prvi polovici zaradi dežja v prejšnjih dnevih mokra in spolzka, hkrati pa je zaradi skal in korenin bolj kot na ravninsko spominjala na pot gorskega teka. Tudi teči se ni dalo normalno; zaradi zelo ozke steze smo tekli kar v gosjem redu. Aleš je jezero obkrožil v dobrih 51 minutah, sama sem si obalo dodobra ogledala v uri in 3 minutah, nihče od naju pa se ni moral primerjati z Maticem, ki je bil z 39 minutami kljub močnemu prehladu četrti.

DEŽELA KRANJSKA NIMA LEPŠGA KRAJA, KO JE Z OKOLŠNO TA, PODOBA RAJA.

(France Prešeren: Krst pri Savici)

Medtem ko je Zoran Jankovič v Stožicah odpiral stadion in dvorano, sem se pripravljala na mali blejski maraton, drugega v zgodovini. Na zelo vročo soboto 21. avgusta sem se zjutraj odpravila v službo, popoldne pa smo, skupaj z velikimi količinami predvsem nemških turistov, vili kolo na avtocesti proti Bledu. Čeprav je bil start ob petih, smo se od doma odpravili okrog pol treh; zaradi prej omenjene gneče nam je to prišlo zelo prav.

Blejsko jezero se je lesketalo v sonč-

nih žarkih medtem, ko smo sprejemali majice, štartne številke, promocijski material (desko za rezanje, bon za kremšnito, ipd.) in na superge privezovali čipe. Po slikanju, bežnemu pogledu proti otoku in gradu sva se z Alešem od festivalne dvorane odpravila na start – proti Zaki. Ko je Nevemkdo ob petih ustrelil s štartno pištolo smo se pognali na 21 kilometrsko pot okoli jezera; v treh krogih in pol sem si dodobra nagledala otoka in cerkvice, le zvona, ki naj bi se oglašal iz globin jezera, nisem slišala; verjetno zaradi »šundra«, ki se je dogajal okoli mene. Tekli smo mimo kopalcev, ki so nas gledali kot sedmo, osmo in deveto čudo tega sveta; popolnoma razumljivo, saj smo tekli pri (skromnih J) 29 stopinjah. Slednje in prehitro tempo sta botrovala temu, da se ni izšlo drugače, kot da je moral Aleš odstopiti, sama sem kar naporen, pa vseeno lep polmaraton premagala v 2 urah in s tem za 6 minut in pol premagala Jureta Koširja, ki je včasih smučal hit' včasih pa počas'. Hkrati je potekal tudi tek na 5,97 kilometrov, ki sta se ga udeležila tudi Matic Slabe (premagal ga je v 22 minutah in pol in je bil četrti) in ena tretjina močeradove naveze – Matej Krumpestar (s slabimi 28 minutami je bil 23.). Med tekači je bilo kar nekaj bolj ali manj znanih imen; poleg prej omenjenega Jureta Koširja je tekla tudi Joli (ne Tunjiška ampak Batageljeva), Neža Mravlje in Helena Žigon.

Jana z Optimistkami na cilju teka trojk

Kremšnite smo pojedli, se še zadnjič obrnili proti gradu in se vrnili domov.

MARATONSKO POLJE SREDI LJUBLJANE

Nekako se je poletje končalo in se je začelo novo šolsko leto. S septembrom pa je prišlo tudi 26. svetovno prvenstvo v gorskih tekih na Veliko Planino, ki je potekalo v Kamniku. Z Alešem in mojim Borisom smo šli za redarje in smo usmerjali tekače, ki so se s Stahovice podili proti Veliki Planini; hkrati smo občudovali tekače iz 39 držav. Občudovanje je bilo toliko močnejše, saj sem se še dobro spominjala teka na Svetega Primoža, ko sem skoraj »pljuča ven vrgla«. Na zaključni prireditvi in podelitvi kolajn je največkrat zaigrala eritrejska himna. Bil pa je september tudi mesec mojega prehoda v štirideseta, zato sem na začetku meseca rahlo (ne preveč) opustila moje vsakodnevno tekanje. Zato sem pa v drugi polovici opušče-no poskusila nadoknaditi. Oktobra se me je rahlo dotaknil prehlad, zato sem izpustila kamniški Veronikin tek, ki počasi postaja tradicionalen (na njem je blestel Matic, ki je bil absolutni zmagovalec); svoje moči sem hranila za 15. Ljubljanski maraton, tokrat sem se prvič prijavila na kraljevo disciplino prireditve – 42 kilometrov. Zadnji teden pred maratonom je bilo zelo napeto, veliko smo jedli, predvsem makarone (ogljikovi hidrati) in pili magnezijeve tablete, ki pomagajo proti krčem. Tekli nismo,

saj smo počivali in šteli že pretečene kilometre. Sva pa z Alešem v sredini septembra pretekla 29 kilometrov skozi 2 občini.

Prišla je nedelja 24. oktobra, ko smo najprej oddali glas na drugem krogu županskih volitev in se nato odpravili proti našemu glavnemu mestu. V Ljubljani se je kar trlo tekačev, še več pa je bilo gledalcev, ki so te tekače gledali. Največ pogledov so gotovo prestregli temnopolti atleti iz Kenije in Etiopije. Pred maksimarketom smo se dobili s Slabetovimi; z Alešem sva se šla spopadat z 42 kilometri, Matic in Jana pa z 21. Ko je ob pol enajstih Zoki ustrelil s pištolo, smo se nepregledna množica tekačev (skoraj 6500 nas je bilo) pognali v tek. Ženske smo bile (spet) zelo v manjšini, sploh maratonce. Prvih enaindvajset kilometrov sem pretekla v družbi drugih sotekačev, katerih večina ni vstopila z mano v drugi krog, saj so svoje spoprijemanje končali. Pričakovala sem mnogo manj tekačev, zato sem na pomoč poklicala Lidijo Kavčič, ki je na rolerjih z menoj prevozila skoraj celoten drugi krog; bila mi je za družbo, podajala mi je vodo, najbolj pa sem ji hvaležna za moralno podporo. Bolj proti koncu je Lidijo nadomestil Matej, ki ga sicer ni bilo med prijavljenimi, vendar je gotovo tudi sam pretekla 21 kilometrov, saj je dajal moralno podporo tudi Alešu. Zadnjih 500 metrov je z menoj tekla Anja in skupaj sva prečkali ciljno črto. Po 4 urah in 27 minutah je bilo vsega konec. Moja trinajsta udeležba na tekaških prireditvah daljših (ali enakih) od 21 kilometrov je bila nepredstavljivo nepozabna in o njej bom gotovo z velikim veseljem pripovedovala naslednjim generacijam.

Zelo uspešno je tekel tudi Aleš; 42 kilometrsko razdaljo je premagal v 4 urah in nekaj sekundnem drobižu. Jana je svojo prvo 21 kilometrsko preizkušnjo premagala v 2 urah in 6 minutah, Matic pa je sploh razred zase, saj je odtekel v uri in 15 minutah in je bil med 5419 polmaratonci in polmaratonkami skupno 19.

Nedelja 24. oktober (ki je sicer hkrati tudi dan, ko smo dobili novega župa-

na) bo ostala v življenju marsikoga nepozabna; mogoče tudi zaradi tega, ker se ne zgodi velikokrat, da lahko tečeš po sredini Dunajske ceste kar dvakrat v enem dnevu ali da policisti zaradi tebe posebej zapirajo cesto. Za trenutek ali 4 ure se lahko zediniš s Fedipijem, ki je prvi pretekla 42 kilometrov, da bi prinesel sporočilo o zmagi Grkov nad Perzijci v Atene; on je sicer od izčrpanosti umrl, vendar je vseeno postavil temelje maratonu. Vzdušje ljubljanskega tekaškega praznika je nepredstavljivo, prečudovito in nabito z energijo, ki se je težko znebiš.

Jesen je tu in zima poskuša trkati na vrata, tekači pa še vedno tečemo. Tek je nekaj zelo zanimivega, je droga, ki te z lahkoto zasvoji – ja, priznam, zasvojena sem. Tek te sprosti, iz tebe spodi stres. Med tekom si zbistrim misli in sem sama s seboj.

Sedaj, ko že četrtič berem knjigo Deana Karnazasa – Ultarmaratonec, premišlujem o mojih tekaških dogodivščinah in o drugih, ki tečejo. V tem članku je navedenih le nekaj rekreativcev (izvzemši Matica, ki je profesionallec in pa našega Mateja), ki pa smo s svojim početjem, upam si trditi, za tek navdušili še koga. Spominjam se svojih začetkov. Ko sem začela teči, sem bila za marsikoga trapasto bitje, ki teče, ne da bi se mu kam mudilo; vendar so se ljudje navadili na to, da nekdo teče zase, za svojo dušo. Vseh teh mojih tekaških »podvigov« pa ne bi zmogla brez podpore domačih, ki me podpirajo; brez Borisa, ki me vozi na maratone, brez Anje, ki navija zelo na glas in brez Anžeta, ki mi vsake toliko reče, da nisem čisto normalna J.

Prihaja zima in počasi že nestrpnost pričakujem sneg, da se bom (tako kot Petra Majdič J) s tekaškimi smučmi gnala po zasneženi dolini. Vem, da ne bom sama, saj se mi bodo pridružili tudi drugi tekači in da bomo skupaj gladili progo.

Življenje teče dalje in mi z njim.

*Za Tunški glas,
Darja*

Razburljiva prva dirka

Prva izvedba »avtokrosističnega« vikenda pri Kosirniku je bila v soorganizaciji dveh klubov ASC Mustang Domžale in ŠK Tornado kot po navadi in po pričakovanjih na zelo visokem nivoju, kar smo v Tunjicah iz minulih sezon že vajeni.

V diviziji 1A se je prvič letos na slovenskih tleh pojavil tekmovalce iz sosednje Hrvaške, Siniša Filčić. V nasprotju od pričakovanj pa je bil na koncu prav Siniša veliki zmagovalce prve letošnje preizkušnje v Tunjicah. Do drugega mesta je po zmagah v vseh treh kvalifikacijskih vožnjah prišel aktualni prvak Tomaž Potisek, ki v finalu ni pretirano napadal Filčića. Potisek se je namreč zavedal, da Filčić ni prijavljen v slovensko državno prvenstvo, tako da mu je tokrat tudi drugo mesto prineslo maksimalen izkupiček točk v boju za ubranitev naslova. Tretjega mesta in prvih letošnjih stopničk se je razveselil Klemen Albreht, medtem ko je Kraševce s težavami s svojim dirkalnikom v finalu zaostal tudi za Selanom in tako osvojil peto mesto.

Divizija 1 je po pričakovanjih postregla predvsem z dvobojem Knez – Feštajn, omeniti pa velja, da je bil tokrat odlično razpoložen tudi Bertoncelj. Za povišan adrenalin gledalcev je v drugi kvalifikacijski vožnji poskrbel Domen Rode, ki je svojega Subaruja prav lepo prevalil, pristal na kolesih in oddrvel naprej. V diviziji, kjer smo zmagovalca dobili že po seštevku uvrstitev iz kvalifikacijskih voženj, je slavil Samo Feštajn, drugi je bil Metod Knez, tretji pa Danijel Bertoncelj.

Največ akcije pa smo bili ponovno deležni od dirkačev v buggy-jih. Izmed 12 prijavljenih se na startu ni pojavil le Jure Sušnik, ki je v tej sezoni podobno kot lani nastopal le na

izbranih dirkah. Na uradnih treningih je ponovno blestel in letel Igor Kern, ki je postavil neverjeten čas 25,84 sekunde! Drugi, Marcel Grgič, je za njim zaostal debelih 8 desetink, velja pa poudariti, da je Kern drugo serijo treningov odpeljal bolj v »turističnem« slogu. Potem ko smo spremljali zelo zanimive in atraktivne predstave že v kvalifikacijskih vožnjah, je glavno prišlo na vrsto v zadnji točki tekmovalnega dne. Izjemna izenačenost voznikov in moči dirkalnikov ter boj do zadnjega centimetra prostora na sicer največji slovenski progi, je tokrat terjala svoj davek. Po prehitrih startih in številnih trčenjih v prvem in drugem poskusu izvedbe finalne dirke, so predvsem gledalci kar malce nejevoljno čakali na tretji, vendarle uspešni start finala. Organizator je dal vsem nesrečnikom, ki so poškodovali svoje dirkalnike na razpolago pol ure časa in nato vsem, ki so uspeli odpraviti okvare in poškodbe, novo možnost za start v finalu. A pri mnogih se bile posledice nezgod tako hude, da smo v tretjem

poskusu v startnem prostoru pozdravili le šest tekmovalcev. Matija Rakovec je z obema rokama izkoristil priložnost, ki se mu je ponudila, ko je edini ostal v prvi startni vrsti. Privozil si je drugo zaporedno zmago. Drugo mesto je osvojil eden od junakov dneva, Igor Kern, tretje pa odkritje letošnje sezone, Robert Kociper. Le večer pred dirko je vse domačine in ljubitelje avtokrosa neprijetno presenetila novica o požaru v delavnici na domačiji Kosirnikovih, na samem prizorišču nedeljske prireditve. Na predlog Kern racing teama smo tako vsi prisotni na dirki lahko s prostovoljnimi prispevki po svojih močeh pomagali pri obnovi delavnice. V »skladu« za obnovo se je nabralo kar nekaj sredstev, za kar sta se brata Janez in David vsem zbranim na podelitvi iskreno zahvalila.

Druga dirka naj bi bila 19.09.2010 vendar je močno, več dnevno deževje progo namočilo do te mere, da izvedba dirke ni bila mogoča, pa tudi poplave, katere so zajele nekatere dele države, so preprečevale dirkačem, da bi se prebili do Tunjic. Nekaj dni za tem je organizacijski odbor dirko dokončno odpovedal. Kakšna bo usoda avtokrosa v Tunjicah še ni popolnoma znano, vendar za enkrat ne kaže dobro. Ohranitev tega športnega dogodka je za razvoj kraja zagotovo pozitivnega pomena, če ne drugega, bi prinašalo dodatne pike pri vzpodbujanju občinskih oblasti, da podaljšajo sedanjo asfaltno prevleko proti Zadnjemu robu.

Srečo Zupančič & Matjaž Sedušak

AMK Tunjice z Grgičem do uspehov v tujini

Voznik Avto moto kluba Tunjice Marcel Grgič je najuspešnejši slovenski avtokrosist na evropskem prvenstvu, zmagal pa je tudi na dirki državnega prvenstva Italije in bil dvakrat tretji v Avstriji. Za AMK Tunjice je tako letošnja sezona zelo uspešna, kljub propadlim dogovorom za organizacijo dirke v Tunjicah.

Podelitev pokala Marcelu Grgiču za tretje mesto

Letošnja sezona je bila za Avto moto klub Tunjice (AMK Tunjice) zelo uspešna, saj je klubski voznik, Marcel Grgič, z odličnimi vožnjami v tujini poskrbel za visoke rezultate in se prebil na skupno 28. mesto na evropskem prvenstvu, kar je najboljši uspeh slovenskih avtokrosistov med evropsko elito. S svojim buggyjem Tatro 3,5 4X4 se je letos udeležil treh od devetih dirk za evropsko prvenstvo v avtokrosu. Na dirkah v češkem Prerovu in madžarskem Nyiradu je skupaj zbral sedem točk. V Prerovu se je med evropsko konkurenco prebil do 14. mesta in

v Nyiradu do 13. mesta. Na zadnji letošnji dirki evropskega prvenstva v Maggiori pa je zasedel skupno 29. mesto. Poleg dirkanja med evropsko elito pa se je Grgič udeležil tudi odprtih državnih prvenstev pri naših sosedih. Najodmevnejši uspeh je dosegel zadnji vikend oktobra na dirki v italijanskem mestecu Gonars. Na novo zgrajeni progi je pometel z italijansko konkurenco in se kljub težkim razmeram na progi, saj je cel dan progo močil močan dež, zavihljal na najvišjo stopničko. V pretekli sezoni je nastopil tudi dvakrat v Avstriji za tamkajšnjo državno prvenstvo, kjer je na obeh dirkah na koncu stal na zmagovalnih stopničkih. Sredi avgusta si je Grgič na progi v avstrijskem kraju Meiselding letos prvič privozil tretje mesto, drugič pa je svoj uspeh ponovil v prvem vikendu oktobra, ko je zasedel tretje mesto na dirki v Hollabrunnu. Tam mu je uspelo tudi postaviti najboljši čas treningov kljub temu, da je na tej progi dirkal prvič. Prvo mesto si je v letošnji sezoni privozil tudi na dirki hrvaškega državnega prvenstva v Rupi. Kljub temu, da je Grgič lanski podprvak slovenskega državnega prvenstva v avtokrosu, se letos ni udeležil vseh domačih dirk, ker se je bolj osredotočil na prodor v tujino in nastopanje na evropskem

prvenstvu. V Sloveniji so trenutno težke razmere v celotnem avtošportu, kar se pozna tudi na področju avtokrosa, kjer domače proge ne morejo konkurirati tujim, kar pa je tudi eden izmed razlogov, da se je Grgič posvetil dirkanju v tujini in v državnem prvenstvu zaključil s skupnim osmim mestom.

Drugi voznik AMK Tunjice Janez Zgonec se je na državnem prvenstvu v letošnji sezoni uvrstil na deveto mesto. Zaradi okvare motorja na svojem Nissan buggyju je žal moral letošnjo sezono zaključiti z le dvema odpeljanima dirkama na Planini in v Tunjicah. Na prvi je zbral 26 in na drugi 20 točk. Kljub letošnji smoli verjamemo, da bo v naslednji sezoni bolje.

Pred začetkom letošnje sezone smo imeli v AMK Tunjice načrt organizirati dirko na domačem terenu, na avtokros progi pri Kosirniku, kar pa se žal ni izteklo po pričakovanjih. Kljub trem mesecem vloženega časa upravnega odbora AMK Tunjice za dogovore z lastnikom zemljišča, ni prišlo do poenotenja želja, tako s strani kluba kot s strani lastnika. Slednji se je nato odločil prepustiti svoje zemljišče v upravljanje domačemu in izlaškemu avtokros

Fotografija z izleta v madžarski Nyirad

klubu, ki jima je uspelo v letošnji sezoni pripraviti le eno dirko od dveh predvidenih. Edina letošnja dirka v Tunjicah, ki je potekala v začetku junija, pa je minila ob slabi organizaciji in izvedbi. Taka ponesrečena dejanja lahko v prihodnosti za vedno odnesejo avtokros iz Tunjic, ki ima sicer že več kot 30 letno zgodovino in na kateri so se za volanom dirkalnikov kalili tudi številni vaščani in Tunjicam prinesli mednarodno prepoznavnost v tem športu. Ravno zaradi mednarodne prepoznavnosti domačih dirkačev, tako trenutnih kot bivših, je bilo na dirko v Tunjice, pod okriljem tunjiškega kluba, pripravljeno priti več evropskih avtokrosistov, katere pa smo morali zaradi propadlih načrtov organizacije dirke v Tunjicah odpovedati.

Organizacija dirke v domačem kraju se ni uresničila, zato smo se tako kot pretekla leta odločili skupaj z AMD Buhc soorganizirati dve avtokros dirki na Planini nad Horjulom. Ekipa športnih funkcionarjev tunjiškega kluba pa je tudi pomagala pri izvedbi mednarodne gorsko hitrostne dirke na Lučinah. V letošnji sezoni se nismo izneverili niti besedi Moto v logotipu našega kluba, saj smo v Občini Kamnik skupaj s Sport Touring Clubom Panther Kamnik poskrbeli za izvedbo državnega prvenstva v motoslalomu, ki se je odvijalo spomladi poleg tovarne Titan. Izpeljava omenjenih športnih dogodkov ne bi bila mogoča brez močne zasedbe športnih funkcionarjev v AMK Tunjice, ki so bili pripravljeni delati ne glede na vremenske razmere in skrbeti za varnost na omenjenih dogodkih ter poskrbeti za profesionalno izvedbo dirk. Čeprav vsi člani kluba z veseljem poprimajo za delo, pa se je treba kdaj tudi spočiti in si ogledati dirko evropskega prvenstva. To smo storili z organizacijo izleta v Novo Pako na Češkem in v madžarski Nyirad. Medtem ko je izlet v Novo Pako postal že kar del tradicije, ki se ponavlja vsak prvi vikend v juliju, smo ogled dirke v Nyiradu organizirali prvič. Na dirki v Nyiradu

Podelitev plakete na pikniku za donatorje in člane AMK Tunjice

smo lahko navijali za klubskega dirkača Marcela Grgiča, ki se je spoprijel z evropsko avtokros elito in vsem slovenskim navijačem na veselje pridikal v B-finale na 13. mesto.

Organizacija dirk in izvedba letošnje sezone pa ne bi bila mogoča brez sponzorjev in donatorjev, katerim

se vsem še enkrat zahvaljujemo, da so nam kljub težkim gospodarskim razmeram pomagali izpeljati sezono do konca. S sponzorji, donatorji, člani kluba in zunanji sodelavci smo se tudi letos ob koncu sezone srečali na pikniku pri lovski koči na Selah, kjer so se že začeli kovati načrti za naslednjo sezono. V naslednji sezoni lahko pričakujemo, da bomo videli še več evropskih dirk Marcela Grgiča, na katerih se bo po robu postavil evropskim konkurentom. Tukaj velja omeniti, da se je že v tej sezoni pojavilo veliko zanimanje med evropskimi avtokros kolegi za pripravo mednarodne dirke na slovenskih tleh. Zato imamo v AMK Tunjice željo in načrt organizirati svojo lastno dirkaško prireditev, s katero bi Tunjicam oziroma Kamniku poskušali pripeljati nekaj več dirkaške prepoznavnosti, katera trenutno rahlo blesti.

Avto moto klub Tunjice

Dekleta iz plesne skupine Štupi še vedno pridno plešejo.

Uspehi mladih športnikov v Tunjicah

Rok Vrhovnik (18 let) je pred enim letom opustil intenzivne treninge kolesarstva ter pričel trenirati športno plezalstvo. Prvih sedem mesecev je treniral pri trenerju, sedaj pa se uči sam. V ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih zvečer, kolikor mu dopušča šola, hodi v Kulturni dom v Kamnik. V zgornjem nadstropju imajo postavljeno umetno plezalno steno, po kateri pleza ter se o plezanju pogovarja z drugimi plezalci. Decembra je zaključil šolo plezanja, diploma pa mu omogoča samostojno plezanje v Sloveniji in tujini. Pridobljeno znanje želi še dodatno izpopolniti, zato namerava opraviti še nekaj izpitov, med drugim tudi alpinističnega. V letošnjem letu se je udeležil le tekmovanja v Kranju, kjer je osvojil odlično 4. mesto, ostala pa je zaradi želje po izpopolnitvi plezalske tehnike izpustil. Skupaj s prijatelji hodi plezat po Sloveniji, odšli pa so tudi v Italijo.

Maruša Klemenc (16 let) triatlon pri TK Trisport Alprem Kamnik trenira že pet let. Tekmuje v super sprintu, pri katerem plavanju sledi kolesarjenje, temu pa še tek. Omenjene discipline trenira osemkrat do desetkrat na teden, kondicijo pa vzdržuje tudi v fitnesu in na skupinskih pripravah. V letošnjem letu se je udeležila treh priprav: januarja in marca je dvakrat za teden dni odšla v Italijo v mesto Lingnan, avgusta pa v Kranjsko Goro. Tekmovala je na tekmah za slovenski ter evropski pokal na Bledu, Dunaju in v Taboru na Češkem. Na domači tekmi v Kamniku je julija osvojila prvo mesto absolutno, kar pomeni, da se je tekma upoštevala tudi pri pokalu Alpe-Adria. Na tekmi na Bledu, ki je štela za evropski mladinski pokal, je 4. septembra osvojila 6. mesto, pri razdaljah 400 metrov plavanja, 13 kilometrov kolesarjenja in 3,3 kilometra teka. V pokalu Alpe-Adria je v kategoriji mladink osvojila 1. mesto ter 2. mesto v pokalu Alpe-Adria absolutno,

na tekmovanju pa so sodelovali tekmovalci iz Slovenije, Avstrije in Italije. V Kočevju je 21. avgusta postala absolutna državna prvakinja, v slovenskem pokalu za letošnje leto pa je skupno osvojila 1. mesto v kategoriji mlajših mladink ter 2. mesto absolutno.

Matjaž Klanšek (20 let) nogomet že sedem let trenira v Nogometnem klubu Kamnik. V tem času je igral pol leta v mladinski selekciji NK Triglav 2000 Kranj, ki nastopa v prvi slovenski ligi, odšel pa je tudi na preizkušnjo v NK Olimpija. NK Kamnik to sezono igra v tretji slovenski ligi, bori pa se za preboj v drugo. Poleg lastnih treningov Matjaž že drugo leto trenira mlajše selekcije v Kamniku. V različnih starostnih skupinah žanje uspehe na domačih turnirjih, njegov največji letošnji uspeh pa je bila udeležba na mednarodnem turnirju Fragaria cub, ki se je julija odvijal v mestu Prešov na Slovaškem. Tam je kot pomočnik trenerja pomagal Roku Švajgerju. NK Kamnik je bila edina slovenska ekipa med več kot dvesto ekipami iz osemnajstih držav sveta, dosegla pa je prvo mesto v kategoriji U12.

Tamara Sitar (13 let) trenira gorsko kolesarstvo pri klubu Calcit bike team Kamnik pet do šestkrat na teden, dvakrat od teh pa se udeleži skupnega vodenega treninga. Ostalo trenira sama v okolici svojega kraja. V letošnjem letu je že tretjič postala državna prvakinja v kategoriji do petnajst let, državno prvenstvo pa je osvojila tudi na enkratni tekmi XC Kamnik. V Tunjicah se je udeležila šolskega prvenstva ter zmagala v svoji kategoriji. Svoje uspehe je žela tudi v tujini. V Avstriji se je dvakrat v maju uvrstila med najboljšo deseterico.

Matic Slabe trenira gorski tek. V letošnjem letu je osvojil tri medalje na šestih

državnih prvenstvih. Konec maja je postal državni prvak v teku gor/dol, osvojil 3. mesto na državnem prvenstvu v cestnem teku na 10 kilometrov z osebnim rekordom 32:45, na državnem prvenstvu v polmaratonu na Ljubljanskem maratonu pa 5. mesto. V maju se je uvrstil v slovensko reprezentanco za evropsko prvenstvo v Bolgariji, kjer je dosegel 31. mesto. Odlične rezultate je letošnje leto dosegal na ravninskih tekmah, zato se je odločil, da se bo prihodnjo sezono z novim trenerjem ter novimi načini treningov posvetil predvsem ravninski in stadionski atletiki.

Jani Vrhovnik je letošnje leto v kartingu prestopil iz tekmovalnega razreda Rotax DD2 v Sloveniji najbolje zastopani razred KZ2. V tem razredu, kjer je

NordEst prvenstvo v Italiji, kjer se je začelo letošnje državno prvenstvo (številka 84).

predpisan motor s prestavami in prosto izbiro šasij, nastopajo najboljši kartisti v Sloveniji. Na državnem prvenstvu je kljub neudeležbi na dveh tekmah dosegel 16. mesto, na pozivnem Sportstil prvenstvu KZ2 pa si je priboril odlično 2. mesto. Tekmovanja so potekala v Sloveniji, Italiji ter na Hrvaškem. Iz tekme v tekmo je napredoval ter posegal po višjih rezultatih, pri dosežkih pa so mu pomagali mehanik in vsa spremljajoča ekipa. Kot pravi Jani, se v prihodnjem letu s pridobljenimi izkušnjami in znanjem veseli novih izzivov ter morebitnega posega po samem vrhu slovenskega kartinga.

Barbara Klanšek

Izlet sadjarskega društva

Letos, točneje 25.9., smo se sadjarji in njihovi simpatizerji odpravili na potep. Izbrali smo prekrasen septembrski dan, ki bi bil najprimernejši za vaterpolo turnir na prostem.

Verjetno je bil to dan z največ dežja letos. Zaplavali smo proti Gradežu blizu Horjula, kjer smo si ogledali sušilnico sadja in celoten postopek sušenja, kot so ga včasih sušili naši predniki. Po ogledu je sledila predstavitev zgodovine kraja, ki pa nas ni prav dolgo zanimala. Naš vodič je na prostem pri vaškem vodnjaku maševal kot kak škof, čeprav je tako lilo, da smo bili že mokri kot miši. Počasi smo začeli drug za drugim zapuščati to dolgovezenje in smo se napotili proti poslopju, kjer hranijo prek 320 vrst starega kmečkega orodja. Res zelo zanimivo, a še bolj za mlajše, ki so se rodili v dobi traktorjev. Mene pa je ta zbirka spomnila na čase, ko so se še uporabljali srpi in cepci. Videti je, da sem že »dolgo na svetu«. Pod streho je bilo kar prijetno vzdušje in počasi je bilo treba preprečiti prehlad. Dobro, da je imel kdo s sabo tudi »fлаško z antigripinom«. Ogledali smo si tudi čebelarški muzej Avgusta Grila. Potem smo dočakali zajtrk - ovseno kašo s suhim sadjem. Bila je zelo okusna. Prva postaja je bila za nami in odpravili smo se v Slovensko vas, kamor se je priženil naš prijatelj iz Podgore, Franc Adamič. Skupaj z družino nam je predstavil delovanje velike turistične kmetije in destinacije, kjer prirejajo piknike. Izredno lepa lokacija poleg jezera, kjer si res lahko napolniš baterije.

Sledila je bogata zakuska iz domačih mesnin, ki smo jih lahko tudi nakupili. Poslovili smo se in odčofotali do občinskega muzeja v Kočevju, kjer so nam predstavili film o življenju in zgodovini Kočevarjev, ki pa se precej razlikuje od klasične slovenske preteklosti. To, da imajo svoj jezik, marsikdo ni vedel. Slišali smo tudi družino, ki nam je predstavila nekaj njihovih pesmi in plesov. Ogledali smo si muzej, kjer je res ogromno gradiva, slik, orodij, uniform in njihovih tradicionalnih izdelkov. Res dobiš pravo predstavo o življenju

teh staroselcev, ki se baje sploh niso smeli poročati s partnerjem »mešane krvi«. Prav malo pa verjamem, da so se tega res držali. Prepovedan sad je vedno najslajši.

Karavana je šla naprej, čeprav se je vesoljni potop nadaljeval. Vode pa so že počasi lezle iz svojih strug, čeprav je bilo še vedno precej polj pod vodo od nedavnih poplav.

Naša zadnja postaja pa je bila Pristava nad Stično, kjer smo se okrepčali pri kmečkem turizmu Okorn. Pester in zanimiv izlet so obogatili tudi posamezniki, ki so že pravi strokovnjaki iz te stroke in jih je bilo izredno zanimivo slišati. Avtobus je kar prehitro zavil v Tunjice, dan pa prehitro v noč. Bilo je lepo. Le za lepše vreme smo pozabili zmoliti kak očenaš.

Marina

Romanje v Medjugorje

*Iz časa smo in romamo na sveto goro večnosti.
Vse dni in vse noči in od vseh strani
romarji, romarji, romarji,...*

Drugi vikend v letošnjem oktobru je naš župnik g. Razinger organiziral romanje v Medjugorje. Romarjem iz Tunjic so se priključili še posamezniki v Kamniku, Grosupljem in Črnomlju.

Naš cilj je bilo Medjugorje. To je kraj v južni Hercegovini. Zaradi bližine morja (od Jadrana je oddaljen le okoli 30 km) ima blago sredozemsko podnebje. Župnija Medjugorje je bila ustanovljena leta 1892. Takrat so postavili cerkev. Bila pa je slabo grajena in se je kmalu začela podirati. Po izgradnji nove cerkve, so staro podrli, od nje je ostalo še nizko obzidje in stopnice v prezbitarij, kar je danes urejeno v spomenik. Leta 1934 so začeli graditi novo (sedanjo) cerkev. Dokončali so jo leta 1969. Posvečena je sv. Jakobu. Do leta 1981 je bilo Medjugorje revna vasica. Preživljali so se s prodajo tobaka in vina, ljudje so se odseljevali. Leta 1981 pa se je vse spremenilo... Prvič 24. junija 1981, nato pa še več dni, se je revnim pastirčkom prikazovala Marija. Po pričevanju teh pastirčkov, ki so danes že odrasli ljudje, je Marija pozvala svet k spreobrnjenju, postu, molitvi in miru.

Poleg Lurda in Fatime je Medjugorje danes najbolj poznano Marijino svetišče na svetu. Medjugorje je znano kot romarski kraj, kjer se ljudje največ spovedujejo. To je mogoče v več svetovnih jezikih in tudi v slovenščini. V minulih skoraj tridesetih letih ga je obiskalo nad 30 milijonov romarjev.

V zgodnjem sobotnem jutru nas je pri šoli v Tunjicah čakal avtobus. S tem smo stopili na dvodnevno pot doživetij, notranje sprostitev in prejemanja milosti. Med potjo so se, kot rečeno, priključili še romarji iz drugih krajev in ko se je komaj zdnilo, smo že prečkali slovensko mejo. Sledila je vožnja po avtocesti skozi pokrajino, ki je bila večidel pusta in kamnita. Po prečkanju hrvaško-bosanske meje nas je čakalo le še slabo urico vožnje do našega cilja.

Pri vzponu na Križevac

Prvi dan smo se povzpeli na Križevac, nekaj sto metrov (nadmorska višina je 520 m) visok hrib na južni strani Medjugorja.

Na Križevcu stoji 12 m visok betonski križ. Vanj so vgrajene relikvije od Kristusovega križa, ki so jih dobili

Zunanji oltar – v ozadju cerkev

iz Rima. Na Križevac vodi kamnita pot. Ob poti je postavljenih 14 postaj Križevega pota. Med molitvijo in pesmijo smo se povzpeli na vrh, od koder je bil čudovit razgled. Na severu je Medjugorje s cerkvijo in v ozadju Dinarsko gorovje, zahodno je gorska veriga Biokovo, jugozahodno pa dolina Neretve. Bog nam je naklonil dva prečudovita dneva, da smo lahko uživali tudi v prelestni naravi. Okolica je sicer skromna in kamnita, vendar na svoj način posebna in privlačna. Zvečer smo bili pri maši, ki je potekala na zunanjem oltarju ob prisotnosti več tisoč romarjev. Zunanji oltar so zgradili leta 1989, okoli njega pa je prostor s klopmi in stojšči. Je izredno lepo urejeno.

Marijin oltar v cerkvi

Čeprav je bila tudi cerkev nabito polna, ne bi mogla sprejeti vseh, ki smo se zbrali k večerni sveti maši. Pred mašo smo si ogledali tudi notranjost

cerkve in prelep Marijin oltar, kjer je bil kip Marije obkrožen z nešteto orhidejami.

Marijin kip na Crnici

Po maši smo imeli večerjo v hotelu, kjer smo imeli organizirano tudi prenočišče. Naslednji dan smo najprej odšli k slovenski maši, ki je bila v kapeli, zgrajeni leta 1981. V tej kapeli imajo lahko romarske skupine mašo v svojem jeziku. Poleg nas so se te svete maše udeležili še drugi slovenski romarji. Po zajtrku smo se odpravili na Crnico. To je spet kamnit hrib na vzhodni strani Medjugorja in je precej nižji od Križevca. Na Crnici se je otrokom v juniju 1981 prikazovala

Marija in na tistem mestu danes stoji kip Marije.

Postavili so ga ob 20. obletnici prikazovanj. Leta 1989 so na Crnico postavili bronaste reliefne table s podobami iz skrivnosti rožnega venca. Kip Marije stoji tudi pred cerkvijo in je bil postavljen leta 1987.

Blizu cerkve je kip vstalega Kristusa. Postavili so ga za veliko noč leta 1998. Izdelal ga je slovenski kipar Ajdič. Leta 2002 so okoli njega uredili križev pot, leta 2004 pa v smeri proti cerkvi še postaje svetlega dela rožnega venca. Iz kipa vstalega Kristusa občasno kapljajo solze (iz noge pod kolenom). Znanstveniki prave razlage za to niso našli. Blizu cerkve je tudi postavljen križ, kjer ljudje lahko organizirano prižigajo svečke. Ob cerkvi je postavljenih 25 spovednic. Spoved je mogoča v veliko jezikih. Zaradi velike želje in dolgih vrst pred spovednico, so nekateri duhovniki omogočili opraviti spoved tudi kar na prostem pred cerkvijo.

In kaj začutiš na teh krajih? Se te dotakne lepota pokrajine, vrvenje množice, ki hoče v čim krajšem času vsrkati vase čim več? Ko smo se vzpenjali na Križevac ali naslednji dan na Crnico, smo videli zlizane skale, se na skalnatem terenu oprijemali malih dreves, ki se jih je pred nami oprije-

lo že nešteto rok, da so bila njihova oguljena debla gladka kot steklo. Vidiš ljudi, ki se bosonogi vzpenjajo po teh skalah. Vidiš vero in upanje in ljubezen. In to se te dotakne in pusti v vsakemu od tistih, ki smo zgolj bili tu ali se povzpeli na te gričke, neizbrisen pečat.

In potem slovo od s soncem obsijanega Medjugorja. Seveda si je vsak kupil še kakšen odpustek v nešteto trgovinicah. Za spomin zase ali za bližnje ali za prijatelje. »Prebili« smo se skozi kolone nešteto avtobusov z vseh koncev in skozi neskončno gnečo romarjev.

Tudi vožnja nazaj je bila dolga. Od doma nas je ločilo še več kot 700 km. Vožnjo nam je krajšala molitev in pesem. Nekaj posebnega so bile med povratkom tudi izpovedi nekaterih udeležencev romanja. Pretresljive izpovedi, kako so našli pot k veri, kako so premagali težave in preizkušnje v življenju ali kako so zgolj okrepili svojo vero, jo oživili in oplemenitili.

Avtobus nas je pozno zvečer pripeljal nazaj v naše lepe Tunjice. Za vse, kar smo doživeli in kar je to romanje prineslo vsakemu izmed nas, dolgujemo tudi zahvalo našemu župniku, ki je romanje organiziral.

Monika Podjed

10. oktobra letošnjega leta smo pod vodstvom gospoda župnika Razingerja tudi Tunjičani poromali v Medjugorje.

Delo in turistično raziskovanje kanarskega otoka

Tenerife

Ker nisem pristaš dolgovezenja, vam bom poskusila na kratko opisati svoje tri mesečno doživljanje in raziskovanje otoka Tenerife.

Špansko Kanarsko otočje je popolnoma vulkanskega izvora. Otoki sodijo v skupino imenovano Makaronezija (zloženska iz grških besed *makar* v pomenu 'sreča' in *niso* v pomenu 'otoki'). Otok Tenerife je znan kot otok večne pomladi. Je največji izmed teh otokov. Njegova površina meri 2057 km² in ima 600 000 prebivalcev. Najvišji vrh otoka je Pico del Teide (3718 m). Ta vrh je hkrati najvišja gora Španije in je vulkan. Je simbol Kanarskih otokov. Tukaj najdete veliko različnih lepih letovišč, kot so: El Médano, Bajamar, La Caleta, Los Cristianos, Las Galletas, Playa de las Américas.

Lega ob Atlantskem oceanu pomeni stalen, a rahel vetrič po celotnem otoku, najočitnejša razlika pa se kaže med severnim in južnim delom. Severni hladni atlantski tokovi ponujajo neprestano vlago in temu primerno bujno rastlinstvo in odlične pogoje za kmetijstvo. Palme, kaktusi, aloe vere, banane, ... so prava paša za oči in raj za ljubitelje narave. Južni del otoka je popolnoma obratna slika bujnega severnega dela. Tako visoke gorske pregrade v središču otoka kot topel atlantski tok od severa proti jugu postopoma spreminjajo otok v nekakšno peščeno in kamnito pokrajino polno kaktusov. Le tu in tam lahko opazimo kakšno palmo, ki nam naredi senco med stalno sončnimi dnevi. In to divje palme, ki so, za razliko od naših koprskih, v svojem domačem okolju resnično nekaj posebnega.

Plaže na Tenerifih naj bi veljale za ene najbolj čistih v Evropi, saj so

znane po zelo čistem morju. Otok Tenerife vključuje 358 kilometrov plaž, od naravnih do umetnih. V Las Americas lahko najdete več plaž, kot so Playa del Bobo, Playa de Torviscas, Playa de Troya. Veliko lepih plaž je na južnem delu otoka, kajti severni del otoka ima bolj strm dostop do vode zaradi vulkanskih ostankov. Južni del otoka pa je precej bolj topel in manj deževen kot severni del. Povprečna letna temperatura je 26 stopinj, običajno imajo tri deževne dni na leto. Playa de La Arena leži na jugu otoka zraven mesta Los Gigantes. Je polna črne mivke in velja za eno najbolj čistih plaž na otoku Tenerife. Plaže se nahajajo praktično vse na enem mestu in razdalje med njimi niso velike. Zelo zanimivo je tudi ogledovanje deskarjev, saj se na določenem mestu valijo prelepi valovi. Mesto El Médano slovi po deskanju. Plaže so peščene in lepo urejene.

DELO NA TENERIFIH

Že nekaj časa sem si želela, da bi poskusila delati v tujini. Imela sem veliko željo raziskovati nekaj novega, drugačnega. Tujina mi ni bila prevelik izziv, saj sem že prej večkrat odšla raziskovat Evropo, enkrat pa me je celo zaneslo tudi v Ameriko.

Najdaljšo raziskovalno in delovno pustolovščino v letošnjem letu sem imela na Kanarskih otokih. Na Tenerife, otok večne pomladi, sem se odpravila v začetku meseca aprila in tam ostala vse tja do sredine meseca julija. Izkušnje, ki sem jih doživela na otoku, so nekaj najlepšega in nepozabnega. Človek si ustvari popolnoma drugačen pogled na svet, si širi znanje, dela na sebi, na osebnih izkušnjah, rasti in poznanstvu in nenazadnje, kar je najpomembnejše, veliko pridobi pri celostnem razmišljanju in dojemanju sveta okrog sebe.

Moje delo je potekalo na področju hotelske animacije. Živela sem v hotelu Isabel Family s štirimi zvezdicami ne malo stran od drugega največjega turističnega kraja Las Americas. Prvih nekaj dni je bilo dokaj naporno, saj sem se morala popolnoma prilagoditi novi klimi, delovnemu okolju, novim ljudem ter njihovi kulturi. Današnji prebivalci kanarskih otokov so v glavnem priseljeni Španci, ki so pomešani z redkimi, daljnimi potomci Gvančev. Domačini so izredno prijazni, sproščeni, veseli, odprti ter vedno pripravljeni pomagati. Živijo pestro življenje, uživajo v dobri hrani, zabavi, popoldanskemu sproščanju na plaži ter plesu ob vročih špansko-kanarskih ritmih.

Delo v animaciji je bilo zelo razgibano. Dopoldne smo bili v otroškem klubu, kjer smo ustvarjali razne delavnice. Otroci so prihajali predvsem iz nemško govorečih držav, veliko je bilo tudi Angležev in Škotov ter seveda Špancev s celine. Popoldne se je animacija preselila na bazen, kjer smo turiste zabavali z različnimi vodnimi igrami, vodno aerobiko, raznimi športi z žogo ter fitnes programom na prostem.

Delo je zahtevalo dobro fizično pripravljenost, imeti pa moraš tudi dober odnos in smisel za sočloveka. Biti animator je dokaj zahtevno delo, saj si stalno na očeh. Animator mora biti nasmejan, dobre volje, imeti veliko pozitivne energije in sproščenosti.

Večerni program se je začel z mini diskom za otroke, s katerimi smo plesali plese in igrali igre. Po mini disku so sledili različni programi in nastopi kot so: kačji šov, orlov šov, papagajev ter razni čarovniški šovi.

Ob 22. uri je bil čas za hotelsko animacijo. Animatorji smo morali 2-krat tedensko pripraviti program za goste hotela. Plesali smo zelo uspešne šove kot so Saturday Night Fever, Grease, Disney, Broadway in We will rock you.

Moram povedati, da je bilo nastopanje na odru nekaj najbolj adrenalinskega in edinstvenega. Na odru se popolnoma vživiš v drugo osebo in lahko pokažeš, izraziš tisto najbolj skrito neizraženo energijo, ki se nahaja v tebi. Učvrstiš se tako fizično kot mentalno in zelo veliko pridobiš na samozavesti.

Ponavadi so se večerni šovi zaključili okrog polnoči, potem pa smo imeli še kratek sestanek celotne animacijske skupine. Počitka je v animaciji zelo primanjkovalo, saj je bilo potrebo velikokrat vaditi koreografije za druge šove.

Animatorji smo imeli dva prosta dneva na teden. V prostem času smo se odpravili raziskovat otok ali pa poležavali na plaži. Meni je bolj ugajalo raziskovanje otoka kot poležavanje na plaži, saj smo bili praktično ves čas dela samo v hotelu. Pogosto sem se usedla na avtobus in šla raziskovat druge čudovite predela otoka.

Delo je bilo vsak dan razgibano, poln doživetij takšnih ali drugačnih. Skratka, po več kot treh mesecih dela v animaciji je čas minil kot za šalo. Šele potem, ko sem prišla domov, sem se zavedla, da sem spet doma ter v starih življenjskih tirnicah. Potrebovala sem več kot

Playa el Medano

mesec dni, da sem se privadila na staro življenje. Ampak po vsem tem sem šele na koncu spoznala, da je bila to ena izmed najboljših izkušenj, ki so se mi lahko zgodile. Je pa res, da te tujina lahko zelo prevzame in si vedno bolj in bolj pripravljen na nove pustolovščine in odkrivanje sveta in samega sebe. Takoj za tem me je premamila želja in sem čez dober mesec šla obiskat prijateljico na Malto, kjer sva skupaj uživali v lepotah Malte. Vendar o tem kdaj drugič, saj je otok Malta čisto drug svet.

RAZISKOVANJE OTOKA TENERIFE

V zadnjem delu vam bom predstavila najbolj zanimive kotičke na otoku, ki so pustili največji pečat avanturističnega raziskovanja.

Pico del TEIDE

Ko zagledate vulkansko goro Teide in pokrajino okrog nje, si lahko predstavljate, da ste prišli na Luno. Vulkanska gora in pokrajina okrog sestavljata narodni park Parque Nacional de Las Canadas del Teide. Park je znan po številnih endemitskih vrstah flore in favne. Z žičnico se je možno povzpeti pod vrh gore, kjer lahko občudujete čudovit razgled, vključno s pogledom na sosednji otok La Gomera. Vulkanska gora in pokrajina sama mi je pustila neizmeren pečat, saj je prava senzacija za dušo in telo.

Playa el Medano

Windsurfing na Tenerifih je najbolj razvit v mestu El Medano, ki je vetrovno najbolj izpostavljen poletnim pasatom. Mesto leži na jugovzhodnem delu otoka, kjer veter okrepijo trije mehanizmi. Ožina med otokoma Tenerife in Gran Canaria, dolga jugovzhodna obala Tenerife in termika, ki jo povzroča gora Teide, so razlog za do 300 vetrovnih dni letno. Izrazito vetrovna so poletja, v ostalih mesecih pa se veter pojavlja v El Medanu tudi v dneh, ko drugod po otoku vlada popolno zatišje. V mestu in okolici najdemo raznovrstne deskarske pogoje, primerne tako za začetnike kot boljše ter tudi profesionalne deskarje, ki trenirajo na zahtevnih 'spotih' El Medana.

Playa de Las Americas

Plaže v Las Americasu so najbolj obiskane plaže na Tenerifih, predvsem zaradi množičnega obiska turistov. V Las Americasu lahko najdete več različnih plaž, kot so Playa del Bobo, Playa de Torviscas, Playa de Troya. Vse plaže se nahajajo na enem mestu in niso veliko oddaljene ena od druge, ne več kot za prijeten sprehod. Zelo zanimivo je tudi ogledovanje deskarjev, saj se na določenem mestu plaže valijo prelepi valovi. Plaže so peščene in urejene. Na voljo imate tudi veliko restavracij, gostinska ponudba je pestra, tako da ne boste ostali lačni in žejni.

Izlet na sosednji otok La Gomera

Ravno zadnji dan, ko sem se vračala domov, sem skočila še na otok La Gomera, ki je od Tenerifov oddaljen samo pol ure. Iz pristanišča Los Cristianos smo s hitrim katamaranskim trajektom v 30 minutah pripluli na otok. Sprehodili smo se po glavnem mestecu San Sebastian de La Gomera, ogledali smo si muzej Krištofa Kolumba z vodnjakom, iz katerega je pomorščak zajel vodo za krst Amerike in na koncu splezali na obrambni stolp v Parque da la Torre. Z avtobusom smo nadaljevali pot v gorato notranjost otoka in občudovali presenetljivo izklesano pokrajino z globokimi soteskami in terasastimi polji, ki so jih v stoletjih zgradili marljivi otočani. Med kosilom v lokalni restavraciji

ji so nam domačini predstavili svojo najbolj nenavadno značilnost *el silbo*. To je jezik žvižgov za sporazumevanje čez soteske. Neverjetno prodorne zvoke lahko domačini ustvarijo z žvižganjem skozi prste ali pa z ustnicami. Žvižg je nadomestek za glas in ko ga zaslišiš, se ti skoraj zdi, da ga razumeš. Tega jezika se je težko naučiti. Nekateri starejši ljudje ga obvladajo, medtem ko ga predstavniki mlajših generacij pogosto razumejo, govoriti pa ga ne znajo več. Nato smo se odpeljali navzgor v nacionalni park Garajonay in se sprehodili po poteh okoli Lagune Grande, po gozdu drevesaste rese in lovorja. Drevesa so gosto poraščena z živo zelenim mahovjem in lišaji. Imela sem tudi prilžnost videti krater vulkana.

Grease show - cocktail mix

V animacijski skupini smo bili animatorji iz različnih držav oz. celin. Največ jih je bilo iz Nemčije, Španije, Italije, ZDA, Peruja, Nizozemske, Švice ter peščica iz Gane in Slovenije.

Tenerife je čudovit otok in ga je vredno obiskati. Če ste željni videti drugačen svet poln doživetij in ugodne spomladanske klime skozi vse leto, je otok kot nalašč za vas. Sama zagotovo vem, da se še vrnem nazaj, vendar takrat obiščem še ostale otoke. Moj moto je zelo preprost: »Enkrat se živi. Živi in raziskuj življenje kot neustavljiv in nenasiten popotnik.«

Andreja Zalaznik

Finska (Suomi)

Konec letošnjega junija je nastopil čas dolgo načrtovanega odhoda na sever Evrope. Iz Trsta sva v zgodnjih popoldanskih urah preko Müncha poleteli proti Finski. Kljub pozni večerni uri sva med poletom preko Baltskega morja še lahko opazovali sončni zahod. Na letališču v Helsinkih naju je že čakal prevoz, s katerim sva odšli do najine nastanitve v Kivenlahtiju v naslednjih štirinajstih dneh. Po uspešni adaptaciji v novem bivališču, razpakiranju skromne prtljage ter kratkemu čeku s sostanovalci, sva ob svitanju novega dneva utrujeni zaspali.

Prvi dnevi na Finskem so bili v znamenju odkrivanja razsežnosti razlik med državama. Finska, dobrih sedemnajstkrat večja država po površini, ima le približno 16 prebivalcev na km², medtem ko je Slovenija poseljena bistveno gosteje. Prebivalstvo je v večini skoncentrirano na jugo-zahodu države, v trikotniku Helsinki – Tampere – Turku, sever je zelo redko poseljen. Finska se upravičeno imenuje dežela jezer,

saj ima preko 50 000 jezer, s skupno površino okoli 33 500 km². Ima kar dva uradna jezika, Finskega in Švedskega, vse krajevne table imajo napise krajev v obeh jezikih. Na Laponskem, skrajnem severu, pa ljudstvo Sami uporablja svoj jezik.

Na skrajnem severu sonce poleti kakih deset tednov sploh ne zaide – to je čas polnočnega sonca, pozimi pa se v teh krajih sonce približno osem tednov sploh ne dvigne nad obzorje. V času najinega bivanja blizu Helsinkov se je stemnilo okoli 23.30 ure, daniti se je pričelo med 3. in 4. uro zjutraj.

Finska najbolj slovi po izjemno urejenem socialnem in šolskem sistemu. Postali so zgled uspešne socialne države. Urejen imajo tudi sistem vračanja povratne embalaže, kjer za vsako vrnjeno steklenico, pločevinko ali plastenko dobijo vrnjeno 0,25 ali 0,5 €. Temu posledično je celotna država zelo očiščena; posebno po večernih zabavah v parkih, naslednji dan ni videti steklenic in pločevink, saj otroci in ostali prebivalci naslednje jutro pridno poberejo odpadke in tako zbirajo denar za kakšne dobrote.

Kar se tiče alkohola, je prepovedana prodaja le-tega mladostnim osebam (kar je uradno tudi pri nas, s to razliko, da Finci to upoštevajo). V trgovinah je mogoče dobiti le pivo, ostale alkoholne pijače pa prodajajo le v specializiranih, tako imenovanih »Alko shopih«. Zato tu na svoj račun pridejo ponudniki ladijskih prevozov do Stockholma in Estonije. Ladje so po večini polno zasedene, predvsem pa za vikende in med počitnicami. Že na ladji se da priti do ugodne ponudbe alkoholnih pijač, predvsem pa potem v Estoniji in na Švedskem. Za popotnico ima skoraj vsak potnik nazaj grede s sabo voziček, polno naložen s platoji

piva, v potovalkah in torbah pa ne sme manjkati steklenica vodke. Velik delež potnikov je seveda mladina. V zimskem času, ko morje zamrzne, za povezavo skrbijo ledolomilci, ki redno utirajo po rednih linijah.

Na slavno pot do Estonije sva se odpravili tudi sami, pot naju ni razočarala. V Estoniji, natančneje v Talinu, glavnem mestu, sva imeli priložnost videti nekakšen festival, podoben našim srednjeveškim dnevom. Razlika med državama je ogromna, zato se tudi veliko Estoncev podaja na Finsko s trebuhom za kruhom. Na Finskem živijo v najemniškem stanovanju, med tednom delajo, za vikende pa se vračajo v domačo državo, kjer s finskimi prihodki veliko lažje živijo. Samo mesto Helsinki, kjer sva prebili večino časa, je zelo lepo urejeno. Ima ogromno število zelenic in parkov, v katerih ne manjka turistov in domačinov, ki se tja hodijo sončit, se družiti, brati knjige, počivati in tudi praznovati rojstne dneve.

Praznovanje na Finskem poteka po precej drugačnih navadah kot pri nas. Npr. slavljenec povabi prijatelje v najbližji park, kjer se udobno namestijo na odejeh; povabljenec mora s seboj prinesiti hrano in pijačo, ki jo bo jedel in pil. Darila so simbolne narave, izjema so le okrogle obletnice. Tako je v parkih mogoče videti razna praznovanja, pospremljena s petjem, nazdravljanjem itd. V kolikor je praznovanje v baru, pijače ne plača slavljenec, temveč tisti, ki je na zabavo prišel, saj se šteje kot čast, da lahko nazdravi s slavljenecem.

Kar se tiče življenjskega standarda, je za tujca življenje na Finskem dokaj drago. Cene sadja in zelenjave so v primerjavi z našimi občutno višje (npr. pol kg lubenice preko 5 €), na splošno pa so vsa ostala živila nekoliko dražja. Standard je visok, tako da se cene domačinom ne zdijo pretirane, turisti pa ob pogledu na kako ceno kar osupne(m)jo.

Sistem javnega prevoza je občutno naprednejši, možen je nakup tedenske/štirinajst dnevne karte, ki velja za vsa prevozna sredstva na določeni liniji. Na avtobusnih postajah je potrebno šoferju z dvigom karte (ki je na eni strani odsevnik) nakazati, da želiš na določen avtobus, tako da se avtobusi ne ustavljajo brez razloga. Prevoz je brezplačen za starše z vozički, za mlajše otroke in invalidne osebe. Tudi za njih je posebej predviden prostor, kamor lahko namestijo voziček in se poleg tudi usedejo.

V preteklosti je bila Finska sedem stoletij pod švedsko vladavino (od 12. stoletja do 1809). Nato so Rusi v zgodnjem 18. stoletju večkrat poskušali zasesti mesto Helsinki, zato so na skalah ob vhodu v пристanišče takrat postavili Finski grad (otok Soumenlinna). Država se je osamosvojila po ruski revoluciji leta 1917 in postala republika. Otok Soumenlinna je dandanes predvsem zelo obiskana turistična točka, do katere vozijo ladjice skoraj vsako uro, otok pa ima tudi stalno prebivalstvo, ki dnevno odhaja na delo v Helsinke (tudi do tja velja npr. mesečna mestna karta). Na otoku so ostanki vojaške zgodovine, polno je nedelujočih topov, ki merijo na morje, otok pa ima tudi vojašnico, v kateri še vedno opravljajo služenje obveznega vojaškega roka. Otok je prežet s turisti, ki uživajo v bližini morja, nekaj je takih,

ki raziskujejo vojaško zgodovino, spet drugi pa se čez otok le sprehodijo in opazujejo razsežnosti Finske razčlenjene obale.

Samo mesto Helsinki je z morjem obdano kar s treh strani, saj se morje zažema še globoko daleč v kopno. Obala je polna otočkov, nekateri so poseljeni, večina pa jih je turističnih ali pa niso tako veliki, da bi bili zanimivi za obiskovalce. Zaradi vodnih bogastev je zelo popularen ribolov, za katerega se lahko odloči vsak, ki ima opremo, ribiška karta ni potrebna.

Središče Helsinkov predstavlja glavni trg Senaatintori, ki naj bi simboliziral mesto kot politično, religiozno, znanstveno in trgovsko središče. Trg obdajajo vladna palača, glavna univerzitetna zgradba in luteranska katedrala, neuradni simbol mesta, zaradi katerega Helsinke imenujejo tudi Severno belo mesto. Na Finskem že od sredine 20. stoletja velja popolna svoboda veroizpovedi. Najbolj razširjena je protestantska vera, imajo pa tudi pravoslavne manjšine, čeprav je država priznala obe veri. Ravno tu je najbolj zanimivo, da prav v Helsinkih stoji pravoslavna katedrala Uspensky, ki naj bi bila največja pravoslavna cerkev v zahodni Evropi.

Za ogled zanimiva in nekaj posebnega je tudi luteranska, v mogočno skalo vdolbena, cerkev Temppeliaukion kirkko, ki se dviga nad cesto in naselij. Z zunanje strani je videti le skromen kamniti zid, še bolj skromen vhod in preprosto kupolo. Zvonika cerkev nima, prav tako ne zvonov, ki jih nadomeščajo kar zvočniki. Skalna cerkev je ena najznačilnejših primerov moderne finske arhitekture.

Bivanje na severu, vseh sedemnajst dni, je minilo bliskovito hitro. Samo mesto Helsinke sva prečesali po dolgem in počez, tako da bi se dalo pisati še o številnih znamenitostih. Upava, da sva vam omogočili vsaj kratek vpogled v to zanimivo in v zadnjem času največkrat preučevano državo, prav zaradi njene ureditve in prepoznavnosti v svetu. Ob naslednji priliki pa zagotovo obiščeva in raziščeva še razprostrt sever države in tam doživiva zimo. Poletje je bilo prav tako vroče kot pri nas, tu doli.

Simona Štupar & Tamara Novak

Maroko

Sredi hladnega aprila sem se skupaj s prijateljema Petro in Blažem odpravila v veliko toplejše predele maroške pokrajine. Kraljevina Maroko, kot je uradno ime parlamentarne monarhije z vladajočim kraljem Mohamedom VI., je polna presenečenj, tako geografskih, kot tudi družbenih, socialnih, religioznih, zgodovinskih, arhitekturnih in še bi lahko naštevala.

Kraljevina, ki na severozahodu Afrike meji z Atlantskim oceanom, na severu pa ga obliva Sredozemsko morje, je dolga stoletja ostala neodvisna in je tekom časa razvila bogato kulturo Berberskih, Arabskih in Evropskih vplivov prav zaradi bližine Gibraltarske ožine. Prvotni prebivalci Berberi so se skozi stoletja srečevali z različnimi stiki drugih kultur, ljudstev in narodov ter z njimi izmenjevali svoje izdelke, vero, politične sisteme ter soustvarjali novo kulturo. Večji del Maroka je postal francoska kolonija leta 1912, medtem ko je Španija obvladovala manjši pristaniški mesti Ceuta in Melilla na severu, kateri sta v njeni lasti še danes. Država ima pestro pokrajino prostranih in dolgih obal, rodovitnih ravnin, planot in visokih gora, na jugu in vzhodnem delu pa preide v del največje puščave na svetu – Sahare. Temperature so se že aprila ob Atlantski obali gibale okoli 20°C, ob sunkih hladnega vetra pa so tudi te stopinje postale izjemno hladne. V notranjosti so se z bližino puščave temperature ekstremno dvigovale; Marakeš je imel konec aprila še ob desetih zvečer 28°C, v puščavi pa so se temperature čez dan dvignile tudi do 40°C.

Danes je v Maroku več kot 32 milijonov prebivalcev, od teh je velika večina sunitskih muslimanov. Preostalih nekaj odstotkov sestavljajo kristjani in Judje. Glavno mesto Maroka je Rabat, ki je zamenjal danes najbolj turistično in nekdanko prestolnico Marakeš. Uradni jezik v državi je arabščina, čeprav veliko prebivalcev govori tudi katerega izmed berberskih jezikov, nekateri

pa še danes znajo francosko, saj je bil večji del države do 2. marca 1956 pod francosko oblastjo. Uradna denarna valuta je maroški dirham (MAD). Na potovanje smo se podali sami, kar je bilo za nas cenejše, potovanje pa veliko bolj doživeto. Z nahrbtniki oz. z »backpacki« smo se neprestano gibali iz kraja v kraj. Prenočišč predhodno nismo imeli rezerviranih, saj naša pot razen želja videti nekatere kraje, ni bila načrtovana. Nekatere od teh krajev smo tekom potovanja zaradi prilagajanja maroškemu potniškemu prometu izpustili ter nadomestili z drugimi. Naša pot se je začela v Casablanci, nadaljevala v Rabatu in bližnjem mestu Sale, kjer smo prebivali pri našem gostitelju, najdenem preko »couchsurfinga«. »Couchsurfing« je svetovna mreža druženja ljudi, ki v svojem kraju zastoj ponujajo ogled mesta, druženje s turisti in prenočišča ter tako študentom olajšajo potovanje. Zame je bila izkušnja nekaj posebnega, saj sem imela čast spati v pravi muslimanski dnevni sobi, v kateri spijo družinski člani. Pot nas je ob obalnih mestih Safi, Essaouira in Sidi Ifni vodila

Skupaj s Petro

v notranjost do puščavskih mest Ouarzazate, Zagora, M'hamid in puščave Chegaga, potovanje pa sva s Petro zaključili v Marakešu, medtem ko se je Blaž od tam podal še na sever države.

Casablanca – prvo doživetje maroške kulture

Casablanca je največje maroško mesto, širši javnosti pa znano predvsem po istoimenskem ameriškem filmu, posnetem leta 1942. Mesto nazorno prikazuje velik razkol med revnimi in bogatimi prebivalci. Nedaleč od mošeje Hassana II. se vidi postavljene nove bloke, mimo katerih se neprestano vozijo mercedesi in BMW-ji, na drugi strani ceste pa se ponuja popolnoma drug svet. Znotraj starega dela mesta smo prebivali v hostlu, ki se nahaja v neposredni bližini stare medine. Stara medina je najstarejši del mesta, kjer domačini tekom dneva na svojih stojnicah prodajajo raznovrstno blago. Skozi ozke ulice so se vrstile prodajalne mesa, rib, sadja in zelenjave ter drugega trgovskega blaga kot so oblačila, torbice, rute, očala in podobno. Stara medina je bila prvo mesto, kjer sem si kljub dvajsetim stopinjam oblekla jopico ter okoli glave in las ovila ruto z namenom, da med množico

Plaža Legzira

ljudi ne bi preveč izstopala. Casablanca namreč ni preveč turistično razvita in so zato turisti predvsem v stari medini zelo izstopajoči.

Gospodarsko uspešnost mestu narekuje пристanišče, hkrati pa je tudi velik verski center muslimanov. V Casablanci se namreč nahaja tretja največja mošeja na svetu, Hassan II, ki stoji tik ob morju in po notranjem ter zunanjem videzu nakazuje na velik prestiž. Ob vstopu vanjo sem spoštovala versko etiko muslimanov. Poleg Petre in vodičke sem si edina od turistk ogrnila ruto okoli las in ramen ter se oblekla v jopico. S to gesto sva bili s Petro deležni odobravanja muslimanov, ki so se nahajali pred mošejo. Oblačilna praksa je tako kot pri nas tudi v Maroku zelo raznolika. Tekom potovanja sem spoznala najstnice, ki so se sprehajale okoli v oprijetih kavbojkah in daljšo oprijetostuniko, ki je segala čez boke ter bile pokrite s hidžabom, kot današnje muslimanke imenujejo pokrivanje z ruto. Druge so bile oblečene v malce bolj široka in ohlapna oblačila s kapucami, katere so si lahko poveznile preko rute, spet tretje pa so nosile nikab. Nikab je široko oblačilo, ki ženski zakriva vse telo, dopusti le viden prostor okoli oči. Poleg drugih oblačil moških in žensk

sem opazila tudi najstnike, ki so nosili »zahodnjaška« oblačila in dekleta, ki se niso pokrivala, le-te pa so bile redke. Pomen pokrivanja nam je v mošeji obrazložila naša vodička. Dejala je, da je verna muslimanka, vendar se razen ob vstopu v mošejo ne pokriva, saj Koran ne predpisuje natančnega pokrivanja, še manj pa zakrivanja žensk.

Zabavne prigode v mestih Rabat in Sale

Rabat kot glavno mesto ponuja mnogo zanimivosti. Tu smo si ogledali mavzolej preminulega kralja Mohameda V. in prekrasen Hassanov stolp, ki spominja na minaret. Sprehodili smo se mimo kraljeve palače, opazovali kraljev portret, obešen na raznih panojih po mestu ter doživeli vratolomne vožnje s taksiji. Najzanimivejše pa je bilo doživetje pri našem gostitelju Tariqu, pri katerem smo bivali tri dni. Tariq živi v bližnjem mestu Sale, kamor smo se po prihodu v Rabat odpravili kar peš. Blaž je z lahkotnim korakom hodil proti cilju, s Petro pa sva mu pod težo najinih nahrbtnikov z neprestanim godrnjanjem sledili in ob pomoči zemljevida poskusili preračunati, koliko časa nam bo vzela pot. Po nekaj več kot uri hoje sva se utrujeni sesedli na robnik ob poti in se namesto tarnanja zaradi bolečih ramen pričeli tako glasno smejati, da sva v trenutku dobili solzne oči. Seveda sva bili deležni mnogih začudenih pogledov mimoidočih, vendar se nanje nisva več ozirali, temveč le premišljevali o udobnem avtobusu. Ob prihodu k Tariqu smo bili deležni zelo lepega sprejema njegovih prijateljev. V pritličju so nam pripravili pravi mali koncert – igrali so na kitare ter peli, mi pa smo ob sproščenem klepetu z njimi pili metin čaj ter se sladkali zokusnim biskvitom. Metin čaj je bil tekom potovanja naša stalnica, Maročani pa so se šalili, da je zanje metin čaj maroški viski. Pijejo ga namreč vsaj petkrat na dan.

Prvo noč sva s Petro prespali v Tariqovi sobi, drugo pa v njihovi dnevni sobi, v kateri običajno spijo družinski člani. Tu sva doživeli zabavno umivanje z vedrom tople vode in to kar na njihovem balkonu! Še dobro, da je imel

Medina v obalnem mestu
Essaouira

zidano ograjo, visoko meter in pol. Umivanje na balkonu je bilo za naju posebno doživetje in tisti večer sva se ogromno nasmejali. Uspelo nama je oprati tudi nekaj umazanega perila, ki sva ga obesili na vrvice, na katerih je Tariqova družina že sušila svoje perilo. Ravno, ko sva končali z umivanjem, je ves razburjen na balkon pritekel Tariqov starejši brat in jezno godrnjal čez svojega brata, kako nama je sploh dovolil, da se umivava na balkonu! Kljub najinemu ugovarjanju sva mu sledili v kopalnico mimo njihove dnevne sobe s ščetko v ustih in obe beli okoli ust ob zobne paste. Seveda sva premoogli ogromen nasmešek in jih pozdravili. V kopalnici pa je njegov brat storil popolnoma isto – namesto tuša nama je zopet pripravil vedro tople vode! Tako sva stali tam, okoli tega vedra, s ščetkami v rokah in se gledali. Takoj sva prasnili v smeh in se poskušali zadrževati, da ne bi z glasnim smehom nevede užalili gostitelja.

Tariq je bil zares odličen gostitelj. Skupaj s prijatelji nam je razkazal mesti Rabat in Sale ter nam pripravljale okusne maroške zajtrke, kosila in večerje. Zadnji večer smo si ogledali domači posnetek priprav na sestrino poroko, med drugim tudi risanje hene. Hena je zelo podobna tatuuju, le da se barva v tednu ali štirinajstih dneh spere s kože. Heno sem si dvakrat v Maroku omislila tudi sama. Prvič sem imela narisane cvetlične vzorce, v Marakešu pa so mi na roko napisali moje ime z arabskimi črkami.

Sidi Ifni in plaža Legzira

Po postanku v mestu Safi in počitnikovanju na plažah mesta Essaouira smo se soglasno odločili, da zavoljo mesta Sidi Ifni in prekrasne plaže Legzira ter doživetja v puščavi odpovemo ogled mesta Tafraoute. Mesto Sidi Ifni se

Mošeja v mestu Sidi Ifni

nahaja na jugu Maroka in je eno zadnjih večjih mest pred mejo z Zahodno Saharo, s katero imajo po maroški zasedbi sredi sedemdesetih let še vedno nerešene spore glede samostojnosti Zahodne Sahare. Med vožnjo smo zato srečali oborožene vojake, ki so avtobus preventivno pregledovali zaradi kaznivega prenašanja orožja upornikom v Zahodni Sahari. Vendar je bil pogled na prikupno mesto belih hišic z modrimi vrati in okni, kar je vpliv Kanarskih otokov, ki se nahajajo v zahodnem delu Maroka, vreden potovanja. Najlepša pa je zagotovo plaža Legzira s svojimi kilometre dolgimi peščenimi plažami in velikimi skalami, ki se dvigujejo nad njo in v soncu odsevajo popolnoma bakreno barvo.

Na plaži smo spoznali dva domačina. Ibrahim in Ismail sta zabavna fanta, prvi pa turiste na plaži uči tudi surfati. Pogovarjali smo se o mnogo stvareh, med drugim tudi drug drugega učili izgovorjave arabskih ter slovenskih besed. Ob koncu dneva sta nas na čaj povabila na Ibrahimov dom. Med potjo sem Petri in Blažu razlagala, kako lepo bi se bilo danes tuširati s toplo vodo. Že nekaj dni nismo prišli do pravega tuša, sama pa sem ga obupno potrebovala. V našem hostlu se prejšnji večer nisem želela tuširati, saj je bil naš tuš izjemno nenavaden. Ob misli,

da bi se tuširala v njem, mi še danes vzame sapo. V kopalnici so namreč imeli stranišče »na štrbunk«, prav nad njim pa je bil pritrjen tuš, katerega je bilo nemogoče iztakniti. Torej, če bi se želela tuširati, bi dobesečno morala stopiti v stranišče! Za nameček pa je bila voda še ledeno mrzla. Seveda me je vse minilo že ob misli na našo kopalnico in sem poskusila Petro in Blaža prepričati, da bi se z Ibrahimom prijazno dogovorili, da bi nam odstopil svoj. Seveda nam je ustregel, hitro začel pripravljati vse potrebno in poskrbel, da nam ni ničesar primanjkovalo. En za drugim smo tako hodili v kopalnico, na koncu bili poleg čaja deležni še večerje in prijaznega vodenega ogleda mesta Sidi Ifni. Bila sta zares prijazna gostitelja in ko sta nas pospremila do našega hostla, sta nas vse po vrsti objela in z nasmeškom dejala, da bi bila zelo vesela, če bi zamudili jutranji avtobus proti mestu Ouarzazate. Z veseljem bi za nas z zajtrkom, kosilom, večerjo in toplim tušem poskrbela še en dan. Maročani so tako še enkrat na potovanju dokazali, da so do turistov zelo gostoljubni in jim pripravljeni pomagati. Ob tem je Ibrahim dejal, da že njihova vera nakazuje na to, da naj tujce sprejmejo v hišo in z njimi delijo vse kar imajo, pa čeprav sami ne premorejo veliko.

Od puščave Chegaga do izjemo turističnega Marakeša

V Maroku smo izkusili dolge avtobusne vožnje, prav vsaka pa je postregla s svojo zgodbo, ljudmi in okolico, ki je drvela mimo okna. Ena najdaljših voženj je bila vožnja iz mesta Sidi Ifni proti Ouarzazatu, zadnjemu postanku pred odhodom v puščavo. Proti notranjosti Maroka se je otoplilo in meni je bilo v kratkih rokavih zelo vroče, zato nisem mogla razumeti moških, ki so bili kljub vročini oblečeni v bunde. Vožnja je trajala skoraj ves dan, podaljšali pa so jo še naši postanki zaradi okvare motorja. Le tega so popravljali že pred našim odhodom, kar je povzročilo polurno zamudo, med potjo pa smo imeli še enourni postanek. Takrat so se vsi moški iz avtobusa postavili pred njegov motor ter ga s skupnimi

močmi pripravili za nadaljnjo pot. Izkusiti puščavo je bilo zame nekaj posebnega. V njej je vladala popolna tišina. Nikjer ni bilo slišati petja ptic, žuborenja vode in šelestenja listja, prav tako pa tu ni bilo hrupnega prometa. V puščavi se nam ni mudilo nikamor, razen našemu vodiču, ki je z veliko hitrostjo vozil po peščenih sipinah. Proti koncu poti smo izstopili iz avtomobila ter se do naših bivakov, v katerih smo prenočili, podali na hrbtih naših kamel. V sklopu več bivakov smo prebivali še z drugimi turisti, s katerimi smo v skupni »jedilnici« povečerjali, nato pa bili ob tabornem ognju deležni bobnanja, petja in plesa naših berberskih vodičev, ki so potovali z nami.

Iz puščave smo se odpravili proti mestu Marakeš, v katerem je zagotovo najbolj znana in obiskana tržnica Djema el-Fna. Imeli smo srečo in prebivali v hotelu, ki se je nahajal v njeni neposredni bližini. Tu sem našla mnogo stojnic s hrano, sadjem, začimbami in zelišči, oblačili, rutami, zapestnicami, urami, raznimi spominki ter drugimi predmeti. Pričelo se je barantanje, ki je bilo v začetku manj, nato pa vse bolj uspešno. Kar se s trgovci ni uspelo pogovoriti v angleščini, sem si pomagala s kriljenjem z rokami ter obrazno mimiko, dodala pa sem tudi kakšno frazo v arabščini. Vsaj pozdrav in besedico hvala.

Maroko je lepa dežela, polna raznolikosti pokrajine, prav tako pa tudi ljudi. Na potovanju sem uživala, se učila in spoznavala drugačnost. Ugotovila pa sem, da smo si pravzaprav vsi ljudje enaki, kar je za nas odrasle včasih malo težje sprejemljivo. Dokaz za enakost pa so zagotovo otroci. V Saleju sem spoznala Tariqovega dveletnega nečaka Omarja, s katerim se zaradi nepoznavanja jezika nisem mogla pogovarjati, razumel pa je moje obrazne poteze in nasmeh. Otroci enostavno čutijo. Ne potrebujejo besed, da bi nekomu pokazali, da ga imajo radi in ne potrebujejo nikakršnega dokazovanja, da bi jih sprejeli drugi. Le pokažejo. Zvečer mi je pred spanjem prišel pritisnit ogromen poljubček na lička. V Maroku mi je bilo zares lepo.

Barbara Klanšek

Zgodi se...

Pred leti, ko je bilo še moderno hoditi čez mejo po nakupih, no, malo je bila tudi potreba, ker se doma ni dobilo kave, se je meni in družini zgodilo nekaj, kar me še danes jezi, ko se spomnim na to.

Bil je pust novembrski dan, ko sva z možem doma po službi pobrala otroka in se odpeljala proti Avstriji, po kavo, prašek, drobnarijo za kuhinjo. Nič posebnega ni bilo v načrtu. Začel je padati še dež in smo upali, da ne bo »gužve«. »Gužve« res ni bilo, bili pa so drugi problemi. Soseba mi je posodila večji cekar z dvojnimi dnom. Pa se jaz v trgovini spomnim, da bi kupila radio in ga skrila v »poden«. Takrat so tudi ogromno česna in čebule pokupili, samo jaz košev s to robo na oni strani meje, ko smo šli mimo, nisem videla. In seveda kupim še česen. Prekleti česen! V mraku se pripeljemo nazaj na Ljubelj. Miličnik, takrat se je še tako reklo, je pogledal dokumente in pokazal naprej. Jaz počasi peljem in gledam, kje je carinik. Stal je čisto na koncu stavbe in klepetal s kolegom. Pomikala sem se čisto počasi in ker me do ceste ni opazil – baraba, sem speljala proti Tržiču. Toliko pa je imel časa, da je videl registrsko številko in avto in poklical na postajo v Tržiču. Vem, ker so pred »deteljico« že stali z dvema avtomobiloma in mahali s tisto »liziko«. Toda samo mene so postavili na desno, druge tri ali štiri so spustili naprej. Pride eden do mene, zahteva dokumente in vpraša, kje smo bili. Seveda mu pošteno povem. Kdo vas je pa pregledal, če ste bili v Avstriji? Nobeden, sem odgovorila, saj je stal tam pod streho in z nekom govoril. Prav prijazno mi je rekel, da naj obrnem in gremo nazaj na carino. Takrat je meni postalo vroče, noč je bila, dež in megla, otroci »zreli« za posteljo, mi pa nazaj na Ljubelj. En miličnik se je peljal naprej, oni z dokumenti pa za menoj. Vso pot sva z možem čakala na trenutek, da bi se znebila česna (v breg, seveda). Pa se ni dalo nič, sta pazila, kot da smo veliki lopovi.

Na carini je tako pristopil tisti možakar, ki je prej »zamočil« pogledat potnike in robo prav površno. Možu sem rekla, pojdi in uredi, kar je treba in prinesi dokumente. Takoj pride nazaj, češ, saj ti voziš, ti moraš noter. Pa sem šla, čakam na hodniku, slišati je bilo govorjenje, ven pa nikogar. Potrkam, vrata se takoj odprejo in me »uradnik« pokliče noter. Vprašal me je, zakaj sem ušla. Saj nisem ušla, samo tisti tovariš ni bil pri stvari. Prosila sem, da napiše zapisnik in ga pošlje k sodniku za prekrške v Kamnik. Bom že poravnala kazen, če sem jo zaslužila. Samo zaključite to zadevo, jaz imam majhne otroke in še daleč domov. Pa se miličnika spogledata, češ, boš ti napisal, ali naj jaz. Na moje presenečenje je ta drugi rekel, kaj naj pišem, saj ni nič naredila, gospa, srečno in lahko noč. Je bilo res treba dvakrat na carino, pa še prepovedanega česna ni našel, je bil zavrit v otroško jopico, pa tudi radio bi bil predmet za ocarinjenje. No ja, red mora biti, čeprav slab.

Ivanka

Poletna zgodba...

Na kmetih je bilo včasih veliko dela, preveč za domače, posebno ob »špicah« kot bi danes rekli. Zato so najeli sosede in ženske iz vasi ob žetvi, okopavanju in ob košnji. Tako je bilo iz leta v leto. V tej zgodbi je dozorelo žito in so na eni od kmetij naprosili ženske in par moških v »tabrh«, če veste, kaj je to. Vse delo je bilo ročno in zelo naporno. Začeli so na veliki njivi, ki je bila seveda »prislonjena« v breg. Ženske so žele in se krivile ves ljubi dan. Moški so nakladali žito na voz, vozili do kozolca in ga zlagali v »štante«. Več »štantov« je bilo, bolj premožna je bila kmetija.

Po stari navadi pa so moški izkoristili vsak trenutek, da so »špegali« ženskam pod »kikle«, ugotavljali, katera ima lepše noge, katera bolj močna stegna... Ko so za tisti dan končali, so sedli k malici in seveda kaj popili, saj so bili žejni in utrujeni od vročine in dela. Enemu od delavcev pa niso šle iz glave tiste noge, zlezel je pod mizo in začel otipavati kar po vrsti. Ženske so vreščale in brcale, dokler ni ena pograbila »flaše« in ga mahnila po glavi ravno na pravo mesto, da se je takoj zvrnil po tleh. Kaj pa zdaj? Hitro so ga dvignili, ga položili na klop in v strahu za njegovo življenje je eden tekkel po župnika. Ko je ta opravil, kar se tiče človeške duše, so ponesrečenca peljali k zdravniku. Po prvi pomoči ga je poslal v bolnico. Tam so ga »zrihtali« in po dveh dneh odpustili domov. Zgodba se je potem nadaljevala na sodišču...

Na taisti kmetiji pa se je zgodila še ena nezgoda. Ko je prišel čas »mlačve«, so spet najeli pomoč. Vedno so velika podna vrata, kjer se je mlatilo sneli, da je šel prah bolj iz prostora. Po končanem delu je bila malica. Vsi so bili za mizo, kar gospodar pogreši enega od delavcev. Šel ga je iskat, vendar ga ni bilo nikjer, ko pa ga je poklical, se je oglasil na podu, da ne more ven, da ga nekaj drži. Gospodar pohiti na pod in vidi, da ima prst na »štekle«. Priščipnilo ga je, ko je od znotraj pomagal nameščati vrata na svoje mesto. Bog ve, koliko časa bi revež tam tiho stal, če ga gospodar ne bi našel.

Krajanka

MIMO OMEVCA PROTI REZMANU...

Leto hitro mine; ko se zvrstijo težko pričakovana pomlad, sončno poletje, darežljiva jesen in nastopi mrzla zima, takrat se poslovi staro in se že smeje novo.

Letošnje je bilo zanimivo. Najraje se spominjam poletja in krasnih jesenskih dni, ki sem jih preživela med krošnjami dreves v gozdu. Sedaj, ko sem v firmi, v kateri nihče več nima časa, lepe dneve najraje izkoristim za obiskovanje narave.

Zgodaj spomladi sem začela z dopoldanskimi pohodi mimo Bevška in Omevca proti Rezmanu. Pod observatorijem se mi je odprl čudovit pogled vse tja do Triglava. Na obzorju se je bohotila šola. Kaj danes počnejo učenci, učiteljice? ... in odplavala sem v spomine. Pot me je vodila mimo Stolnika proti Lanišam in se obrnila proti domu. S sosedo Marjeto sva nekaj časa vztrajali na skupnih pohodih, obe sva si bili edini, da bo potrebno obnoviti pohodniško društvo. Vedno več ljudi srečujem na svojih pohodih,

nekaj je Tunjičanov, prihajajo pa tudi od drugod.

Nadvse zanimivo se je podati proti Komendi. Pot je postala poligon za tekače, ki skrbijo za svojo kondicijo. Večkrat sem jo prehodila, a nikoli ni povsem enaka. V tem je tudi čar, da te vsak dan čaka in je vedno malo drugačna.

Vzhod sonca, kjer se barve prelivajo iz oranžne v rumeno, me vedno prevzame. Ob svetlih poletnih jutrih, ko sem jo zarana mahnila v gozd in stala na jasi, še mokri od jutranje rose, sem se prepustila opazovanju narave. Trenutek samote mi je postal čedalje bolj všeč, pogled, ki sem ga imela pred seboj, je zadovoljil vse trenutne potrebe, vedno pa se je končal na obzorju, kjer so se pojavili obrisi prelepe tunjiške cerkve.

Leto nam je postreglo z obiljem gozdnih sadežev. Z zanimanjem sem opazovala trume nabiralcev, ki so obiskovali naše gozdove, avtomobile pa puščali na vseh dostopnih mestih do gozda. S še večjim zanimanjem

sem jih opazovala, ko so se vračali, po navadi s polnimi košarami, pa tudi polnimi plastičnimi vrečkami. Pravi gobarji so v gozdu že zgodaj zjutraj, ker goba zraste čez noč. Slovenci smo menda med evropskimi prvaki v nabiranju gob, kar pa ne pomeni, da se v gozdu kulturno vedemo. Velikokrat sem se jezila nad zbranimi gobami in odvrženimi plastenkami. Moja rekreacija je letos vključevala tudi nabiranje borovnic. V dolini sem jih malo zamudila, zato pa sem bila zelo pridna, ko so dozorele višje, na planini. Vremenske razmere in spremembe so povzročile, da so tudi ti slastni, modri sadeži prej dozoreli. Na obronkih Kašne planine sem se srečevala s pridnimi Tunjičani, ki so združili prijetno s koristnim.

Ko se je poletje prevesilo v jesen, sem uživala v nabiranju rdečih brusnic. Nisem jih nabrala veliko, ker so jih pridni rekreativci pobrali še zelene, dovolj pa jih je bilo za nekaj kozarčkov izvrstne marmelade.

Nadvse rada imam pomlad, poletje in jesen. Moje življenje je kot vrtljak, ki se prilagaja letnim časom. Narava je čudovita in prav tako je tudi naše življenje.

Metka Mestek

NARAVA - MOJ DRUGI DOM

Že od nekdaj poznamo rek, da ima »vsak tele svoj vesele«. Da to zares drži, vam povem iz prve roke. Že od malih nog je moje veliko veselje ali zapolnitev mojega prostega časa nabiranje gob. Tistega veselja ali užitka, ko gobo zagledaš in potem odtrgaš, se res ne da opisati. Takrat pozabiš na svet okoli sebe. Pozabiš, da te mogoče kaj boli, pa da si bil pred eno uro na vrhu hriba, zdaj si pa že čisto na drugem koncu. V gozdu nisi nikoli sam, srečaš vse mogoče in vidiš marsikaj. Za našo družino je to eno posebno sproščanje, v katerem vsi uživamo. Taki smo in to nas druži. V naravi »nafilamo« baterije za nove podvige.

*LEP GOBARSKI POZDRAV,
VERA ŽAVBI*

Vsem krajanom pa želim sreče in zdravja v novem letu pa naj uživajo v tem, kar jih veseli.

Tunjice, 17.11. 2010

Mrzla gora

Bilo je (pozno poletno?) nedeljsko jutro, ki se je počasi prebujalo v nov dan. Še v temi sem od doma odšla proti slabi dve uri oddaljenemu kraju Jezersko.

Na Jezerskem sem ob jezeru zavila v gozd in po gozdni poti do prvega parkirišča, kjer sem obula planinske čevlje, ter odšla proti koči na Ledinah. Pot je bila običajna, le zadnje pol ure je bilo bolj zanimivo, saj sem si morala pomagati z jekleno vrvjo. Čeprav je bila jesen še daleč stran, je bilo ob koči že prav mrzlo. Normalno, saj je bil v bližini ledenik, do katerega sem prišla pol ure kasneje. Ledenik je bil včasih večji, sedaj pa ga je že zelo malo. Če pomislim, da so imeli včasih tu alpski smučarji treninge...danes bi lahko le obujali spomine. Kljub temu, da sem se vzpenjala (in bi me fizični napor moral ogreti) je bilo vedno bolj hladno. Kar naenkrat mi je misli zmotil bobneč zvok helikopterja. Priletel je nad Češko kočjo, se bližal v mojo smer, nato pa zavil v steno Dolgega hrbta. Po nekaj minutah opazovanja sem videla človeka, ki se je spustil iz helikopterja. To je ponovil

trikrat. Kot sem kasneje izvedela, je bil to reševalec, ki je pomagal dvema alpinistoma.

Kmalu sem bila na savinjskem sedlu, kjer me je še vedno zeblo. Nato sem se slabe pol ure spuščala proti Okrešlju in se nato spet začela vzpenjati. Preden sem prehodila ruševje, sem se od hoje že ogrela in začela uživati, saj sem se bližala pravim skalam. V daljavi sem videla stene Dolgega hrbta, del Rink in Skute. »Cik cak« potka na Turski žleb. Kamniško sedlo, Brana in Planjava so bili v megli, ter daleč zadaj Ojstrica. Pred mano pa moj cilj, Mrzla gora.

Ko so se začeli klini in vrvi, sem pozabila na vse, saj je to hoja, v kateri najbolj uživam. Čudovito je plezanje na Mrzlo goro! Topla, siva barva skal, kar vabi. Nazobčani, nekrušljivi kamni se kar ponujajo v roko, da vsakega posebej primeš in občutiš. Veliko lepša in varnejša je ta gora, kot marsikatera druga. Res je, da je precej oddaljena, ni pa tako hudo težka, kot govorijo. Seveda ob pravih vremenskih pogojih. Samo ime gore je kar pravo - na vrhu je bila megla, mrzlo in veter. Ni se videlo več kot nekaj metrov naprej. A moja sreča, sreča, ki sem jo občutila tam gori je bila veliko večja in veličastnejša od gore same!

Barbara Vrhovnik

Drugačno življenje

V mesecu maju sem z jamarji odšla na ogled Kamniške jame, ki se nahaja pod Zeleniški špicami. Zanimiva jama, dolga 2000 m je name naredila precejšen vtis. Nekaj kapnikov, jamski ježki, umazana obleka, ozki prehodi, pa tudi znanje plezanja mi ni bilo odveč. Največji vtis je naredil človek, ki je že vrsto let jamar in jamarski reševalec. Povabil me je, da poizkusim, kako se dejansko pleza v jamah. Res mi je po nekaj dneh dal opremo in začela sva z učenjem. Takrat se mi je jamarstvo zdelo še zelo težko. Pasova, prižemi, popkovini, ročna zavora...še danes ne vem vseh imen. Zakaj vse to uporabljati pri enem samem dvigu in spustu, pa čeprav samo za višino dveh metrov? A, ker mi je vedno bolj ugajala tehnika vrvnega plezanja, sem se hitro učila. Kaj kmalu je bil za mano obisk prve, pa druge in tretje jame. Preden sem naredila izpit jamar - pripravnik, sem obiskala pet „pravih“ jam. Najgloblja je bila 260 metrska Osoletova jama. Danes mi je plezanje po vrvi gor in dol že v krvi. Ne ozki prehodi, imenovani meandri, ne „polzenje“ po vodi, saj marsikje niti po kolenih ne gre. Ozki rovi, da ti jemlje sapo, so pravi izziv, saj se prepleza neverjetno ozko ožino, če si brez strahu. Če se ustrašiš, mišice postanejo trde, takrat pa nastane problem, saj se le s težavo pomikaš dalje.

Do danes sem bila v sedmih jamah. Vse so precej težke, blatne in zahtevne, kar se tiče vrvene tehnike. Res je, da grem v eno jamo večkrat, tako sem na primer v Osoletovi bila že petkrat. Najgloblje do sedaj sem se spustila 350 m v Habečkovovo brezno, ki se nahaja v Črnem Vrh nad Idrijo. Lepo in zanimivo, pa tudi težko je življenje pod zemljo, a še vedno se najbolj srečna počutim na vrhovih gora.

Barbara Vrhovnik

Bog roko mi podaj

*Bog roko mi podaj,
da lažji bo moj korak.
Z neba opazuješ me
in zvesto opogumljaš me.*

*Gledam na vse strani
in pred menoj
se vedno pojaviš Ti.
Tvoj mili glas, mi govori
Božji otrok si tudi ti!*

*Vsak otrok potrebuje pomoč,
da varna njegova je pot,
zato tebi jo podam,
da srečno prispeš v svoj pristan.*

Milena Klanšek

Jaz sem

*Je dotik, je misel.
Vse je resnica,
vidna in nevidna!*

*So solze, je smeh.
Vse je vidno,
a včasih je bistvo prikrito.*

*Sem vidna in nevidna.
Sem znano in neznano.
Tu in sedaj, Jaz sem.*

Milena Klanšek

Ko si srečen

Po sedmih tednih sem končno imela pogoje, da sem se konec novembra, zadnjič v letu 2009 odpravila v gore. Vstala sem ob 5.30, brez budilke, saj zaradi veselja ob ponovnem »hribolazenju« skoraj ne morem spati. Ker sem odšla v hribe, sem se seveda morala primerno obleči, spila pa sem še obvezen »kapučino« in se odpeljala do žičnice pod Kokrškim sedlom.

Že uro po tem, ko sem vstala iz postelje, sem še v popolni temi odšla proti kamniškim alpam. Na srečo pot proti sedlu zelo dobro poznam, saj sem jo lansko leto prehodila najmanj devetkrat, a še nikoli v tem letnem času. Zato sem, ko se je začelo daniti, premišljevala, kaj je tako drugače kot po navadi. Hoja skozi gozd je težka, ker sem jo že naveličana, pa tudi pot mi je dobro poznana in zato dolgočasna. A kmalu sem dojela, kaj je drugače. Ko sem pogledala desno, proti Koglu in Brani, sem se počutila, ko da vse tisto skalovje vidim prvič. To ni bila topla, modra in poletna barva. Vse je bilo sivo in hladno, a zato nič manj vabljivo za pogled in obisk!

Po slabi uri, ko sem prišla iz hoste, se začne melišče. Tu je bil že sneg, pa tudi precej hladneje. Ker je za zimski čas to senčna stran, je bil sneg zmrznjen in večinoma leden, saj je bila steza shojena. Po skoraj dveh urah hoje, sem ob 8.20 vendarle prišla do Zoisove kočice na Kokrškem sedlu. Tu pot postane dosti bolj zanimiva in prijetna, saj se pričnejo skale. Pogled mi je segel desno proti Grintovcu in malo na levo proti Triglavu, ki je bil že ves pobeljen. Za čuda ni pihal veter, kar je tu neobičajno. Še 15 min, pa bom v skalah, ko se bo pričelo plezanje. Pri razpotju za Grintovec in Skuto sem bila malo v dvomih. Kam - zaradi snega? Nič. Namenila sem se gledat novi bivač, zato grem tja...in sem šla. Ni bilo dolgo, že sem prišla v drug svet.

Med dvema ogromnima skalama je meter razmika, kar pomeni, da pot res ni več enostavna. In ko prehodim še nekaj takih razmikov med skalami, pridem do točke, ko ostanem brez. V oči so mi prišle solze, samo gledala sem in bila srečna. Srečna, da živim in srečna, da to lahko vidim!!! Nič več niso pomembne skrbi in težave, še manj nesrečna ljubezen. Gledam in si želim, da to ne mine. A po nekaj minutah je treba naprej, saj piha leden veter. Po nekaj metrih sem se vprašala, če je smiselno iti naprej? Na stezi sta namreč bila sneg in led. Zavedala sem se, da bom za vedno ostala v gorah, nekje v globini med rušovjem, če mi kjerkoli na poti spodrsne. Pogledala sem led, in vrhove Škrbine, Štruce, Skute, pa Sleme in Tursko goro. Brana in Planjava sta precej oddaljeni in čisto desno je sedaj najnižji Kogel z 2100 m.n.v. Vsa ta hladna, siva, veličastna, zame neobičajna barva me vabi, privlači, prav tako kot poleti. Odločila sem se, da grem dalje. Bom že kako. Počasi, prav počasi se spuščam nižje. Same skale, kakšen klin je sem in tja, ter nekaj metrov jeklene vrvi. Poleti je vse to povsem neuporabno, a za take pogoje nepogrešljivo. Spustila sem se 50 m, nato pa spet navzgor. Tam je bilo že kopno, sonce pa je prav prijetno sijalo. Le še slabe pol ure sem potrebovala, in že sem bila pod Grintovcem pri bivaču. Želja, da novi bivač Pavla Kemperla vidim sama, se mi je izpolnila. Ko sem ga slikala in ogledala z vseh strani, tudi znotraj, sem se odpravila naprej, najprej čez Velike pode. Večinoma je bil tam sneg, zato sem morala paziti, da sem hodila ob markacijah, ki so po višjih skalah. Sneg se je vdiral pod nogama, tako sem morala vsak korak paziti, da ne bi stopila v kakšno luknjo in se poškodovala. Seveda sem se na vsakih nekaj korakov razgledala po okolici, saj je bilo vreme res čudovito, brez oblaka ali meglice. V času, ko ni pihal veter, pa je bilo še prav toplo. Hitro sem bila mimo odcepa za Mlinarsko sedlo, Dolgi hrbet, Skuto in malce naprej ter desno za Kogel. Ko sem prišla pod vznožje Skute in Slemenca sem zaslišala piskanje. Ko sem se obrnila navzgor, sem nad snegom v skalah opazila dva

gamsa. Prvi živi duši, ki sem ju videla ta dan. Očitno sta me imela za nevarno, saj gams s piskanjem skozi nos opozarja, da se bliža »ne bodi ga treba.«

Pred strmim vzponom sem nato palico pospravila v nahrbtnik, saj me je čakal težji del poti. Sonce je bilo vedno bolj vroče, bolj kot v dolini. Zrak se namreč zamenja, tako da je pozimi v gorah veliko topleje. Plezanje je bilo na začetku lahko, saj kline in vrvi obožujem. Problem pa je nastal, ko sem prišla tako visoko, da je bila vrv pod snegom. Da bi se obrnila mi na misel ni prišlo! Le za trenutek sem se usedla in pogledala Grintovec, nad katerim je ravno letelo letalo, videla pa sta se tudi Nanos in Snežnik...še vedno čudovito. Preko sms-a sem poslala pozdrave in odšla dalje. Ob tem si mislim, da bom umrla srečna, če bom umrla v gorah.

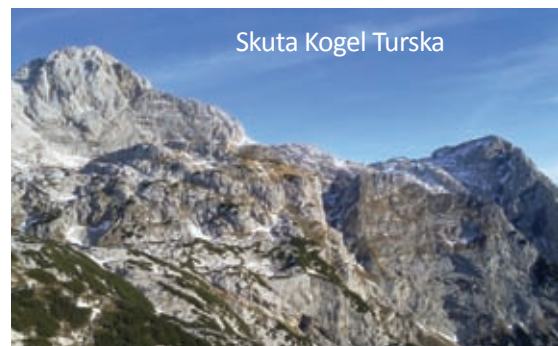
Ker poti nisem mogla nadaljevati po snegu, sem ga obšla. Spustila sem se nekaj metrov nižje, in v polkrogu na mokrih, krušljivih skalah, polnih peska, počasi, tudi po vseh štirih, a z izredno previdnostjo lezla dalje. Nekaj metrov pod mano je bil namreč 100 metrski prepad. Iz tiste doline se pride preko Gamsovega skreta. To je v kamniških alpah najtežji oz. najnevarnejši nevarovan prehod. Zelo prepaden teren, a toliko lepši.

No, z nekaj adrenalina sem prišla na vrh Slemenca, nato pa nazaj dol na Male pode. Tam je ponovno senčna stran, vse pa je bilo zmrznjeno in le-

deno. Iz nahrbtnika sem vzela palice, ter se počasi in previdno spuščala približno 20 min, da sem prišla s strmine in na sonce. Spet sem si vzela čas, ter se razgledala po okolici. Čudovito je, res božansko. Odšla sem do bivaka pod Skuto, kjer nisem mogla verjeti, da nisem srečala nikogar, kljub sledem v snegu. Le nekdo se je sprehajal po vrhu Kranjske rinke.

Domov bo treba, mi pride na misel, a zakaj, ko je tu vendar tako lepo?! Verjetno zato, da se spomladi spet vrnem sem gor, v objem gora, v vso to lepoto,

ki je toliko ljudi ne bo nikoli videlo. Ob 13.30 sem šla v dolino po imenu Žmavčarji. Nekaj skal je bilo še po poti in pesek. Tudi trava je bila. Vedno sem tu videla gamse, nekajkrat tudi kozoroge. Kar prehitro pridem spet do rušovja in do hoste. Še zadnji pogled ta dan na vznožje Turske gore in Brane, pa vmes Kotličev. Lepo, da bi jokala od sreče in veselja nad vso to lepoto. A z vsakim korakom sem se približevala vsakodnevni sivini, ki s sivino v gorah nima nič skupnega. Na žalost. Po osmih urah in pol hoje, nekaj čez 15. uro sem bila srečno pri avtu. Kot vedno sem še

zmolila in se zahvalila za srečno pot. V pričakovanju ponovnega vzpona sem se srečna odpeljala proti domu.

Barbara Vrhovnik

Na vino v Belo krajino ...

Za predzadnjo soboto v oktobru je bilo napovedano zelo muhasto vreme, toda na gasilski izlet smo se Tunjičani odpravili dobre volje. Že kmalu po odhodu je po avtobusu zaokrožila steklenica »domačih arcnij«, za vsak slučaj, da se ne bi kdo prehladil.

Pot nas je vodila preko Gorjancev v Metliko, kjer nam je dobrodošlico zaželela tamkajšnja turistična vodnica. V dopoldanski meglici smo se ob predstavitvi sprehodili po starem delu mesta. Po pravici »starem«, saj je bilo opaziti, da večina že dotrajanih stavb potrebuje pošteno obnovo. Značilni za Metliško staro mestno jedro so trije trgi, na katerih enkrat mesečno potekajo sejemske sobote. Ob našem obisku je bila ponudba bolj skromna, pa vendar smo kupili kar nekaj medenih dobrot. Prijazen domačin je celo postregel z medico, ki se nam je zelo prilegla. S trga smo vstopili v gasilski muzej, kjer so shranjene zbirke starih gasilskih oblek, opreme ter mnogih zapisov o začetkih gasilstva na slovenskem in njihovem razvoju. V Metliki je namreč leta 1869 graščak Josip Sa-

vinšek kot prvi pri nas zasnoval organizirano mestno požarno obrambo in v lanskem juniju je tam potekala slavnostna prireditev ob 140-letnici Prostovoljnega gasilskega društva Metlika in 140-letnici organiziranega gasilstva na slovenskem. Sedaj je v prostovoljna gasilska društva v Sloveniji včlanjenih preko 133.000 gasilcev, med njimi 33.000 žensk in 27.000 mladih do 18 let.

Seveda pa na vinorodnem področju, ki smo ga obiskali, nismo mogli mimo pokušine belokranjske kapljice. Ustavili smo se v vinski kleti Kmetijske zadruga Metlika, kjer pridelujejo raznovrstne sorte vin, najbolj znani pa sta Metliška črnina in Belokranjec. To sta tudi prvi prostovoljno zaščiteni slovenski vini. V notranjosti kleti smo radovedno opazovali ogromne sode iz hrastovine, vina pa zorijo tudi

v novejših iz nerjaveče pločevine. Nekaj lesenih sodov je prav umetniško izrezljanih. Rezbar je na njih upodobil delo v vinogradu in prikazal slikovito Belokranjsko pokrajino. Iz kleti smo se preselili v dvorano za degustacijo in ob belokranjski pogači kot pravi strokovnjaki pokušali njihova vina. Na poti proti Adlešičem smo si ogledali letalo DC-3 iz 2. svetovne vojne ter izvir reke Krupe, kjer voda na dan privre skozi razpoke navpične ravne stene. Gospodar kmetije v samoimeno-vani vasi Rim v Adlešičih, kjer pridelujejo in tkejo lan, nas je pričakal v tradicionalni belokranjski laneno beli opravi. Ker smo bili na tesnem s časom, se sami nismo lotili tkanja, kot je bilo domenjeno, pač pa smo si ogledali celotni potek dela na posnetku, priložnost pa je bila tudi za nakup izdelkov. Kmetija obsega več poslopij, v katerih so urejena prenočišča za obiskovalce, v eni od hiš pa je zanimiv apartma v zelo »starem slogu« s pridihom sodobnosti. Že precej dobre volje smo se odpravili proti goricam, malce v hrib, da bi si res pošteno zaslužili večerjo, ki nas je čakala na turistični kmetiji. Ko smo si privezali dušo ob hrani in pijači, sta Domen in Marko raztegnila meh na harmonikah in ob poskočnih vižah smo se veselo zavrteli. Ples smo začinili z družabnimi igrami in si pošteno razmigali okončine in smejalne mišice. Glasno petje ob zvokih harmonike pa ni prenehalo pozno v noč, vse do vrnitve veselih popotnikov v domači kraj.

Urša

Zanimivosti v Zdravilnem gaju

V Tunjicah se pa dogaja. Ves čas migamo, se širimo in potujemo daleč. V novem šolskem letu smo na vadbeni poligon v Zdravilni gaj privabili nekaj šol, med njimi tudi učence osnovne šole v Tunjicah. Na poligonu smo poskrbeli za njihovo fizično moč in kondicijo, nato pa preko različnih štafetnih iger krepili njihove motorične in umske sposobnosti. Vadbeni poligon je odprt

za vse starostne skupine, saj vadbo potrebujemo tako mladi kot tudi tisti, ki so našli že nekaj let življenja.

Živa voda pa je dosegla pravi uspeh. Izbrana je bila kot reprezentančna voda, kot edina slovenska voda in je bila na voljo obiskovalcem širom sveta na svetovnem EXPU 2010 v Shanghaiju. Na ta dosežek smo zelo ponosni. Da pa je Živa voda res poznana, pripoveduje tudi dejstvo, da so za tiškovno konferenco s Jose Carerasom naročili Živo vodo iz Tunjic.

Novost v Zdravilnem gaju je duhovni wellness center o katerem se vse več piše. Centri se nahajajo v prijetni leseni dvorani in so uporabnikom na voljo vse dni. Zdravilni viri učinkujejo na petih nivojih, od prasnovega zdravilnega vira, duhovnega, energijskega, fizičnega, sledi pa zlitje vseh zdravilnih virov v celoto. Pet zdra-

vilnih virov v svojem delovanju ni obremenjujočih za človeka, primerni in priporočljivi so tako za otroke kot za odrasle in starejše osebe, saj se samodejno izključijo, ko človek kot duhovno bitje prejme vse potrebno za zdravje in življenje.

Vsako prvo soboto v mesecu pa potekajo v Zdravilnem gaju tudi delavnice na temo človeka kot duhovno bitje.

Začeli pa smo tudi z zasebno fizioterapijo na domu. Fizioterapija na vašem domu je priporočljiva za vse tiste, ki potrebujejo strokovno fizioterapevtsko pomoč, da pridejo do večje gibljivosti sklepov in dobre fizične kondicije. Primerna je po poškodbah in operacijah, pri omejitvah gibanja, za starejše in slabše pokretne osebe, pri osebah z živčno-mišičnimi obolenji, po možganski kapi in pri bolečinah. Fizioterapija poteka torej na vašem domu in je še bolj učinkovita, saj se človek v domačem okolju najbolje sprosti.

V imenu kolektiva Zdravilnega gaja želim vsem veliko zdravja in dobrega počutja.

Katja Jelovčan

ZDRAVILSTVO - (STARI NASVETI)

HRIPAVOST IN KAŠELJ!

Nastrgaj rumenega korenja, iztisni in kuhaj sok, dokler se ne zgosti. Ako prideneš malo kandisa, bo še boljši. Ta sok zaužij po eno žličko večkrat na dan.

Ali kuhaj pest lanenega semena ½ h v ½ litra vode, odcedi, osladkaj in pij zjutraj ter zvečer.

Ali stolci janež in ga uživaj z medom.

ZA NEMIRNI TREBUH (VETROVI)!

Pri sedANJI hrani se čutijo ljudje napeti in težki. Malo črne kave s kumino je dober pripomoček. Kdor pije čaj, mu bo hitro pomagalo par požirkov čaja teh zeli : ½ žlice kumine, ščepec poprove mete in baldrijana. To prevri v ¼ litra vode. Pri jedilih je treba česna, čebule, kumine ali janeža in drugih dišav, ki odganjajo vetrove.

Ščepec sode bikarbone koristi posebno pri fižolu - pridene se med kuhanjem.

Vsako jed je treba počasi jesti in dobro prežvečiti. Ne hlastaj po hrani, kot bi se bal, da bi zmanjkalo. Na to nadlogo vpliva tudi razpoloženje - skrbi, živci.

Prizanesi svojemu trebuhu!

Marjana

Tunjiški oktet

Tudi letos smo se, čeprav v hudem mrazu, spet zbrali v naši prelepi cerkvi, da zopet s pesmijo počastimo Marijin mesec maj. Tokratno srečanje je bilo že 12. po vrsti in upam, da se bo ta tradicija nadaljevala. Letos je bila struktura nastopajočih zopet malo drugačna, kar je samo dodatna popestritev. Letos so se predstavile sledeče pevske zasedbe: Kranjski kvintet - Ana Erman, Grajski oktet iz Moravč - vodi Peter Pirnat, Šenturški oktet - Brane Jagodic, vokalna skupina Skrivnostni glasovi - Aleš Sedušak, Mekinjski oktet - Marjeta Čimžar in seveda domači Tunjiški oktet, pod vodstvom Aleša Sedušaka. Program je bil zanimiv, Marijine pesmi pa vedno sežejo v srca in ušesa, cerkev pa je bila zopet polna in pravih ljubiteljev lepe Marijine pesmi niti mraz in neugodno vreme ne ustavita. Tunjičani pa zopet v manjšini. So stvari, ki jih moja pamet težje dojema, a vam lahko zaupam, da so nastopajoči dobro izurjeni, kar zahteva kar nekaj vaj in odrekanja tako, da to ni proč vržen čas, ampak vsako leto znova poseb-

no doživetje. Vabljeni tudi v bodoče, ne bo vam žal. Sicer pa petje v taki cerkvi kot jo imamo, zveni še bolje kot v kaki dvorani.

Po nastopu vseh sta sledili dve skupni pesmi; Bodi pozdravljena, sveta gospa (Stanko Premrl) in Večerni zvon (Fran Ferjančič) in pozdrav župnika g. Razingerja.

Ob zaključku koncerta smo obudili spomin na Cilko Plevel in ji v spomin posvetili pesem: Marija skoz življenje. Pela je vsa cerkev, nekateri s solznimi očmi in verjamem, da se je slisalo do nebes, kjer je sedaj njen novi dom.

Vezno besedilo je letos, po smrti Cilke, prevzela Urša Klemenc in tu je ena njenih lepih misli:

»Vzemi si čas za srečo. Čas ni hitra cesta med zibelko in grobom, te-

mveč prostor na soncu, kjer se lahko odpočiješ.«

Vsebina te misli me je res ganila in res je vse manj časa za stvari, ki nas zanimajo, nas razvedrijo in nam tudi ostanejo v lepem spominu. Koliko lepega s sabo povleče lepo petje, mi pevci dobro vemo in hvaležna sem Bogu za ta čudoviti dar. Lepa melodija je jezik, ki ga razume cel svet.

Sledilo je druženje ob zakuski, ki jo pripravimo za vse nastopajoče in tudi gledalce. Samo dva »šluka« in že se najde prava intonacija, pa še mraz popusti.

Ob petju se vedno prehitro znoči in ko je »glažek« prazen, pač gremo narazen.

Vidimo se zopet maja naslednje leto, še prej pa si vzemite kdaj čas za srečo. Lepega ni nikoli preveč.

Marina

Ansambel Dobra volja

Smo mlad narodno-zabavni ansambel iz okolice Kamnika oziroma Domžal. Začetki ansambla segajo v leto 2009, ko sva se spoznala jaz in Andraž iz Studenca pri Krtini ter se odločila za ustanovitev glasbene skupine. K sodelovanju sva povabila še Grega iz Zakala in tako smo pričeli skupaj redno vaditi. Začeli smo tudi nastopati na manjših obletnicah, rojstnih dnevih ter zabavah. To nas je še bolj motiviralo, zato smo se odločili, da zasedbo razširimo na trio s pevko. Tako se nam je pridružila še Vesna iz Sela pri Ihanu. Zadnji pa se nam je pridružil še Marko prav tako iz Sela pri Ihanu, kot zamenjava za Grega, ki nas je zapustil zaradi službenih obveznosti in pomanjkanja časa. Naše trenutne ambicije so posneti svoje prve skladbe in pridobiti čim več kilometrine ter izkušenj. Več informacij o naši skupini, članih ter kontaktnih podatkih si lahko preberete na naši spletni strani: www.dobra-volja.net. Za konec pa še povem od kje nam naše ime. Zamisel za ime Dobra volja je prišla čisto po naključju, a nas kar dobro opiše, saj smo vedno dobre volje in se znamo pošaliti ter nasmejati drug drugemu.

Urban Nograšek

Ansambel Galop in leto 2010

Decembra vsi delamo bilanco odhajajočega leta, se oziramo nazaj in ocenjujemo ali je bilo leto na posameznem področju za nas uspešno ali ne. Člani ansambla Galop lahko trdimo, da je bilo leto 2010 tisto leto, ki se ga bomo še dolgo in z veseljem spominjali.

Leto 2009 smo začinili s »špili« na prednovoletnih zabavah v gostilni pri Čibru v Tuhinjski dolini. Še do dobra se nismo odpočili od napornega veselega decembra, že smo poleg ostalih nastopov pridno vadili za udeležbo na festivalu »Odmev z Boča«. Na slovenski kulturni praznik, 8. februarja, smo se člani »Tunškega ansambla« podali na pot iz naše idilične vasi pod kamniškimi planinami. Ko nas je dopoldne pot vodila v Kostivnico, kjer je potekal omenjeni festival, si nihče od nas ni mislil, da se bomo domov vrnili z drugim

mestom strokovne komisije in prvo nagrado za besedilo našega valčka »Mar je še upanje«, besedilopisca Bernarda Miklavca. Festivalna sezona je bila tako odprta.

Že lansko leto smo začeli sodelovati z basistom ansambla Slovenski muzikanti g. Igorjem Šinkom. S strokovnimi nasveti in prisotnostjo na veliki večini vaj, je tudi v letošnjem letu na nas prenesel ogromno novega znanja. Kljub vedno bolj kakovostni ravni igranja, ki smo jo dosegali, pa smo se s strahospoštovanjem prijavili na najstarejši festival narodnozabavne glasbe pri nas, 41. festival Ptuj. Skladbe, s katerimi smo se prijavili, so prispevali: melodijo Brane Klavžar in besedilo Majda Rebernik za valček »Jesen«, ter Igor Šink in Bernard Miklavc za polko »Kaj bo z našo pokojnino?«. Uspelo nam je prepričati komisijo s poslanimi demo posnetki in naslednji korak do velikega odra smo uspešno prestali konec maja v Preddvoru. Seveda je za tako mlad ansambel, kot smo mi, velik uspeh že sama uvrstitev na tako eminenten festival kot je Ptujski. Ponosni smo, da nam je med tako kvalitetnimi ansambli, ki so se letos udeležili že samega predizbora, uspelo priti naprej. Poleg tega smo v Preddvoru osvojili tudi naslov najbolj vsečnega ansambla predizbora, česar smo bili zelo veseli.

Začel se je čas veselja in ohceti in čas do 20. avgusta je minil kot bi mignil. Seveda smo se za veliki oder Ptujskega festivala ves čas pridno pripravljali.

Leto 2010 si bomo zapomnili tudi po udeležbi v povorki narodnih noš z lesenim avtom Naumovega Janeza.

li. Ko je končno nastopil dan D smo si rekli »Kar bo, bo« in po celodnevni vajah in generalki čakali na nastop, ki so ga lahko spremljali gledalci v živo tudi preko tv sprejemnikov. Dodatno korajžo pa so nam vlili tudi naši navijači, ki so nas prišli vzpodbujati na Ptuj in prav njim bi se ob tej priložnosti želeli še enkrat zahvaliti za podporo. Kolikor so bile mučne minute čakanja na nastop, toliko bolj je bilo sladko olajšanje po končanem nastopu in zavesti, da smo nastop opravili po najboljših močeh v danem trenutku. Čakali smo le še razglasitev rezultatov. Ko se je že končal neposredni prenos na TV SLO 1 pa smo izvedeli, da smo bili s strani občinstva izbrani za tretji najboljši ansambel. Tako je bil prvi večji festival za nami.

V začetku septembra smo se udeležili še festivala v Cerkvenjaku, kjer pa se za nas ni našlo nobene nagrade, saj so nam vse pobrali lokalni ansambli. »Pa nič zato« smo si rekli in ob tem dodali »Bog je najprej sebi brado ustvaril«.

Ob koncu leta je za nami okoli petdeset nastopov v letošnjem letu, s čemer smo ob dejstvu, da smo še mlad ansambel, zelo zadovoljni. V novo leto se podajamo polni novih načrtov. Pripravljamo nove skladbe in se odločamo, na katere festivale se bomo prijavili drugo leto.

Vsem bralcem Tunškega glasu želimo zdravo, veselo, zabavo in plesa polno leto 2011.

Ansambel Galop

Člani ansambla Galop: kitara Damjan Krmavnar, bas Aleš Vinšek, harmonika Robert Osolnik, vokal Matej Omovšek in Nina Uršič

Pestro leto MePZ Odmev

Za nami je zelo dinamično in produktivno leto in obenem tudi zelo uspešno. Po vrnitvi naše zborovodkinje Ane s porodniške, smo se v februarju ob slovenskem kulturnem prazniku udeležili občinske revije pevskih zborov, kjer smo se malo ogreli za kasnejše resnejše priprave na državno tekmovanje Naša pesem v Mariboru.

Ta projekt zahteva trdo delo, ker je konkurenca vedno hujša, mi pa smo le preprosti ljubiteljski pevci. Vse pogostejše se dogaja, da se vrhunskih tekmovanj udeležujejo projektne akademske glasbene skupine, ki se prav posebej zberejo za zahtevnejša tekmovanja in ljubiteljski zbori jih komaj še dohajamo. A mi se ne damo. Zagrizli smo in po svojih zmogljivostih uspešno nastopili, ter osvojili srebrno plaketo z zelo dobrim izkupičkom prejetih točk. Čeprav so nam te priprave vzele precej časa, ga za odmor ni bilo. Povabljeni smo bili skupaj z zborom Cantemus in

mešanega zbora iz pobratenega Andechs na sodelovanje pri odmevnem projektu Carmina burana Carla Orffa, ki je potekal v okviru Srednjeveških dnevvov v Kamniku. Na sporedu sta bila dva koncerta. Sobotni je bil pravi glasbeni praznik, medtem ko je v nedeljo dopoldne huda vročina naredila svoje. Počitnic je bilo letos malo, ker nas je čakalo gostovanje v Andechs, kjer smo z zborom Cantemus gostovali v oktobru. Predstavili smo koncert slovenskih narodnih pesmi, ki pa je Nemce zelo navdušil. Dvorano pa so napolnili do zadnjega kotička. Pozabljam kako

zares lepa je slovenska pesem. Sledilo je druženje, ki pa smo ga zalili z dobrim nemškim pivom. Naleteli smo na velikodušno gostoljubje, ki ga tukaj nismo vajeni. Upam, da se še kdaj vidimo.

V oktobru pa se nam je res dogajalo. Čakala nas je še pot na Češko, točneje v Pilzn, kjer smo pred leti že gostovali. Tu smo malo lažje zadihali, saj smo imeli krajši program v okviru njihovega koncerta. Gre za zbor Cantecorum, ki je bil že gost na našem jubilejnim koncertu. Tu pa je bilo malo bolj veselo in počasi se že pripravljamo na naslednjo sezono, ki bo za nas jubilejna, saj praznujemo 30. obletnico delovanja. Še prej pa bo v mesecu decembru skupni koncert z zborom Cantemus. Predstavili bomo slovenske narodne pesmi s sporedom, ki smo ga predstavili v Nemčiji. Ta koncert bo v avli šolskega centra Rudolfa Maistra v Kamniku, 11.12.2010. Lepo vabljeni vsi ljubitelji slovenske pesmi. Letos je bilo res pestro in doživeto in upam, da bomo še naprej bogatili naše kulturno dogajanje ter seveda dušo.

Marina

100 let Strehovega očeta

Naš ata je imel dolgo življenje, a vendar je vedno trdil, da mu je zelo hitro minilo, zato bom težko strnila skoraj 100 let življenja v ta članek.

Vse se je začelo, ko sta se zaljubila takrat France Zobavnik in Frančiška Jamšek, ki je živela na domačiji Strehovec. Po poroki se je France Zobavnik priženil na domačijo in od takrat se pišemo Zobavnik. Rodili so se jima štirje otroci. Najstarejši je bil Joža, kateremu sta sledili še dve hčerki, Micka in Francka ter Janezek, ki je umrl. Joža se je rodil 9.4.1911. Ata je vedno trdil, da se je rodil en mesec prej in ne aprila, ker naj bi župnik v tistem času zelo rad pogledal v kozarec in je zamešal podatke o njegovem rojstnem dnevu.

Na začetku njegovega življenja je divjala prva svetovna vojna, a se je ni spominjal, ker je bil takrat premajhen. Šolo je obiskoval v stari šoli

pri cerkvi. Veliko je pomagal staršem na kmetiji. Ko pa je imel malo prostega časa, je skupaj s še drugimi mladimi fanti iz Tunjic obiskoval sadjarsko šolo, katero je vodil župnik Razboršek. Učili so se obrezovanja, sajenja, cepljenja, negovanja sadnih dreves. V okviru prosvetnega društva pa je sodeloval tudi v Dramski sekciji in Tamburaškemu orkestru. Igral je v dveh velikih igrah Rokovnjači in Miklova Zala. V tem času se je pridružil tudi lovcem in postal eden izmed prvih članov Komenda, Kamnik in Stahovica. Rad je zahajal tudi v gore. Povedal je, kako sta z Birtovim očetom šla s Planjave proti Sedlu v Kamniško Bistrico bosa. Tudi bos se daleč pride z veliko vztrajnosti. Ata je to ljubezen do gora ohranil

celo življenje in je še pri svojih 85. letih bil na Triglavu.

Pri svojih 26. letih je bil tudi ustanovni član Sadjarskega društva Tunjice. Kmalu zatem pa je sledila 2. svetovna vojna in ata se je pridružil partizanom. Najprej je bil kurir po domačem okolišu, nato pa borec Šlandrove brigade do konca vojne. Ves čas je imel križec za pasom in takrat se je zaprisegel, da če bo živ prišel iz vojne, da bo vsako leto romal k Mariji Pomagaj na Brezje. Še pred nekaj meseci nazaj mi je neki gospod povedal, da pozna mojega ata in da je bil on tisti fant, kateri je nosil hrano in britvice našemu atu v skrivališče v Zakal, kajti velikokrat so se morali skrivati in bili so brez hrane in higienskih pripomočkov.

Delo z živino

Po končani drugi svetovni vojni sta mu eden za drugim umrli oba starša in postal je gospodar na Strehovi kmetiji. Po dobrih dveh letih po smrti staršev se je odločil, da se bo poročil s Frančiško Spruk iz Zakala (Koštarjevo Francko), katero je imel ugledano že med drugo svetovno vojno. Vedno je rekel, da jo je spoznal pri kotlu, ko je kuhala za prašiče. Poročila sta se 26.4.1948. Frančiška se je preselila na Strehovo domačijo in skupaj sta poprijela za delo. Ata je bil takrat star 37 let, mama pa kar 11 let mlajša. Doma sta še živeli tudi obe atovi sestri. Družino sta si kmalu povečala in na koncu je bilo na kmetiji 8 otrok. Najstarejši Ivan je zaradi bolezni umrl. Jožko pa je pri svojih 3 letih utonil. Na domačiji so morali vsi poprijeti za delo. Ata pa je hodil tudi z Zoklarjevim očetom po cerkvah popravljati zvonove in zvonike. Do dodatnega zaslužka je prišel tudi tako, da je hodil z Brzinovim očetom prekrivat strehe. Zaposlil se je tudi v drevesnici v Kamniku, ko so zgradili plantažo sadja.

Jeseni je bilo doma veliko sadja, kateri je šel po vojni za med. Ata ga je vozil tudi v Ljubljano z volom na tržnico. Sadje so tudi sušili v domači sušilnici, kuhali sadjevec, stiskali mošt in kis. Na kmetiji je bilo veliko živali. Ata je redil plemenske bike, krave, vole, mama pa svinje in kokoši. Ata je imel tudi čistokrvne resaste jazbečarje za lov. Pozimi je večkrat delal pot kar z bikom, ker je bilo toliko snega. Ata je takrat hodil loviti, zato da niso bili otroci lačni. Enkrat pa je Markova mama prignala kravo k našemu biku. Krava in bik pa sta pobegnili v Markov hlev. Ata je tisti dan pripeljal z lova kar bika in mama mu je rekla, da če bo bika z lova vodil, gre pa lahko vsak dan na lov.

Moderna doba je ata pripravila do tega, da si je tudi on kupil traktor. Atu se je večkrat mudilo in tudi takrat se mu je, ko je traktor pustil

pred hišo in je odšel na malico, ko pa je prišel nazaj je bil traktor dve poti nižje. Otroci so rasli in počasi eden za drugim odhajali od doma. Doma na kmetiji je ostal le najmlajši sin Stane. Kmalu je dobil prve vnuke. Umrli je še hčerka Joži. Mama je vedno dajala, da ni hujšega za starše kot to, da morajo pokopavati svoje otroke. Mama pa je hudo zbolela in med tem časom ji je ata ves čas stal ob strani in skrbel zanjo kolikor je lahko pri svojih 97 letih. Vsako jutro ji je skuhal jajce in čaj. Zvečer pa ji je pripravljaval belo kavo. Po mamini smrti se je najraje zadrževal v kuhinji, rad je molil in vedno je sledil dogajanju v svetu, kajti redno je bral časopise in gledal poročila. Sama ne bom nikoli pozabila, kako me je pri svojih 98 letih presenetil. Bilo je poletje, doma smo imeli postavljen bazen in nobenega ni bilo doma. Ko sem prišla domov je ata ležal na ležalniku zraven bazena v kopalkah. Vprašala sem ga kaj počne, odgovoril mi je, da se je kopal v bazenu in da se je zraven še malo umil z milom. Sama sem se mu nasmejala in bila vesela, da se mu ni kaj pripetilo. Vse življenje pa je tudi rad obiskoval cerkev in je veliko tudi molil, sploh zadnja leta, ko je imel za to več časa. Velikokrat sva skupaj iskala rožni venec, katerega je izgubil ali pa je prišel že ob šestih zjutraj k meni v

sobo, se usedel k meni na posteljo in rekel, zdaj bova pa molila. Ata je bil vesel vsake nove pridobitve na kmetiji in bil je vesel vsakega obiska, še posebno domačih. Ni dolgo od tega, ko mu je njegov osebni zdravnik rekel, da zgleda bolje kot on. A ata je počasi pešal in njegovo življenje se je izteklo.

Hvaležna sem, da mi je bilo dano poznati ata 23 let.

vnukinja Katja

Poročni dan

Biserna poroka

**1. maja sta praznovala biserno poroko
Birtova ata in mama - Peter in Marija Stele.**

Slavje smo pričeli dopoldan z zahvalno sveto mašo v domači cerkvi sv. Ane. Zbrali smo se otroci, 24 vnukov in 9 pravnukov (njihovo število se je med tem že povečalo na 10). Nadaljevali pa smo pri Birtu. Pridružili so se nam sorodniki, pevci, sosedge in še kdo. Petja in dobre volje ni manjkalo. Želimo si, da se čez 5 let ponovno srečamo na železni poroki.

Bog vaju živi!

Bobnarjeva zlata poroka

V soboto, 5. junija 2010, sta praznovala v krogu svojih najdražjih zlato poroko Franc in Marija Traven, po domače Bobnarjeva. Najbolj slovesen del velikega dogodka je bila zahvalna maša v cerkvi sv. Ane v Tunjicah, kamor so ju pospremili otroci z družinami in pa trenutek, ko sta si zlatoporočenca pred Bogom ponovno obljubila zvestobo in si izmenjala prstana.

Pomemben dogodek je zaznamoval prijazen tunjiški župnik Jožef Razinger, ko je pred cerkvijo zlatoporočenca s pričama in domačimi pristrčno sprejel in jih pripeljal pred oltar. Slovesno vzdusje so ustvarili tudi domači cerkveni pevci in vnukinja Maruša s flavto. Ker oba, Franc in Marija, izhajata iz velikih družin, sta tudi sama z veseljem in ljubeznijo sprejela in s pridnim delom vzgojila šest otrok, štiri sinove in dve hčeri. Ti so jima dali enajst vnukov, ki jima lepšajo jesen življenja.

Dela v KS Tunjice

Postavitev zaščitne ograje pri šoli

Čistilna akcija

Utrjevalna dela cestišča proti Vrhovju

Asfaltiranje ceste proti Vrhovju

Delo na plazu

Urejanje šolskega igrišča

*Zgodovina tunjiških
domačij in njihovih
prebivalcev*

Cirjevi Laniše št. 3, nova št. 8

Za vas Laniše najdemo v starih dokumentih različna imena, kot so Žale, še večkrat pa Harland. Proti koncu te doline se nahaja že od davno domačija z domačim imenom pri Cirju. Po nekdanjih veljavnih merskih enotah, velikosti 1/3 grunta. Davščine so morali plačevati graščini na Križu. V nam dostopnih dokumentih kot pr-

Stara Cirjeva hiša

vega gospodarja pri Cirju zasledimo leta 1784 rojenega Janeza Nograška. V mrliški knjigi je zapisanih kar precej ljudi s tem priimkom, ki so umrli na hišni št. 3 v Lanišah. Bolj točni podatki pa so zabeleženi od leta 1820 roje-

*Cirjevi
in nekaj sorodnikov*

nega Antona Nograška, ki leta 1846 poroči Marijo Golob iz Tunjic št. 28, Sp. Golobovo. Družina doživlja velike tragedije v času hude lakote in epidemije krvave griže, ki je tedaj razsajala. Med leti 1839 in 1875 je pri Cirju umrlo kar 14 ljudi, med njimi največ otrok. V letu 1874 so umrli kar trije dečki in leto kasneje še deklica. Povrh vsega pa je 19. junija 1868 ob 10-ih zvečer v hišo udarila strela. Močno jo je porušila, ni pa pogorela. Po hiši švigajoča strela je zadela gospodarja Antona in ga ob ledjih močno ranila. Tako je v kroniko, stanje duš, zapisal tedanji duhovnik v Tunjicah, Jože Lombergar, ki je bil sicer doma na Šenturški Gori. Od otrok je najbrž preživel le hči Marija, rojena 1849.

Imela je nezakonskega sina Mihaela, ki pa je umrl isto leto, kot se je rodil. Marijo je leta 1875 poročil leto starejši Janez Vrhovnik – Slanovčev in zagospodaril pri Cirju. V tem zakonu je osem rojenih otrok. Martin je imel kasneje gostilno v Kamniku na Šutni, kjer se je reklo »Pri Martinu«, nazadnje, že z drugimi lastniki, pa »Pri Gorenjcu«. Benedikt je šel po svetu in je nekaj časa živel v Trstu, nato pa v Ameriki. Ivana se je leta 1909 poročila k Davčarju. V zakonu ni bilo otrok, mož pa je kmalu, leta 1918, umrl nam neznano kako, v Troifhgu v Avstriji. Verjetno je bil kot delavec smodnišnice poslan v Avstrijo, kamor so tedaj zaradi vojne preselili proizvodnjo smodnika. Vdova Ivana je posest izročila svojemu 13 let mlajšemu bratu Antonu, ki je ustvaril družino pri Davčarju. Jožef je prevzel Cirjevo domačijo in leta 1922 poročil Frančiško Lanišek iz Županjih Njiv št. 3, po domače Jakobčevo. V tem zakonu se rodijo trije sinovi in tri hčere. Marija se poroči v Štangarske Poljane na kmetijo pri Karlovcu. Anica je živela samska v Kamniku. Angela, poročena Petek, živi v Mekinjah. Anton pade pod Krvavcem kot partizan, star šele 19 let. Peter ostane samski doma, trenutno pa živi v domu starejših krajanov v Kamniku. Jožef poroči Marijo Romšak, Zg. Hribarjevo in nadaljujeta doma Cirjev rod. Rodi-

Cirjevi, še preden sta se rodila Peter in Angela. Spredaj desno na tleh sedi Tonč, ki je v 19. letu kot partizan padel v Davovcu.

Cirjeva sinova Anton in Jože, približno ob začetku vojne

li so se jima trije sinovi. Frančišek in Jože sta odšla od doma in si zgradila hiši. Franc v Tunjicah, Jože pa z družino živi v Stolniku. Milan je prevzel dom in poročil Gabrijelo Kočar – Dolenčevo, s katero imata do sedaj tri deklice: Lucijo, Nušo in Karmen. Že nekaj rodov Cirjevih gospodarjev goji tesarsko obrt.

Ivan Nograšek

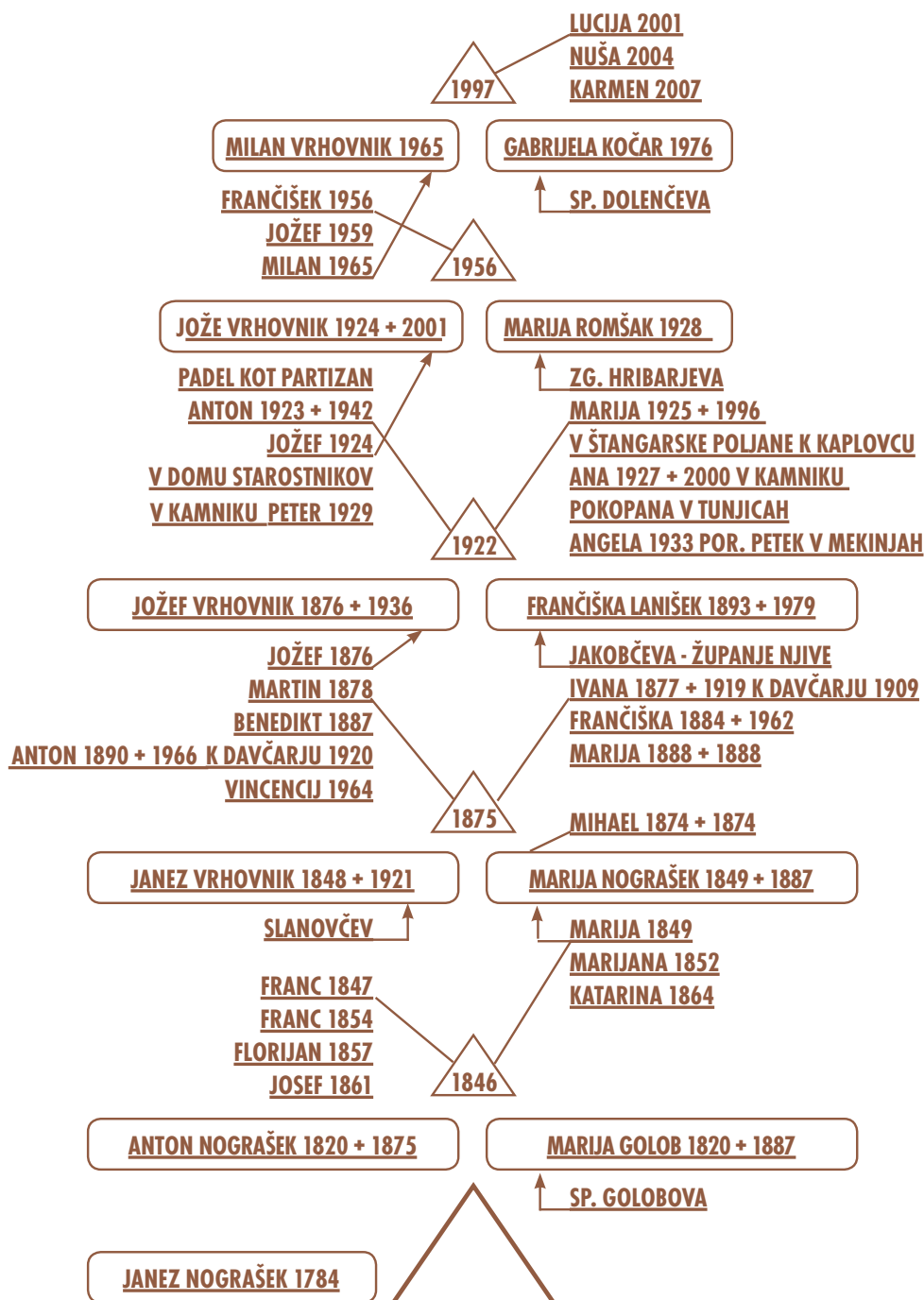

Minka in Jože

Nova Cirjeva hiša

Rodbinsko drevo Cirjevih

OBDOBJE NENAVADNO VELIKO UMRlih S PRIIMKOM NOGRAŠEK PRI CIRJU

ANTON + 1875	MARIJA + 1887	FLORIJAN + 1858
JOSEF + 1874	MARIJA + 1875	JOSEF + 1841
MIHA + 1874	KATARINA + 1868	JAKOB + 1839
FRANC + 1874	MARIJA + 1866	
JOHAN + 1862	MARIJA + 1855	
JOSEF + 1860	ANA + 1844	

Sestavil 2010 I.N.

Kako živijo naši rojaki

KORBARJEVA IVANKA – CESARICA iz Županjih Njiv

Srečal sem jo letošnje poletje med pašno sezono na Mali planini, kjer je že 29. leto zapored pasla domačo, to je Cesarjevo živino iz Županjih Njiv. V letu, ki prihaja, bo minilo že 80 let, odkar se je kot prvi otrok rodila pri Korbarju v Tunjicah. Mama jo je že kot mlado nebogljenoto dete jemala s seboj na svoj bivši dom k sp. Dolencu, kamor je hodila pomagat na kmetijo k svojemu bratu. Nekega večera, ko je Ivanki bilo komaj pol leta, jo je mama pustila kar pri Dolencu in se sama vrnila h Korbarju. Od tedaj je postala Dolenceva Ivanka. Sama pravi, da ji je to bilo kar všeč in da se ji je dobro godilo. Tudi manjkalo ji ni ničesar. Imela je dosti oblek in hrane, le dela je bilo veliko. Pazila in pestovala je otroke svojega strica in delala vse, kar je na kmetiji treba. Hribarjev oče Šimen ji je nekoč dejal, da bo gotovo dobra mama svojim otrokom, če pa ima že tuje tako scrkljane in venomer vsaj enega pestuje pri kosilu. Nekoč so jo vabili, naj se vrne domov, kjer se je za njo nabralo še sedem bratov in sester, eden pa je še majhen umrl, pa je dejala, da se ne

bo, pa četudi jo privežejo. Kmalu se je znašla v najlepših dekliških letih. Za sedem let se je zaposlila v tovarni Titan. Delo je prekinila, ko jo je zasnužil Cesarjev France iz Županjih Njiv. Saj ji ni kazalo, da bi kot cesarica, mislim, kot gospodinja velike Cesarjeve domačije, še hodila na šiht. Rodili so se trije otroci, dva sinova in hči. Skrb zanje in delo na kar veliki kmetiji ji je dalo več kot dovolj dela. Pred nekaj leti ji je umrl mož. Danes je Ivanka od dela in bolezni (osteoporoze) močno sključena in sama pravi, da je dobra le še za v planino, čeprav se drugače kar dobro počuti. Vsako poletje preživi v pastirski koči, prvi, ko prideš iz Gojske na Malo planino. Skrbi za 14 krav in predeluje njihovo mleko v znane planšarske izdelke. To dobro vedo turisti in pohodniki, pa še velika tabla z napisom na koči jih na to opozarja. Ti vse Ivankine dobrote pokupijo, v kar sem se sam prepričal, saj so naju med najinim klepetom nenehno motili. Preden sem odšel naprej proti Veliki planini, mi je še naročila, da preko Tunškega glasa lepo pozdravlja vse Tunjičane,

Cesarjeva gospodarja na planini

posebno še tiste, ki so se rodili 1931. leta in so skupaj hodili v staro šolo na hribček pri cerkvi. Kar precej njenih sošolcev pa že za vedno počiva malo nižje pod šolo. Če vas pot zanese na Planino, pa se le oglasite pri Cesarjevi koči, saj Ivanka rada poklepeta s svojimi nekdanjimi Tunjičani.

Ivan Nograšek

Tudi to se zgodi

Bilo je nekega letošnjega poletnega dne, ko se pred neko hišo v Tunjicah ustavi večji osebni avto. Iz njega je izstopila kar imenitna gospa in se takoj zapletla v pogovor z gospodinjo, ki si je ravno dala nekaj opraviti na vrtu za hišo. Govorila je, da smo v Tunjicah lahko srečni, ko imamo še tako neokrnjeno naravo in vse pridelke BIO. Prosila je, če bi lahko dobila nekaj solat za kosilo, saj v mestu se tako vse dobi okuženo. Gospodinja jo je povabila kar v vrt in ji dovolila, da si nabere kolikor hoče.

V tistem trenutku je na drugi strani avta odprl vrata moški in potihoma vstopil v stanovanje. Toda na njegovo razočaranje je v sobi na kavču ležal mož in prebiral časopis. Od presenečenja je prišleku vzelo besedo in ni vedel, kaj naj reče v opravičilo. Prav poštenih namenov najbrž ta dva tujca nista imela.

Ivanka, pokojni mož in turista

PREMOG IN KREMENČEV PESEK V TUNJIŠKEM GRIČEVJU

Ob desnih brežinah potoka Tunjščica, ki si utira svojo pot od Sidraža, kjer izvira, pa proti jugu, vse do vasi Križ, naletimo marsikje na sledove premoga. Te sledi se navadno kažejo kot stisnjene plasti med drugimi kamninami. V predelu gozda, ki ga imenujemo Drmakovec, pod hribom Rakovnik z nadmorsko višino 414m, še danes najdemo ostanke pogreznjenih rovov, kjer so pred približno 300 leti kar intenzivno kopali premog. Vsi vhodi v posamezne rove so potekali iz dolinice, ki jo je ustvaril manjši potoček. To pa zato, ker so strugo potoka lahko razširili in jo uporabili kot edino trdno pot za odvoz nako-paneja premoga. Vsi ostali dostopi so namreč na dokaj težavnem terenu. Premog so vozili z volovskimi vpregami po progu potoka do bližnje poti in nato skozi Podgorje v Kamnik. Na vzpetinici pred nekdanjimi rovi, kjer naj bi bila nekakšna deponija jalovine, še danes stoji nabožno znamenje, ki prikazuje klečečega moža, ki se priporoča sv. Ani. V ozadju pa se vidi Tunjška cerkev, ki je posvečena prav sv. Ani. Po ljudskem izročilu so znamenje postavili v spomin na nekoč zasute kopače. V sedanji obliki

pa ga je leta 1940 naslikal kamniški slikar Anton Rojc (1892-1968). To potrjuje njegov podpis in letnica pod sliko. Iz nam neznanih razlogov so na tem mestu pridobivanje premoga opustili. Mogoče zaradi nesreče ali pa zaradi preskromnih zalog in težko dostopnega terena.

V prejšnjem stoletju je leta 1922 trboveljska premogokopna družba ponovno pričela sistematično iskati morebitne večje zaloge premoga v nedrjih Tunjških gričev, posebno na predelu med Košišami in Stolnikom. Pred leti mi je pripovedoval domačin Ignacij Vinšek (1900-1984), da si je kot fant v tej skupini služil prvi denar. Celo dopoldne je kopal in prebiral premog, popoldne pa ga je naložil na voz in ga s parom konj odpeljal v Kamnik. O teh izkopavanjih danes ve še veliko povedati Slavko Sedušak-Sušakov oče iz Košiš, rojen 1920 leta, gospodar domačije, na kateri so izvajali poskusne odkope. Ker pa po nekaj letih niso našli kakšnih bogatejših nahajališč, so raziskovanje opustili. Delovodja premogokopne družbe Janez Prašnikar se je zaljubil v Sušakovo hčer Ivano Sedušak, sicer Slavkovo sestro. Odpeljal jo je v Trbovlje,

kjer sta se poročila. Umrla je v domu starostnikov v Laškem leta 2004.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so v Sidražu gradili vodni zbiralnik za vaški vodovod. Na mestu, kjer so začeli kopati, je bila debelejša plast črnega premoga, tako da so zbiralnik dobesedno vklesali v premog. Prišli so strokovnjaki na ogled, ki pa se za nadaljnji odkop niso odločili zaradi ne ravno lahkega dostopa na teren.

Pridobivanje kremenčevega peska

Prav tako se v gričevju okrog Tunjic nahaja v debelih plasteh kremenčev ali silikatni pesek. Na površju nekoliko pomešan z ilovnato zemljo in poln fosilnih ostankov morskih školjk in drugih organizmov. V globljih plasteh pa je pesek zelo čist. Po pripovedovanjih najstarejših krajanov so ga nekoč še pred izgradnjo železniške proge Ljubljana-Trst vozarji vozili celo v Trst. Nazaj pa drugo blago kot sta sol in vino. Uporabljali so ga za pridobivanje stekla, v keramični obrti, za dodatke v metalurgiji in tudi za livarske kalupe. Če so ga kopali v rovih globoko pod zemljo, je bil čist in brez primesi zemlje in drugih materialov. Eden takih rovov je še danes dobro ohranjen, le da je vhod vanj nekoliko zasut. Pesek boljše kvalitete so vozniki nasuli v jutaste vreče, tako da se jim na dolgi poti ni stresal. Iz teh odkopov so kremenčev ali kot so mu tudi rekli livarski pesek furmani vozili tudi v Špalekovo tovarno v Kamnik in kasneje v Titan, ko so tovarno preimenovali. Nazadnje pa so še kakšnih 15 let po drugi svetovni vojni Titanovi livarji koristili dnevno kop v Stolniku. Danes so potrebe drugačne. V dolini potoka Knež ob cesti, ki vodi iz Tunjic v Komendo, se nahaja velik dnevni odkop ne posebnega čistega materiala. Ta pesek se ne uporablja več v prvotne namene, temveč ga občasno odvažajo v večjih količinah za mehki zasip plinovodnih cevi. Tudi velike površine na golf igriščih izravnavajo z njim. Zelo koristno se ga da uporabiti za izdelavo montažnih travnatih ruš v obliki preproge.

Ivan Nograšek

Vhod v rov. Foto: Iztok Grilc

Po sledeh naših poznanih rojakov

Anton Koželj – Sp. Koželjev, župnik (1831-1906)

Duhovnik je postal leta 1857. Služboval je na Blejski Dobravi, Dragi pri Trstu, Materiji in Zalem Logu. Nazadnje je bil nekaj let duhovnik v Koprivi pri Dutovljah na Krasu. Cerkev je posvečena sv. Eliju. Prav od tam je o njem največ znanega, ker je sam napisal obsežno oporoko, nekaj pa je povedal tudi sedanji župnik v Dutovljah, gospod Bogdan Špacapan, kamor danes spada Kopriva kot podružnica. Tu je bil lastnik hiše št. 64 in njive nedaleč od cerkve. Na Bavčniku se reče po domače. Naj omenim še to, da je tu imel kasneje v prvi svetovni vojni svoj glavni štab slavni poveljnik Avstro-ogrske vojske na Soški fronti, general Svetozar Borojevič. Borojevičev spomenik stoji tik pred vhodom v cerkev. Spomenik Antonu Koželju pa stoji na pokopališču za zidom poslovilne vežice. Nekoliko ga je že načel zob časa, saj tu stoji že 104 leta. Poglejmo, kaj je Anton zapisal točno dve leti pred svojo smrtjo:

Borojevičev spomenik v Koprivi

OPOROKA – TESTAMENT

Po meni, Antonu Koželju, duhovniku v pokoju, v Trebčah pisana, v dobrem premisleku in prosti volji na lastno roko, da naj se po moji smrti moje imetje takole obrne.

I. Mojo dušo izročim Bogu v božjem spominu svojih znancev in prijateljev. Svoje telo materi zemlji, ter želim, naj se moje telo v preprosto krsto – trugo položi ter tam pokoplje, kjer bom umrl. Jamokopi in križonosci prejmejo po 4 krone. Duhovščina neka prejme malo kosilo in svečo, tudi jaz sem spremljeval več kot 40 duhovnikov na mirodvor, a nikad plačila dobil.

II. Mojim nečakom, katerih je 28, zapuščam vsakemu po 50 kron. Hribarjev Janez, moj sestrič, prejme 100 kron in kozuh, ker vedno mi je bil vdan.

III. Sporočam, 4000 kron (so v Tržaški hranilnici), da se napravi dijaška ustanova za moje sorodnike. Vsako leto iznese ustanovi obresti 160 do 180 kron. Ako ni sorodnikov, imajo pravico do ustanove dijaki, posebno ubogi v župniji v Tunjicah pri Kamniku, na Kranjskem rojeni. Sorodniki smejo tudi na učiteljišču skoz 4 leta ono uživati, ako ni nobenega na gimnaziji.

IV. Zapuščam 500 goldinarjev = 1000 kron za ženitovanjsko – štiftungo za moje sorodnice, da dobi o času ženitve – omoženje, deklica 20-24 goldinarjev ili 40-48 kron. Predstvo ima koja je lepega vedenja (gute sitten). Ako ni sorodnice, imajo deklice v župniji Tunjice rojene, pravico štiftungo. Podeliti ima okrajna sodnija v Kamniku (in Krain). Uživateljice te ustanove naj molijo za mojo dušo ili plačajo v cerkvi.

Cerkev v Koprivi

V. Mojo hišo št. 64, stoječo v Koprivi na Krasu, okr. glavarstvo Sežana in njivo na Bavčniku zapuščam moji hišni i kuharici do njene smrti, kliče se Marija Mohar, doma v Škofji Loki na Kranjskem. Za kmetijsko ustanovo mojega rojstnega doma v Tunjicah poleg Kamnika, Kranjsko, hišna št. 9, vas Laniše, odločim mojo hišo i njivo Bavčnik v Koprivi, da se proda, a to se sme goditi le po smrti moje hišne i kuharice Marije Mohar. Ki že 23 let mi zvesto i skrbno služi.

Beri: 554 kron davčnemu uradu v Kamniku, ki je poslednji naprošen, da izroči plačilo navedenim.

ŠE ŽIVI NEČAKI PO BRATU ALEŠU

1. Ivan Koželj, pok. Aleša – baje je v Bosni, katerega naslova se ni dalo poizvedeti.
2. Marijana Koželj, v Lanišah, št. 9.
3. Josip Koželj, v Lanišah, št. 9.
4. Helena Koželj, v Lanišah, št. 9.
5. France Koželj, v Lanišah, št. 9.
6. Urban Koželj, Hrastje 57, Loka pri Žusmu, Štajerska.
7. Katarina, soproga Josipa Ovsenika, v Begunjah 28.

NEČAKI POKOJNE SESTRE MARIJE, SOPROGE SIMONA MLAKAR, ROJ. KOŽELJ

1. Andrej Mlakar, pok. Simona, v Lanišah.
2. Terezija Koželj, roj. Mlakar, na Mlaki 9.
3. Janez Mlakar, pok. Simona, v Lanišah.

Ostane spomenika Antona Koželja

Vas Kopriva

4. Marija, soproga Andreja Vidic, roj. Mlakar, na Mlaki 6.

NEČAKI POKOJNEGA BRATA GREGORJA KOŽELJA

1. Alojzij Koželj, trgovec, Ljubljana, Rimska c. 9.
2. Marija Cukljati, roj. Koželj, soproga trgovca in posestnika v Št. Gotardu št. 9, okraj Brdo.
3. Helena Razboršek, roj. Koželj, soproga ključarja na Dunaju, Dampfgasse 21, III. nadstropje.
4. Ana, soproga Ivana Beraus, narednika deželne brambne stotnije v Celju.
5. Karol Koželj, poštni oficijal na Dunaju, Gumpendorferstrasse 115.
6. Miroslav Koželj, železniški paznik južne železnice v Rušah pri Mariboru.
7. Roza, soproga Antona Bregar, uradnika pri okraju Št. Rupert pri Celovcu.
8. Gregor Koželj, trgovec v Žužemberku, št. 19.
9. Avguštin Koželj, v Št. Vidu pri

Stični, Višnja Gora.

10. Ivana Koželj, v Št. Vidu pri Stični, Višnja Gora.

11. Ludvik Koželj, učitelj v Žužemberku.

12. Damijan Koželj, zastopan po materi Mariji.

13. Rajko Koželj, zastopan po materi Mariji.

PRIPIS K OPOROKI:

Ako je hišni gospodar t.i. zdolnji Koželj v Lanišah, v fari Tunjice, hišna št. 9, velik zapravljevec, tako dobi zdolnji Hribar ono v ta novo.

Pravico ustanovo podeliti ima vsakteri župnik v Tunjicah – Kranjsko.

V Trebčah, dne 21. februarja 1904
Anton Koželj, lastnoročno, kurat

Pripis i.n.: Župnik Anton Koželj je umrl 12.2.1906, pokopan je v Koprivi pri Dutovljah na Krasu.

*Po arhivu in terenu izbrskal
Ivan Nograšek*

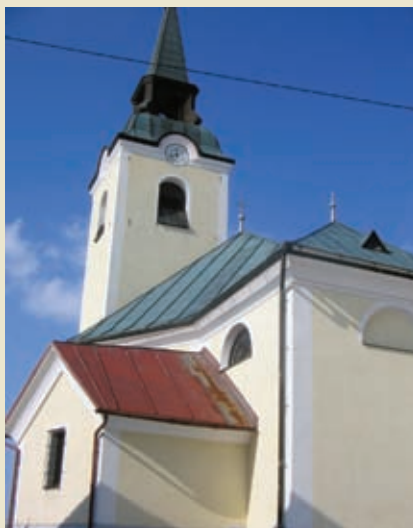
IVAN GOLOB, SP. GOLOBOV, DUHOVNIK (1851-1905)

Novo mašo je bral 27. junija 1976. Kot kaplan je služboval v Mokronogu in Škocjanu, kot župnik pa na Primskovem pri Litiji in Kranjski Gori. Kot dekan pa v Šmartnem pri Litiji, menda tudi v letu 1901, ko so tam dogradili mogočno cerkev z dvema zvonikoma. Nazadnje je bil kanonik v Novem Mestu. Umrl je v Šmartnem pri Litiji. Njegovega groba nisem našel. Na njegovi rojstni hiši so letos našli spominsko podobico, izdano v spomin na njegovo smrt.

Ivan Nograšek

France Krumpestar, Košičev, je bil duhovnik 49 let pri sv. Gregorju. Pred nedavnim so mu farani obnovili nagrobno ploščo.

Cerkev v Šmartnem pri Litiji.

Razstava slik Irine Nograšek

V četrtek, 4. novembra 2010, je v Kavarni Veronika v Kamniku prvo samostojno slikarsko razstavo odprla Irina Nograšek. Kulturni program sta predstavili Larisa Kočerova ter Olga Kuzmich, ki sta z vokalom in klavirjem poskrbeli za glasbeno spremljavo. Glasbeni repertoar je zajemal predvsem rusko romanco, razstava pa je obsegala okoli 20 oljnih slik tihožitja, narave in rož.

Gospa Nograšek je iz rodnega mesta Kherson v Ukrajini pred osmimi leti prišla v Slovenijo kot žena Tunjčana Andreja Nograška. V Ukrajini je spoznala osnove slikarstva, nato pa se je izpopolnjevala sama. Leta 2008 se je pridružila Kulturno-umetniškemu društvu Toneta Kranjca, preko katerega se je udeležila raznih tekmovanj in na dveh za svoje delo dobila tudi priznanji. Sodelovala je na skupinskih razstavah v Mozirju, Konjicah ter dveh v Kamniku, letošnje leto pa se je udeležila tudi treh slikarskih kolonij v Tunjicah, Mekinjah in »Pod skalo«.

Njena prva samostojna razstava je bila v Kamniku odprta do 6. decembra. Irino je tekom razstavljanja svojih del presenetila prijaznost organizatorjev ter odziv obiskovalcev. Takoj po odprtju razstave je bila ena njenih slik prodana na Finsko, zato jo je morala nadomestiti z drugo. Ljudje so bili nad njenim slikanjem navdušeni, kar je v njej zanetilo dodatno iskrico po nadaljnjem ustvarjanju. Pričela je razmišljati o naslednji razstavi, v kateri pa želi predstaviti pokrajinske slike s slovenskimi motivi.

Sama pravi, da se v slikarstvu še vedno uči in zato išče nove izzive, ki bi ji omogočili doseči še več. Glede na uspehe v dosedanjem življenju ji bo to zagotovo tudi uspelo. Po prihodu v Slovenijo se je v osmih letih naučila odlično govoriti slovenski jezik ter v dveh letih v našem jeziku končala srednjo šolo in opravila maturo. Danes je kot medicinska sestra zaposlena v Varstvenem zavodu INCE v Mengšu, kjer med drugim za svoje varovance vodi slikarske delavnice.

Barbara Klanšek

ZIMA BELA

*Zima je letos pohitela,
naravo v belo je odela.
Otroci že iščejo zaprašene sani,
po strmini se spuščajo, da se kadi.
Razigran smeh po dolini se razlega,
sneženi mož z rdečim nosom s hriba dol gleda.
Pisan šal okrog vratu, star lonec na glavi,
z metlo v roki se kmalu po svetu odpravi.
Otroci kričijo, za metlo in šal trdno ga držijo:
»Ne hodi od nas še, prijatelj ti, ostani še malo,
saj komaj prišel si!«*

NA BLEDU

*NAD GORAMI, NAD TRIGLAVOM
ZARJA VSTAJA, SE BUDI.
PO JEZERU ČOLNIČ PLAVA,
SONCE KMALU ZAŽARI.*

*NAD JEZEROM GRAD MOGOČNI,
DALEČ GLEDA MU OKO.
NA OTOKU ZVON GLASI SE
IN POZDRAVLJA VSE GLASNO.*

*JEZERO TI BLEJSKO MODRO,
LEPŠI KAKOR BISER SI,
SAJ SLOVENSKI ZEMLJI NAŠI,
V KRAS IN PONOS SI TI.*

MARIJA

PRISELJENEC IZ ZDA

Noah Charney je na svoji poti v še eno izmed svetovnih metropol, tokrat RIM, najverjetneje nekje zgrešil odcep in se znašel v Tunjicah, natančneje na Zadnjem robu. V hišo so ga sprejeli pri Podbrezarju, pri Žavbijejih, kjer si je v domačinki Urški našel ženo. Danes zakonca živita v Umbriji v Italiji, vendar ju na redni bazi videvamo v domači vasi, kamor se vedno z veseljem vračata.

Urška Charney

Sem živil tudi v tujini, v veliki mesti, kot London, Madrid, Rim, in Pariz, ampak raj mirno, lepo, gostoljubljeno Tunjice. Teško je hoditi en krog brez piti ornk šnaps pri prijatelji. Tekoče gostoljublje je zakon tukaj. Ne dubiš tolk šnaps če hodiš v Parizu.

Prvi let s moja Tunjčanka smo organizirali Prvi Močerad od Tunjški Šnapec, pri naši Mami, Tončka Golob. Je bilo res zanimivo, in zdele jaz sem ornk za šnaps. En šluk na dan je dober za zdravje (mogoče ni za jetr, ampak za drugi kos naš telo je zlato). Mama Tončka je zmagala ta prvo let, in smo imeli kakšne lušne zabave. Tudi sem študiral kako narezat smrt pujs pri Janez Kosirnik, in kako narediš odlično klobaso tudi. On naredi najboljšo klobaso da sem okusil na moj življenje.

Danes živim s mojo ženo v Umbriji, v Italiji, ampak komaj čakam kdaj prideva nazaj v Tunjcah za obiskati, in sva tukaj velikokrat. Vedno čutim dobrodošli in toplo tukaj, najbolj kdaj sem mal popil en gostoljubljeno šlukec! Hvala za gostoljublje in čestitam, ker imate idealen vas!

Noah Charney

Člank za Tunjški Glas

Pisatelj je Noah Charney (oziroma Noah Čarni)

Življenje v Tunjcah je luštn kot pes. Kdaj zaprem moj uč in sanjem od alpski idil, Tunjice skača v moji možgani. Pred da sem prišel tukaj, sem videl posebni razgledi samo v filmi, kot Glasbeni Zvok s Julium Andrewsum. Nisem vedel da lahko biti država lepo kot Slovenija, in Tunjice je perfekt alpski poljub. Gozdi so kot sem se predstavljal iz pravljice. Kaksen star grad sedi gor na vsak hrib, dramatične cerkve s freskami čuvajo vsak breg, in klobasa je neverjetna dobra. Jaz sem isto pacek za umetnost in za hrano, torej

Tunjice, s lepo cerkvo pohen s skulturom, in s Kosirnikova klobasa, mislim da sem v nebesih!

Sem bil rojen v Ameriki, in kot vidis, nisem prav študiral Slovenščina, ampak sem se učil mal pred Zadni Vrh. Torej rečem da govorim bol Tunjščina kot Slovenščina. Rečem »Sem šu« in ni »Sem šel«. Rečem »Dej mi žup in mesu za požurati, jebenti!« in ni »Jaz sem mal lahčen, ali lahko dubim juho in meso, prosim lepo gospa natakari-ca«. Mislim da moja drugačna Slovenščina je bol zanimivo in priprost.

Prebudi srce

*Prebudi srce,
bodi svoboden.
Ljubezen igra,
tvoj ritem življenja.*

*Čudovit je trenutek,
ko s svetlobo si objekt.
Resničen je tvoj svet,
ko čutiš utrip srca.*

*Prebudi srce,
v svetlobi tisočih zvezd.
Tam je tvoj dom
za vekomaj.*

Milena Klanšek

Škratek in nenavadna žoga

V rdeči hiški ob velikem hrastu živi majhen škratek. Njegovo življenje je zelo enostavno. Vsak dan počenja iste stvari. Zjutraj zelo zgodaj vstane, se široko pretegne in odpre okno. Globoko vdihne svež zrak ter z nasmeškom zapre oči. Nato sončku, ki se šele pričenja prebujati, pošlje velik poljub in mu ponosno pokima. Na široko odpre še majcena vrata, da bi sončni žarki dosegli vse prostorčke njegove hišice. Ker je škratek majhen, so majhne tudi stvari, ki jih ima. Majhna je posteljica v kotu sobe, majhna mizica, poleg nje majhen stolček in na mizici majhna vazica, polna pisanih rožic. Rožice ima škratek najrajši, zato jih večkrat nabere, da mu v hišici čez dan delajo družbo.

Potka, po kateri škratek hodi med travniki pozdravlja svoje prijatelje, je majhna. Zelo majhna. Narejena je samo zanj in njegove drobcene nožice, ki drobencljivo z majhnimi koraki. Po potki hodi mimo majcenih dreves in potočka, ki se glasno vali čez kamenčke. »Dober dan, potoček!« ga škratek pozdravi in veselo hodi proti travniku, polnemu pisanih cvetk. Te v zgodnjem jutru zaspano odpirajo glavice. Škratek se jim navihano zasmeji in zaspanke nežno poboža z drobnimi prsti.

Med sprehodom kmalu pride do prvih dreves na robu gozda. V smehu vleče najbližje vejice in nagaja listkom, ki visijo z njih. »Nekomu moram nagajati, drugače je preveč dolgočasno,« jim pravi. Enakega mnenja so tudi drevesa, zato škratku ponagajajo nazaj. Veter zapiha skozi listje in škratku z glave odpihne čepico, drevesa pa mu s šepetom zaželi dobro jutro. Rdeča kapica kot letalo poleti po zraku, škratek pa se skloni in jo pobere. Takrat opazi, da se danes v naravi dogaja nekaj nenavadnega. Nenavadna je pravzaprav velika stvar, ki mu stoji na poti. Začudeno hodi okoli nje in jo ogovarja.

»Pozdravljena. Sem škratek, kdo pa si ti?« Toda nenavadna stvar ostaja tiho.

»Podobna si zelo veliki žogi. Se lahko kotališ?« Nobenega odgovora, le nemo strmenje. Škratek se zato prestraši in pogleda bližnje drevo ter ga nemo moleduje za odgovor. Drevesa pa le žalostno zašelestijo. Škratek se zato odloči, da bo nadlogo, ki mu stoji na poti, umaknil kar sam. Na vse pretege poskuša dvigniti, poriniti in prestaviti ogromno stvar, vendar ta še vedno ostaja na svojem mestu.

Utrujen se usede pod veliko drevo in z ročicami zamišljeno podpira svojo modro glavico. Kmalu se mu njegove resne očke zaiskrijo in veselo skoči pokonci. »Mama srna bo zagotovo vedela, kaj naj storim!« Z ročicami glasno ploskne in se požene proti domovanju mame srne. Pred velikim grmom se igrata dva srnjačka, se preizkušata v poskokih čez podrto drevesce in glasno štejeta. »Enkrat, dvakrat, trikrat!«

»Kaj pa se je tukaj zgodilo?« ju vpraša škratek.

»Zjutraj sva opazila, da drevesce leži na tleh, sedaj pa tekmujeva, kdo ga večkrat preskoči.«

Škratek ju začudeno opazuje, nato pa opazi mamo srno, ki žalostno stoji pred njihovim domom. Hitro ji pove o nenavadnem predmetu, ki ga je našel na svoji potki. »Si zelo modra in veliko veš. Bi mi lahko pomagala odstraniti to stvar, ki sploh ne govori?« Mama srna se nasmehe ter mu predlaga, da gresta po gozdnega medveda, on bo vedel, kaj narediti z njo.

Skupaj se odpravita do njegovega domovanja v veliki skali ter ga glasno pozdravita.

»Dober dan, medved. Prosiva te za pomoč. Našla sva ogromen predmet, za katerega ne veva, kaj sploh je. Stoji na škratki potki pod velikim drevesom,« pravi mama srna.

Medved zaspano zagodnja in pokuka iz votline. Nato se odpravi

za mamo srno in malim škratkom do njegove majcene potke. Tam zares opazi ogromen predmet, ki napol naslonjen leži pod drevesom. Medved modruje, mama srna pa ga z vseh strani ovohava. Čez nekaj trenutkov se spogledata in v en glas vzklikneta: »Guma je!«

Škratek ju začudeno opazuje, nato pa presenečeno vpraša: »Kaj je to guma?«

Medved mu odgovori: »Guma je okrogla žoga, ki je pritrjena na ogromne godrnjajoče stvore, ki jim ljudje pravijo avtomobili. Po gumah se ljudje pripeljejo v gozd in tu odvržejo stare, katere ne potrebujejo več.«

»Nekaj moramo narediti. Ta guma ne more ostati tu za vedno. Kako pa bom še naprej hodil po potki, če pa mi bo guma stala napoti?« Škratek premišljuje, nato pa ploskne z ročicami in skoči visoko v zrak. »Pa jo vrnimo nazaj ljudem! Odkotalimo jim jo nazaj k njihovim domovom! Naj njim zapira potke, ne nam!«

Medved in mama srna sta nad njegovo idejo navdušena. Skupaj počakajo, da se znoči, nato pa medved gumo z močnimi šapami postavi pokonci ter jo priče kotaliti. Mama srna se postavi ob njegov bok in mu pomaga, škratek pa veselo skače okoli njiju ter vzklika.

»Bravo! Še malo! Odlično vama gre! Juhu!« Nato steče naprej ter preveri, da v bližini ni nikogar. S skupnimi močmi veliko žogo prikotalijo do ceste in jo postavijo ob cestišče. Njihova naloga je opravljena! Guma sedaj čaka na novega pogumneža, ki jo bo pospravil tja, kamor tudi sodi – na smetišče.

Narava je ponosna na škratka in njegove prijatelje, ker tako lepo skrbijo zanjo. Vesela je, da pospravljajo smeti in previdno hodijo po potki ter ne poškodujejo rastlin in dreves. Seveda je vesela, če škratek kdaj steče po travi, saj jo njegove bose nožice nežno žgečkajo po zelenem hrbtu. Takrat se prične smejati in škratek se smeje skupaj z njo. Narava in škratek sta zares prava prijatelja!

Barbara Klanšek

KAKO LEP JE TA GORSKI SVET

Ko stojiš utrujen na vrhu kakšnega s soncem obsijanega očaka, pozabiš na ves trud in napor. V sebi čutiš srečo, ki je ne znaš opisati. Čutiš svet, čutiš zemljo, sonce, veter. Vse diha s teboj in te omamlja. Prijatelj, ki je s teboj molči, le oči mu žarijo - doživlja isto veselje. Brez želja, brez misli doživljaš lastni obstoj in obstoj narave okrog sebe.

Marjana

TJA V SONČNE SKALE

V LEPE SONČNE SKALE SPET
SPOMLADI ZNOVA ODHITIM,
DA TO VESELJE GORSKO DOŽIVIM
SAJ VEDNO ZNOVA VLEČE ME V TA SVET.

KO SONCE SVOJO MOČ DOBI,
VSE LEPOTE SKAL ZBUDI.
VSA MOČ IN HREPENENJE SE VŽIVI,
KI TAM V GORAH POSEBEN ČAR DELI.

POT POD NOGE GOR VESELO
V TA PRELEPI GORSKI SVET,
KJER VSE JE KAKOR VELIK CVET,
KI ZNOVA, ZNOVA TE RAZVESELI.

MARJANA

SNEŽINKA

Mala snežinka
pleše v temi,
ne boji se pristanka,
za trenutek živi.

Jaz skozi okno
ji v mesečini sledim,
malo snežinko
zase želim.

Ne pomaga tišina,
ne bridki jok.
Oh, zakaj sem spustila
snežinko iz rok?

Barbara Klanšek

ŽIVLJENJE ...

Živim - torej sem. Diham ta zrak, ne vede zakaj. Res mi to omogoča preživeti, pa vendarle, zakaj sploh hočem živeti? Vsak dan znova ta večni »Zakaj?«. Ni lahko gledati ljudi polnih energije in veselja, ko se sam utapljaš v žalosti in nemoči. Nimaš moči ali pa sploh želje kar koli spremeniti. Vdan v usodo si se naučil živeti in drugače več ne znaš. Redki sončni žarki, ki posijejo, se zdijo kot blisk, ki hitro izgine. Tavaš v svojem svetu, polnem bolečine in žalosti, včasih tudi jeze. Da, tudi jeza je del vsega, ko ne veš, kaj bi še lahko naredil. Jeziš se nase, na vse, ki ti hočejo pomagati, a te nikoli ne vprašajo, če si tega sploh želiš. Najbolj varno je živeti v svojem svetu, ne oziraje se na kogar koli okoli sebe, saj te tako nobena stvar ne more žalostiti. Ta svet je samo tvoj in vanj ne dovoliš vstopiti nikomur. Tam se lahko zjočeš, se veseliš stvari, ki se jih spominjaš daleč nazaj. Ko si še zares živel. Pa zakaj, za vraga se tako oklepam tega življenja? Mogoče zanj, zanju ali zaradi vas. Zaradi sebe najverjetneje ne. Kaj naj še pričakujem tu, na tem svetu, v tem življenju, čeprav v drugega sploh ne verjamem? Mnogi mi pravijo, da je ravno v tem napaka. To drugo življenje, ki je menda veliko lepše od sedanjega. Zakaj se torej oklepam tega? Pravijo, da je to moja dolžnost. Dolžnost do bližnjih in vseh, ki so z mano. Včasih moraš tudi popustiti, zaradi vseh, ki ti želijo dobro. Tebi pa še vedno ostaja tvoj svet, v katerega se umakneš, ko ti je najtežje. Takrat se spet vprašaš, le kaj je na tem svetu vrednega, da se ga še vedno tako oklepaš?

Morda pa je to upanje, da tudi zate nekoč posije sonce. In morda to upanje pomaga tudi drugim, ki tako razmišljajo kot jaz in se oklepajo te bilke življenja. Močno upam in želim.

A.

” **Matična**
knjižnica Kamnik

OBIŠČITE POTUJOČO KNJIŽNICO
in
SI OBOGATITE ŽIVLJENJE Z BRANJEM!

BREZPLAČEN VPIS in
PESTER IZBOR GRADIVA ZA BRALCE VSEH STAROSTI!

URNIK OBISKOV POTUJOČE KNJIŽNICE V LETU 2011:

13. in 27. januar,
10. in 24. februar
10. in 24. marec
7. in 21. april
5. in 19. maj

2. junij
8. in 22. september
6. in 20. oktober
3. in 17. november
1., 15. in 29. december

OB ČETRTHIH OD 18.00 DO 19.30 PRED OŠ TUNJICE

Energetski kotiček št. 6

Nepovratne finančne spodbude k povečanju rabe obnovljivih virov energije (OVE) in učinkoviti rabi energije (URE)

Glede na to, da je ogrevanje bivalnih prostorov zelo pomemben njen spremljevalec našega življenja in s tem so povezani tudi stalni letni stroški, ki tudi niso tako majhni, je nujno stalno vzdrževati in tudi izpopolnjevati ogrevalne naprave v smislu postopnega vgrajevanja sistemov ogrevanja in priprave tople sanitarne vode z obnovljivimi viri energije (OVE – biomasa, toplotne črpalke, sončni kolektorji, itd), kot tudi izvajati ukrepe za zmanjšanje izgub toplote iz stavb (URE – izboljšanje izolacije na vseh delih stavb, sodobna regulacija ogrevanja, vgradnja termostatskih ventilov, vgradnja kondenzacijskih kotlov, izkoriščanje energije odvečnega odpadnega zraka preko naprav za vračanje toplote pri prezračevanju, itd.), saj se s temi ukrepi stroški ogrevanja občutno zmanjšajo, obenem pa država z nepovratnimi finančnimi sredstvi tudi vzpodbuja te ukrepe, zato je pravi čas, da se o tem nekaj napiše, ker menim, da marsikdo o tem še ni bil informiran.

1. NEPOVRATNE SPODBUDE EKO SKLADA V LETU 2010

Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad je največja finančna ustanova, namenjena spodbujanju okoljskih naložb v Republiki Sloveniji. Novo ime sklada je določeno z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu okolja, ki je začel veljati 27. julija 2008.

Osnovna dejavnost Sklada je ugodno kreditiranje različnih naložb varstva okolja po obrestnih merah, nižjih od tržnih.

Za delovanje sklada je pristojno Ministrstvo za okolje in prostor.

Tudi v letu 2011 bodo na voljo nepovratne finančne spodbude občanom za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost v stavbah.

V letu 2010 je bilo občanom za investicije v obnovljive vire energije in večjo energijsko učinkovitost v stavbah namenjenih približno 18 milijonov evrov.

Razpis za investicije v obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost stanovanjskih stavb 2010 - subvencija vseh ukrepov je znašala do 25 % vrednosti investicije. Občani so bili upravičeni do subvencij pri naslednjih investicijah:

- Vgradnja sončnih kolektorjev:
max. 200 €/m² vakuumskega kolektorja in 150 €/m² za ploščate kolektorje, dodatna spodbuda 10 €/m², če imajo kolektorji znak "Solar Keymark"

Pravica do nepovratne finančne spodbude se dodeli na podlagi originalnega predračuna izvajalca naložbe, ki vključuje popis del in opreme ter vrsto in površino sprejemnikov sončne energije (SSE). Priznani stroški vključujejo:

- nabavo in vgradnjo sprejemnikov sončne energije,
- nabavo in vgradnjo hranilnika toplote,

- vmesne povezave, črpalke, krmilne in varovalne elemente sistema.

- Vgradnja kotlov za centralno ogrevanje na lesno biomaso:

izkoristek > 90 %, emisija prašnih delcev < 50 mg/m³, emisije CO < 750 mg/m³, obvezna vgradnja zalogovnika toplote 50 l/kW toplotne moči kotla (npr. za 30 kW moči kotla mora zalogovnik imeti 1500 l volumna).
Sem spadajo tudi kotli na lesna polena.

- Vgradnja toplotne črpalke za pripravo sanitarne tople vode in/ali centralno ogrevanje stanovanjske stavbe:

Pravica do nepovratne finančne spodbude se dodeli le za serijsko izdelane toplotne črpalke, na podlagi originalnega predračuna izvajalca naložbe, ki obvezno vključuje nabavo in namestitev toplotne črpalke ter podatek o vrsti oziroma modelu toplotne črpalke, in sicer za:

- nabavo in namestitev toplotne črpalke,
- nabavo in namestitev hranilnika toplote ter povezavo s toplotno črpalko,
- cevne povezave toplotne črpalke z virom toplote, ustrezno varovalno in krmilno opremo.

Višina nepovratne finančne spodbude znaša 25 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot:

- 2.000 € za toplotno črpalko za ogrevanje in pripravo sanitarne tople vode tipa voda/voda ali zemlja/voda;
- 1.500 € za toplotno črpalko zrak/voda z minimalnim grelnim številom več kot 3,6;
- 1.000 € za toplotno črpalko zrak/voda z minimalnim grelnim številom več kot 3,3 do 3,6.

Višina spodbude za toplotno črpalko za pripravo sanitarne tople vode znaša največ 25 % priznanih stroškov naložbe in ne več kot 250 €.

- **Vgradnja energijsko učinkovitih oken in vrat:**

skupna toplotna prehodnost $U \leq 1,2$ W/m²:

- max. 50 €/m² za okna in vrata oz. zasteklitve iz umetnih mas in
- max. 100 €/m² za okna in vrata oz. zasteklitve iz lesa.

- **Izolacija fasad:**

debelina izolacije min. 15 cm, toplotna prevodnost $\lambda \leq 0,045$ W/mK, max. 12 €/m², do 200 m² fasade.

- **Izvedba toplotne izolacije strehe ali stropa proti neogrevanemu podstrešju in tal nad neogrevano kletjo (min. 10 cm izolacije):**

min. 25 cm toplotne izolacije, toplotna prevodnost $\lambda \leq 0,045$ W/mK, max. 10 €/m², do 150 m²

- **Vgradnja prezračevalnega sistema z rekuperacijo toplote:**

učinkovitost vraščanja odpadne toplote min. 80 %.

- **Gradnja ali nakup nizkoenergijskih in pasivnih hiš:**

učinkovitost stavbe $Q_h \leq 25$ kWh/m²a, max. 25.000 €, do 200 m² bivalnih površin.

- **Gradnja ali nakup stanovanja v nizkoenergijskih in pasivnih večstanovanjskih stavbah:**

učinkovitost stavbe $Q_h \leq 15$ kWh/m²a, max. 250 €/m² za največ 100 m² neto površine.

2. NEPOVRATNE SPODBUDE NA RAZPISIH V OBČINI KAMNIK V LETU 2010

Možno je bilo pridobiti nepovratna sredstva tudi na razpisih v občini Kamnik. Letos so bile razpisane naslednje subvencije:

Občina Kamnik je v letu 2010 v obliki nepovratnih sredstev finančno spodbujala izvedbo investicijskih ukrepov za izrabo obnovljivih virov energije

ter vgradnjo energijsko učinkovitih kotlov v gospodinjstvih. Nepovratna sredstva so se dodeljevala za naslednje ukrepe:

- **vgradnja solarnih sistemov za ogrevanje vode,**
- **vgradnja toplotnih črpalk za pripravo tople vode,**
- **vgradnja toplotnih črpalk za ogrevanje prostorov,**
- **vgradnja specialnih kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso in**
- **vgradnja sodobnih plinskih kondenzacijskih kotlov.**

Višina razpisanih sredstev je bila 23.000,00 €.

Vloga je morala biti oddana na predpisanem obrazcu, ki je sestavni del razpisne dokumentacije. Izpolnjena je morala biti v skladu z navodili v razpisni dokumentaciji, priložena so morala biti vsa zahtevana dokazila.

Rok za predložitev vlog je bil 21.9.2010. Nepovratna sredstva so se dodeljevala do porabe sredstev po zaporedju predloženih popolnih vlog. Višina nepovratnih sredstev za posamezen ukrep je bila naslednja:

- **vgradnja solarnih sistemov za ogrevanje vode: največ 80,00 €/m² vgrajenega sprejemnika sončne energije (SSE) oziroma 500,00 € za celoten sistem;**
- **vgradnja toplotnih črpalk za pripravo tople vode: do 15 % cene toplotne črpalke s hranilnikom tople vode, vendar največ 200,00 €;**
- **vgradnja toplotnih črpalk za ogrevanje prostorov: do 15 % cene toplotne črpalke, vendar največ 900,00 €. Toplotne črpalke za ogrevanje prostorov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:**
 - električna priključna moč kompresorja ni večja od 3,5 kW in
 - temperatura ogrevalnega medija ni višja od 55°C.

- **vgradnja specialnih kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso:** do 15 % cene kurilne naprave, vendar največ 800,00 €. Kurilne naprave morajo imeti naslednje tehnične karakteristike:

- nominalni izkoristek mora biti večji ali enak 88 %,
- vrednost emisij ogljikovega monoksida pri nominalni moči mora biti manjša od 750 mg/m³,
- vrednost emisij prašnih delcev mora biti manjša od 50 mg/m³,
- kurilne naprave na polena morajo imeti prigrajen hranilnik toplote velikosti vsaj 50 l/kW toplotne moči kurilne naprave.

- **vgradnja sodobnih plinskih kondenzacijskih kotlov:** do 10 % cene kotla, vendar največ 420,00 €.

Za vse, ki nameravate v prihodnjem letu 2011 investirati v OVE ali URE je zagotovo smiselno izkoristiti nepovratne subvencije, ki bodo razpisane, saj s tem država in občine spodbujajo državljane, da se doseže zaveza držav članic EU za najmanj 20 % zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020 v primerjavi z letom 1990.

Vsem krajanom KS Tunjice pa želim zdravo, srečno in uspešno novo leto 2011, s čim manj stresi vsakdanjega življenja ali službe, poskušajmo sami čim več narediti, da bi v sebi krepili samo pozitivno energijo, ki bi jo znali prenesti na svoje bližnje, prijatelje, znance, včasih je dovolj samo bežen nasmeh, ki ti lahko prinese toplino v srce, ta toplota pa je najboljši OVE.

Franc Stele, univ.dipl.inž.strojništva

Nekaj domačih avtohtonih anekdot

Janez Vrhovnik – stari Zoklar (1837-1922), je ob neki priliki dejal, da ga sin France, ki študira arhitekturo in gradbeništvo namesto bogoslovja, že toliko košta, da bi s tem denarjem lahko »zavelbal« potok Ulčnik od Zoklarja do Janka.

Potok Ulčnik je namreč vse do leta 1932 služil kot edina trdna vozna pot proti Zadnjemu vrhu. Šele tedaj so zgoraj na bregu uredili kolovoz.

.....
Ukušekova mati je bila znana po tem, da je najrajši opravljala dela, ki navadno pritičejo moškim. Bila je mesar, klavec, furman in kaj vem, kaj še vse. Zgodbica pa se je dogodila v letu 1952. Tedaj so namreč nena doma zaprli stalnega župnika v Tunjicah, Jožeta Smoliča, ki je bil še isto leto obsojen na 20 let strogega zapora zaradi nepravilnih simpatij med vojno. Nadomestil ga je župnik Jože Hostnik, ki je imel med drugim neke navade, da se ga je včasih malo napil. Vsled tega so ženske spletile neke marnje, ki pa so župniku prišle na uho. Ne vemo, zakaj je obtožil ravno Ukušekovo mater. Neke nedelje po maši se je pomešal v žensko družbo pred cerkvijo in med drugim vpričo vseh povedal nekaj vzgojnih besed: »Ukušca zna konja podkovat, vola zaklat, desca učofat in fajmoštra usrat!«

.....
Kompere in njegova žena sta hodila po hišah in odkupovala ščetine kravjih repov in konjskih griv. Včasih sta robo malo plačala, še rajši pa sta naredila menjavo blaga za blago. Se pravi krtačo za kravje repe, še rajši pa za konjsko grivo. Oba sta rada zvrnila kak kozarček žganega, katerega v Tunjicah ni nikoli manjkalo. Večkrat sta se med seboj sporekla, pa ne zaradi kakšnega posebnega sovraštva, bolj v zabavo navzočih. Nekoč, ko jima je že zmanjkalo drugih očitkov, je žena zabrusila možu: »Ko boš ti umrl, bo Lucifer v peklju zakričal nad peklenščki: Bežimo, Kompere gre!«

.....
Koželjev Janez (1864-1925) si je močno prizadeval, da bi prevzel domačo, tedaj zelo ugledno posest po očetu Alešu. Ker pa se ga je včasih napil, bratje in sestre v to niso privolili, čeprav bi mu to kot prvorojenemu moškemu po nepisanih pravilih pripadalo. Ob enem takem primeru razburjenega Janeza domači nikakor niso mogli pomiriti sami. Na pomoč so poklicali sosedo, Žvabovega očeta. S skupnimi močmi so Janeza zvezali do streznitve. Takoj pa, ko je bil prost, je odšel od doma drvarit v Bosno, odkoder se domačim ni javljal. Šele po več letih se je le vrnil domov. Med potjo domov je s sekiro na rami naletel na Žvabovega očeta, ki je na domači njivi oral. Skrenil je s steze proti njemu. Ker pa Žvab ni vedel, kaj namerava in ob misli, kaj se je

pred leti zgodilo, je od strahu pred njim rajši popihal v bližnji gozd. Konje je pustil kar v zastavljeni brazdi. Pri Koželju je bila tedaj že gospodar Janezova sestra Lenka, Janez pa je kot stric umrl star 61 let.

.....
Znani kamniški rojak, duhovnik, pesnik Anton Medved, ki je umrl pred sto leti, je nekoč na koncu pisma, ki ga je pisal domačim, namesto podpisa pripisal: »Po imenu sem človek, po priimku pa zverina, prejmite pozdrave od svojega sina.«

.....
Več kot 20 let so trajali turški napadi na naše kraje, predvsem iz tedaj že poturčene Bosne. Po ljudskem izročilu so nekajkrat skušali zavzeti tudi utrjen tabor okrog tunjiške cerkve. To pa jim zaradi težavnega terena in odpora Tunjičanov nikdar ni uspelo. Menda so se najučinkovitejše upirali tako, da so s hriba valili hlode proti konjem, ki so se hoteli povzpeti do cerkve. Ob neki taki priliki je turški poveljnik vzkliknil: »Pa koji je svetac na ovom brdac, da ne pusti nam gore?«

Anekdote je zbral Ivan Nograšek

NAJDENČKI

V 19. stoletju je oblast tunjiški fari dodelila 10 otrok brez staršev v rejo. Tedaj so jim rekli najdenčki. Zapisali so, od kod otrok izhaja, kdaj je bil rojen in katera družina ga je vzela v rejo.

1.	Marija Skampa	Trst	1826	Mešnar – Komatar	
2.	Zaharias Zertin	Trst	1835	Prajz	umrl 1858
3.	Paula Pasini	Trst	1835	Zgornji Žgan	umrla 1843
4.	Giovanna Geiner	Trst	1835	Spodnji Žgan	umrla 1836
5.	Nazarino Nekart	Trst	1836	Zgornji Hribar	umrl 1895
6.	Marija Gradišek	Ljubljana	1839	Gradišek	umrla 1863
7.	Jurij Rimevc	Trst	1840	Urancar	
8.	Franc Vrhovnik	Ljubljana	1850	Spodnji Žgan – Dobovšek	
9.	Polona Ostrež	Ljubljana	1850	Pri Janku	
10.	Johana Stele	Ljubljana	1854	Prajz – hči Prajzove Neže	

Ivan Nograšek

LETOS SO PRAZNOVALI

50 LET (1960-2010)

1. Janko Romšak – Zg. Hribarjev
2. Tatjana Kaplja – Udamova
3. Milena Vrhovnik – Turenškova
4. Brigita Vrhovnik – Oreharjeva
5. Veronika Žavbi – Podbrezarjeva
6. Anton Vrhovnik – Tišlarjev (Rebernik)
7. Fani Pavlin – Mevžarjeva (poročena v Zalogu)
8. Šimenc Miro – Omevčev

60 LET (1950-2010)

1. Veronika Krumpeštar
2. Franc Nograšek – Sp. Košišev
3. Anica Vrhovnik – Slanova
4. Ana Kancilija – Malezijeve
5. Marjan Smole – Laniše
6. Stanko Lavrič – Zg. Naumov
7. Olga Sheikha – Brzinova
8. Zinka Mestinšek – Bovčova

70 LET (1940-2010)

1. Anton Sedušak – Uborhov
2. Frančiška Jankovič – Kotnikova
3. Zofija Vrhovnik – Joškova
4. Emilija Žagar – Udamova
5. Terezija Kučič – Žagar – Bukunkova
6. Stanislav Pirc – Sp. Žganov
7. Ivan Nograšek – Vrtnarjev
8. Olga Smole – Čimžarjeva
9. Janko Koželj – Jamovčev
10. Peter Koželj – Jeruškov
11. Marica Povšnar – Dolenčeva

80 LET (1930-2010)

1. Alojzij Šimenc – Omevčev
2. Franc Golob – Zg. Golobov
3. Terezija Malež – Verovškova
4. Angela Bajde – Sp. Golobova
5. Štefan Stele – Birtov
6. Stane Traven – Bobnarjev
7. Franc Žagar – Udamov
8. Pavla Arnež – Komatarjeva
9. Angela Žebovec – Podarjeva

90 LET (1930-2010)

1. Jože Vavpetič – Bitenčev
2. Janez Grkman – Škletov
3. Stanislav Sedušak – Sušakov

KAJ SE JE ZGODILO NA OKROGLO OBLETNICO

1780 Ljubljano so rešili pred poplavami s tem, da so prekopali Grubarjev kanal.

1840 Po Ljubljani je začel voziti parnik do Vrhnike.

1870 Odprli so železniško progo iz Ljubljane preko Jesenic v Trbiž.

1910 V srednji Evropi so bile velike poplave. Utonilo je

več kot 1000 ljudi.

1920 So v Angliji ukinili obvezno vojaško službo.

1930 V Španiji se začne dolgotrajna revolucija.

1940 Nemci vkorakajo v Benelux.

1950 Američani, in takoj za njimi Rusi, izdelajo vodikovo bombo.

1960 Rusi sestrelijo nad Rusijo ameriško vohunsko letalo. Pilot preživi.

1970 Zgrajen je Asuanski jez na Nilu.

1980 V Ljubljani se odločimo za samostojno državo.

2000 Zemeljski plaz zasuje Log pod Mangartom.

LETOS SE JE ZGODILO

Ni bilo junaka med jasnovidci in preroki, ki bi napovedal, da bodo slovenska letališča zaprta zaradi izbruha vulkana. Pa tudi ne, da bo ena izmed evropskih držav izgubila celotno vodstvo v letalski nesreči.

12.01. Strahotni potres na Tahitiju zahteva več kot 300.000 žrtev.

25.01. V Sredozemsko morje pade Etiopsko letalo. V nesreči umre vseh 92 potnikov.

02.02. V Ljubljani trije psi do smrti raztrgajo svojega gospodarja, znanega zdravnika. Tragedija se spremeni v pravo afero, o kateri se govori in piše več mesecev.

27.02. Hud potres v Čilu, več kot 500 mrtvih.

10.03. Zima pokaže svoje zobe: mraz, sneg in veter po vsej Sloveniji.

29.03. Dve Čečenki se razstrelita v Moskovskem metroju in povzročita smrt še 39-ih potnikov.

10.04. Poljsko vladno letalo strmoglavi pri pristajanju v Smolensku v Rusiji. 97 mrtvih, med njimi tudi poljski predsednik.

16.04. Na Islandiji izbruhne vulkan, katerega pepel ustavi ves letalski promet v Evropi za dober teden.

01.05. Pri Birtu slavijo biserno poroko Petra in Marije.

12.05. V Libiji se zruši letalo. 103 mrtvi, en deček pa nesrečo preživi.

22.05. V Indiji letalo zgreši pristajalno stezo, umre 158 ljudi, 8 pa jih nesrečo preživi.

05.06. Pri Kosirniku gori avto – servisna delavnica.

05.06. Pri Bobnarju praznujejo zlato poroko Franceta in Marije.

OD 11. – 18.7. je zelo vroče – do 36°C, nato se čez noč ohladi za 20°C.

24.07. V Nemčiji na zabavi do smrti poteptajo 21 ljudi, več kot 300 je poškodovanih.

18.09. Velike poplave prizadenejo večino Slovenije, vzamejo tudi 5 življenj.

04.10. V mestu Ajka na Madžarskem se iz tovarne razlije ogromna količina strupene gošče, ki povzroči zelo veliko ekološko katastrofo, ter terja tudi najmanj 10 življenj.

10.10. Volitve popolnoma zamenjajo občinsko in krajevno vodstvo.

Nova metla, obnovljena cesta, urejena kanalizacija in »ležeči policaji«

Da ne bo pomote, dragi moji sovaščani, ničesar od zgoraj napisanega še nimamo. Oh oprostite, dve »novi metli« pa le imamo; župana občine Kamnik, Marjana Šarca in predsednika naše KS Tunjice, Antona Šuštarja.

In ker pogovor pravi: »Nova metla dobro pometa.«, optimistično pričakujemo, da se bo v smislu tega lepega pregovora, v nekem določenem času, kaj obnovilo, uredilo in položilo tudi v Tunjicah. Seveda ne mislim, da sta bila prejšnja vodilna moža; g. Smolnikar v občini Kamnik in g. Zabavnik v naši KS, nedelavna in nedovzetna za želje in potrebe občanov, daleč od tega!

Veliko stvari sta postorila, uredila, urešničila. Nekaj nedokončanih in na novo zastavljenih del pa je le še ostalo za obe »novi metli«. Zakaj ju omenjam skupaj? Zato, ker bo za uresničitev vseh, v naslovu omenjenih del v Tunjicah, nujno potrebno učinkovito sodelovanje obeh. Seveda pa vsi vemo, kaj

je za realizacijo vsega tega največji in večni problem. Denar. Je pa tako. »Če ne vrtaš na pravem mestu, ne prideš do vode.« Torej naj bo prednostna naloga novega predsednika naše KS:

- čim boljše sodelovanje z Občino in županom za pridobivanje finančnih sredstev in

- konkretno postavljeni cilji, ki bodo dolgoročno, po možnosti v čim krajšem času, zadovoljili potrebe in izpolnili želje krajanov Tunjic.

Sedaj pa cilji!

Cesta, nekoč davno, lepa, asfaltirana, včasih še celo pomešana; najlepša pa seveda pozimi, ko je bila zasnežena. Danes pa, ko jo pridni komunalni delavci splužijo, pride na dan tista druga, današnja lepota. O asfaltu na mnogih delih ceste ni ne duha, ne sluha. Tam zevajo luknje, udarne jame in razpoke. Že res, da jih delavci KP vsake toliko časa zapolnijo z nekaj lopatami grobega asfalta, ki pa ne zdrži dolgo. Pogosto se jim namreč zgodi, da jim vse

tisto »flikanje« še isti ali naslednji dan uniči deževje. Mogoče bi bilo dobro občasno prisluhniti našim zanesljivim vremenarjem in bi se lotili krpanja ob napovedi lepega vremena. Bi se dalo?! Pločniki, ki jih v Tunjicah do danes še ni bilo. In ker jih tudi dandanes ni, je hoja po naši cesti ne samo otežena zaradi lukenj, pač pa tudi in predvsem nevarna, še posebno seveda za naše otroke, šolarje. Vem, ni še čas za pločnike.

Skrajni čas pa bi že bil, da se na določene delih ceste, ki pelje skozi strnjeno naselje, položi vsaj še nekaj »ležečih policajev«. No, eden je sicer pri šoli, vendar je to premalo. Naj mi policaji, tisti, ta pravi, ne zamerijo! Priznam, da ne vem, kako pravilno rečemo tej ležeči stvari, mogoče grbine. Kakor koli že, poleg luknjaste in poškodovane ceste imamo tudi nekaj hitrih, prehitrih voznikov in nekaj divjakov, ki jim cesta služi kot prostor za sproščanje adrenalina in razkazovanje moči svojega vozila. Zardi vsega tega skupaj je treba čim prej namestiti začasne grbine, z na novo asfaltirano cesto pa stalne, primerno speljane. Potem pa bodo tisti, ta hitri in ta divji, končno prisiljeni manj agresivno pritiskati na plin in občasno zavirati in tako poskrbeti za varnost vseh, tudi njih samih.

Ostane nam še kanalizacija. Ta problem ima že zelo dolgo brado. Že pred približno 15 leti smo se na zborih krajanov in raznih sestankih pogovarjali in načrtovali rešitve, pa iz vsega tega ni bilo nič. In tako še danes praznimo greznice, fekalije odlagamo na travnike in zapiramo okna zaradi vonjav, ki so vsekakor bolj neprijetne kot vonj po hlevskem gnoju. Tega pač vzamemo v zakup kot nekaj nujnega, saj živimo na vasi, kar nam prinaša tudi veliko drobnih prednosti: zelene travnike, veliko gozdov, čisti zrak, urejene vrtove, jese ni pa veliko sadja, če ga poleti ne skladiščimo.

In predstavljajte si, kako lepo bo šele živeti v našem kraju v bližnji prihodnosti, torej takrat, ko bodo naše želje in potrebe izpolnjene. To pa pomeni skoraj novo cesto z »ležečimi policaji«, javno razsvetljavo in urejeno kanalizacijo.

Marjeta Slabe

NOVOLETNO VOŠČILO...

Ob koncu poti ni konca.
Je le velik toplar,
trden in napolnjen do neba,
tja so padle snopi tvojih dni.

Vsaka sreča, vsak uspeh, vsak trenutek veselja
na letah ima svojo posušeno in dehtečo sled.

Daj, le zlezi gor,
med late polezi svojo glavo in srce,
naj spet ti zadišijo tvoji travniki,
ki ga prijateljstvo, ljubezen in postenje sta pojila.

Ob koncu poti ni konca.
Je le velik toplar, kjer dišita sreča in veselje tvojih dni.

(Neznani gorenjski pesnik s konca 19. stoletja)

Tunjiška spletna stran www.tunjice.si

Že več let je tlela misel, da bi tudi Tunjice imele svojo spletno stran. Poleti 2009 smo se zadeve lotili. Najprej seveda na domačem vrtu ob pivu, kjer smo idejo premislili in se dogovorili za samo izvedbo. Zadevo smo predstavili takratnemu predsedniku KS Valentinu Zabavniku, ki je idejo z navdušenjem podprl.

Tehnična izvedba nam je sicer vzela kar nekaj časa. Uradno je bila spletna stran objavljena avgusta 2009, dopolnjevanje strukture pa je (z različno intenzivnostjo) trajalo do začetka leta 2010. Po grobih ocenah smo do začetka delovanja potrebovali kakšnih sto ur dela.

Sedaj je dela sicer manj, saj je struktura strani postavljena in se novice (UE Kamnik, OŠ Frana Albrehta, obrtniki ...).

Največ uporabnikov sicer pogleda naš telefonski imenik z domačimi imeni. Če nič drugega, je zanimiv zato, ker ne poznamo vseh domačih imen. Je pa res, da je nekaj podatkov zastarelih in bi si želeli, da dobimo popravke. Zato jih kar pogumno javite. Je pa vpogled v telefonski imenik omogočen le registriranim uporabnikom.

Pa si pogledjmo še nekaj statistike za leto 2010.

V letu 2010 smo (do 21. novembra) imeli 8376 obiskovalcev na spletni strani. Mesečni obisk je med 600 in 1100 obiskovalci. Kar nekaj od teh je seveda istih ljudi – pač domačinov, ki redno preverjajo novice. Največ obiska je bilo v dneh okrog Tunjiške noči in po volitvah.

Registriranih imamo 38 uporabnikov, ki lahko članke tudi komentirajo in zapišijo svoje mnenje kar neposredno na spletni strani.

Mogoče bo koga presenetil podatek, da so našo spletno stran obiskali upo-

sproti dodajajo. Vseeno pa je treba skrbeti za gostovanje, domeno, občasno servisiranje in seveda dodajanje člankov in fotografij.

Vsaka spletna stran seveda potrebuje tudi strežnik, ki jo predstavlja svetu. Če je ta strežnik izven naše hiše/organizacije, to zadevo imenujemo gostovanje. Pošteno je, da omenimo, da smo se v našem primeru za gostovanje pod zelo ugodnimi pogoji dogovorili s podjetjem Dumplast d.o.o. (<http://www.dumplast.si>). Praktično lahko rečemo, da pomagajo pri obstoju naše spletne strani.

Zakaj sploh imeti spletno stran? Za razliko od prejšnjih desetletij je tempo življenja danes zelo hiter. Včasih so ljudje izvedeli za vsak trač, ki je prihajal iz njihove okolice, danes pa rabniki iz kar 48 različnih držav. Res je dobra tretjina od teh bolj ali manj ključnih skokov na našo stran, pri vseh ostalih pa je delež bralcev že tako velik, da lahko ocenimo, da iz tiste države prihaja vsaj kakšen reden bralec. Če pustimo ob strani tehnično dejstvo, da domena ni nujno pravi kazalec lokacije, pa bo vseeno zanimivo, če napišemo vrstni red prvih: Slovenija, ZDA, Rusija, Ukrajina, Nizozemska, Nemčija, Luksemburg, Latvija, Velika Britanija ... Še vedno daleč največ uporabnikov uporablja Windows XP, ki jim sledita še Windows 7 in Windows Vista. Linux je precej daleč zadaj – uporablja ga 2 % obiskovalcev.

Daleč največ obiskovalcev najde našo spletno stran preko iskalnika Google, najbolj pogosto pa iščejo podatke o samem kraju, aktualna sta tudi Tunjiška noč in Ansambel Galop, sledijo pa iskanja o avtobusnem voznem redu, obrezovanju sadja in nekaterih Tunjičanih.

Za zaključek tega prispevka - v zadnjem letu in pol smo prejeli precej pohval. Ob tem bi si želeli, da Tunjiča-

je pogosto tako, da niti za dogajanje v neposredni soseščini več ne vemo. Spletna stran je (lahko) odlična informativna točka. Lahko predstavi naš kraj tudi drugim – pri tem je prav vseeno, če je bralec doma v Kamniku, Lendavi ali na Filipinih. Izvemo lahko, da bo veselica odpovedana zaradi dežja, da se gasilci pripravljajo na tekmovanje, da asfaltirajo cesto na drugem koncu vasi, da so bile razlike na volitvah majhne – prepričan sem, da mnogih informacij ne poznajo niti najbolj obveščeni Tunjičani. Če bo novi svet KS recimo zanimalo, kakšno je mnenje ljudi o kakšni zadevi, jim bomo pripravili vprašalnik in ga ponudili spletnim obiskovalcem.

Na spletni strani je sicer tudi nekaj povezav do uporabnih spletnih strani ni še bolj sodelujete pri soustvarjanju spletne strani. Sporočite nam, če se je kaj zanimivega zgodilo ali se pripravlja kakšen dogodek. Vsi skupaj – ustvarjalci in bralci - še vedno pogrešamo več takšnih novic. Pošljite svoj članek, predstavitev skupine, fotografije dogodkov ... Z veseljem bomo objavili. Ker so pri posameznih novicah omogočeni tudi komentarji, jih registrirani uporabniki lahko kadar koli napišete. Kontakt z nami je sicer enostaven – na spletni strani <http://www.tunjice.si> na levi strani izberite »Kontakt« in odprla se vam bo stran, ki omogoča stik z nami.

Spletno stran pripravljamo: Matjaž Sedušak (m.sedusak@kks-kamnik.si), Gašper Černešek (gapipro@gmail.com) in Iztok Grilc (iztok.grilc@amebis.si).

Lahko pa stopite v stik z nami tudi neposredno in nas pocukate za rokav, ko nas srečate.

Ustvarjalci spletne strani www.tunjice.si vam želimo čim lepše leto, ki je pred nami.

*Za ekipo spletnih vojščakov:
Iztok Grilc.*

Novosti v ponudbi KRS Kamnik in obnova kabelsko razdelilnega sistema v Tunjicah

Zavod KRS Kamnik na področju, ki ga pokriva s svojim signalom, ureja in prenavlja kabelsko mrežo. Zaradi dodatne ponudbe, ki jo lahko ponudimo našim naročnikom, je potrebno imeti zanesljivejše omrežje, ki zmora tudi ISP storitve svetovnega spleta in IP telefonije.

Delno smo že obnovili primarni del, ki je do nove transformatorske postaje pod tunjiškim klancem povezan na optično povezavo. V času gradnje pločnika smo položili ustrezne cevi za nadaljevanje obnove in za zamenjavo obstoječih kablov. Ostale primarne kable in cevi bi lahko zamenjali in dogradili v času gradnje kanalizacijskega omrežja.

V najbolj oddaljenem delu KS Tunjice, kjer je signal najslabše kvalitete, imamo zbrana soglasja lastnikov zemljišč za obnovo dela omrežja, ki je bilo postavljeno še na začetku delovanja sistema v Tunjicah. Obnovitvena dela na tem delu bomo pričeli še v tekočem letu.

Po obnovi dela kabelsko razdelilnega sistema v Tunjicah bo mogoča povezava novih uporabnikov v naselju Laniše, saj prebivalci tega dela KS Tunjice že dalj časa izražajo željo po kvalitetni povezavi naših storitev vključno s širokopasovnim dostopom na ISP storitev, saj ostali ponudniki tovrstnih storitev tega dela KS ne morejo pokriti.

Zavod KRS Kamnik lahko v sodelovanju s svetom KS Tunjice (pridobivanje soglasij in projektne dokumentacije) to delo skupaj s pogodbeno vzdrževalno službo Zavoda KRS Kamnik realizira že v letu 2011.

V zavodu KRS Kamnik smo se pripravili tudi na novosti, saj smo pričeli z vključevanjem digitalnih paketov v našo ponudbo.

To je zelo uporabna novost, saj edino na ta način lahko dopolnimo našo programsko shemo, za katero nam je v analognem frekvenčnem spektru zmanjkalo prostora. Želimo pa seveda uporabiti proste, oziroma izpraznjene frekvence, ki bodo dosegljive vsem naročnikom v vseh predelih kabelsko razdelilnega sistema. V sistem imamo vključenih sedem multipleksov, ki trenutno po sedmih frekvencah, na kanalih S34 do S9 in na kanalu UHF 26, omogočajo prenos za približno 30 novih, oziroma podvojenih, ter 6 radijskih programov.

Z dobaviteljem opreme, firmo WISI, smo se dogovorili, da bo en multipleks namenjen kvalitetnemu prenosu vseh slovenskih programov v MPEG-4 kvaliteti, drugi multipleksi pa novim programom v SD standardni in HD visoki kvaliteti.

Sodobni televizorji imajo običajno več zunanjih priključkov (SCART, HDMI, kompozitni priključki), preko katerih je mogoče priključiti več zunanjih virov televizijskega signala (npr. kabelski/satelitski sprejemnik, pretvornik, računalnik, igralno konzolo). Vir televizijskega signala tako izbiramo preko menija televizorja. S priključitvijo digitalnega pretvornika lahko torej še naprej

gledate satelitsko, kabelsko ali IPTV-televizijo, če le televizor dopušča dodatni priklop zunanega pretvornika. V kolikor TV sprejemnik nima ustreznega DVB-C kanalnika, boste za sprejemanje digitalnih paketov potrebovali SET TOP BOX, ki vsakemu uporabniku omogoča gledanje digitalnih kanalov.

Na naši sprejemni postaji sprejemamo tudi signal visoke ločljivosti RTV Slovenije, ki ga poizkusno oddajajo z oddajnikov na Šancah, Ljubljanskem gradu in z oddajnika na Krimu. Vse videno je dobre kvalitete, ki je sprejemljiva tudi za naše uporabnike. Za sprejem takšnega signala pa ne bo zadostoval običajni SET TOP BOX, pač pa bo moral imeti dodan še MPEG-4 dekode, isto bo veljalo tudi za novejša TV aparate, ki brez takšnega dekodeja ne bodo mogli sprejemati signalov visoke ločljivosti.

Televizor mora omogočiti prikazovanje slike visoke razločljivosti. Označen mora biti z oznako HD Ready (omogoča prikaz HD-slike, vendar v nižji kakovosti od oddajane) ali Full HD (omogoča prikaz slike v polni HD visoki ločljivosti, enaki oddajani). Poleg tega mora televizor vsebovati sprejemnik DVB-C, ki podpira sprejem signala HD MPEG-4. Nekateri ustrezni televizorji v Sloveniji so označeni s posebnimi nalepkami/oznakami. Če televizor sprejemnika DVB-C nima vgrajenega, ga morate priključiti na ustrezen zunanji pretvornik HD DVB-C MPEG-4 vmesnik.

Vsakemu naročniku naših storitev, ki se odloča za nakup novega TV aparata svetujemo, da je ob nakupu pozoren na kanalnik DVB-C, dekode MPG-4 in HD+ tehnologijo.

Urejeno imamo direktno povezavo od naše sprejemne postaje do centra POP TV na Vojkovi ulici v Ljubljani. Sprejem vseh programov, ki so pod okriljem njihove hiše, bo v studijski kvaliteti, seveda pa kasneje nekaj tudi v kvaliteti visoke ločljivosti HD.

Programs sprejemamo iz Ljubljane po optični povezavi, ki jo uporabljamo še za spletno povezavo in za IP telefonijo.

DIGITALNI PAKETI PROGRAMOV V SISTEMU NE POMENIJO, DA SE VSE ODDAJA V HD TEHNOLOGIJI.

NASTAVITVE DIGITALNIH PROGRAMOV NA TV SPREJEMNIKI

Kanal	S34	frekvenca,	410 Mhz,	QAM 64,	band rate 6900
Kanal	S35	frekvenca,	418 Mhz,	QAM 256,	band rate 6900
Kanal	S36	frekvenca,	426 Mhz,	QAM 64,	band rate 6900
Kanal	S37	frekvenca,	434 Mhz,	QAM 256,	band rate 6900

Kanal	S38	frekvenca,	442 Mhz,	QAM 64,	band rate 6900
Kanal	S39	frekvenca,	450 Mhz,	QAM 64,	band rate 6900
Kanal	UHF 26	frekvenca,	514 Mhz,	QAM 256,	band rate 6900

VSI UPORABNIKI, KI SO ZADOVOLJNI Z AKTUALNO PROGRAMSKO SHEMO V KABELSKO RAZDELILNEM SISTEMU KAMNIK, ZARADI SPREMEMBE ODDAJANJA (prehoda na digitalno oddajanje) NE BODO PRIKRAJŠANI PRI SPREJEMU TRENUTNO VKLJUČENIH RA IN TV PROGRAMOV.

ZA VSE INFORMACIJE SO VAM NA VOLJO TELEFONSKE ŠTEVILKE PISARNE ZAVODA KRS KAMNIK: 01 8391 422, 041 707 388.

Naslov pisarne: Nevlje 18, v prostorih KS Nevlje.

info@kks-kamnik.si, www.kks-kamnik.si

Zavod KRS Kamnik, Silvester Burja

ZAKAJ TAKO?

NEKATERI PIJEJO, KADIJO,
SE VOZIJO IN SMETIJO,
KAR ČEZ OKNO V BREG,
LETIJO PIKSNE VSE V PREK.

DA UNIONU IN ZLATOROGU,
RES DOBRO GRE,
LAHKO PREPRIČAŠ SE,
OB TUNJIŠKIH POTEH,
KAR NI LEPO ZA NAS OBČANE.

KDO DAJAL JE ZGLED
TEM ONESNEŽEVALCEM FIČFIRIČEM,
KI SMETIJO NAŠO VAS
IN NI JIM MAR ZA NIČ OD NIČ.

NARAVA VEDNO VSE VRAČA!

MARJANA

LETOS SO SE RODILI

1. Iva Čimžar - Čimžarjeva
2. Rok Uršič – Šoferjev
3. Žan Prezelj Vrhovnik - Holcarjev
4. Ela Vrhovnik – Slanova
5. Eva Levec - Dolinšekova
6. Neža Stele - Leskovčeva
7. Tilen Krumpestar – Sp. Košišev
8. Žan Babačič – Sp. Lanišek
9. Ana Erce - Dolinarjeva
10. Lara Kljajič Sedušak - Sedušakova

LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV

Ločeno zbiranje odpadkov je v Občini Kamnik zaukazano z občinskim odlokom, katerega povzetek je bil objavljen tudi v Kamniškem občanu.

V Tunjicah je ločeno zbiranje odpadkov (poleg ločenega zbiranja v gospodinjstvih) urejeno tudi s postavljenim ekološkim otokom na parkirišču pod cerkvijo.

Ekološki otok zajema tri kontejnerje: za odpadni papir, za plastiko in pločevinke ter za steklo. V te tri kontejnerje lahko odlagajo krajani krajevne skupnosti Tunjice odpadke, ki nastajajo v gospodinjstvih, ločeno in sortirano kot je navedeno na posameznem kontejnerju.

Poleg ekološkega otoka pa sta na parkirišču postavljena dva kontejnerja za odlaganje odpadkov s pokopališča, in sicer en kontejner za sveče in drugi za cvetje.

Tunjiška cerkev z neposredno okolico je priljubljena izletniška točka. Njena okolica je prav gotovo pomembna za vtis, ki si ga vsakodnevni obiskovalci ustvarijo o našem kraju. Zato je pomembno, da je urejena in čista. Pokopališče, okolico mrliške vežice in parkirišče ureja krajevna skupnost, vendar pa lahko svoj delček k videzu urejenosti prispeva prav vsak krajan.

Zato naj kontejnerji, postavljeni na ekološkem otoku, kot tudi tisti, ki jih je krajevna skupnost namenila za smeti s pokopališča, služijo res tistemu namenu, za kar so postavljeni. V preteklosti je bilo nemalokrat opaženo, da se je v te kontejnerje in poleg njih odlagalo marsikaj, kar vanje ne sodi, tudi take odpadke, ki jih sicer Publicus odvažja kot kosovne odpadke. Predvsem je seveda problematično odlaganje odpadkov poleg kontejnerjev, saj jih veter raznaša po bližnji okolici.

Ker verjetno vsi želimo živeti v lepem, čistem in urejenem kraju, ki nam bo v ponos, se potrudimo, da bomo upoštevali zahteve po pravilnem ločenem zbiranju in sortiranju odpadkov in poskrbeli, da bodo pristali v kontejnerjih, ki so za posamezne vrste odpadkov namenjeni. Vse ostale odpadke, ki nastajajo v gospodinjstvih, pa odlagajmo v posode, ki jih ima v krajevni skupnosti vsako gospodinjstvo, saj je na celotnem področju Tunjic urejeno njihovo zbiranje s strani koncesionarja Publicusa. Prav tako je z njihove strani omogočen odvoz kosovnih odpadkov vsakega posameznega gospodinjstva. Zato zagotovo ni nobene potrebe po odlaganju takih odpadkov na parkirišču pod cerkvijo.

Prispevajmo torej s svojim ravnanjem vsak svoj kamenček v mozaik čiste in urejene okolice naše prelepe, daleč naokoli znane in tako pogosto obiskane cerkve sv. Ane.

Matija Podjed

Stare fotografije

Prvo sveto obhajilo v Tunjicah letnikov 1927 in 1928

Dve brhki dekleti z Laniš

Starša Strehovega očeta

Izlet šolarjev na Krvavcu, leta 1940

Tunjški gasilci nekdanj - saj jih še prepoznate

Letos smo se poslovili od sledečih rojakov

MIHAELA VRHOVNIK – 23. marca 2010, je v 80. letu umrla MIHAELA VRHOVNIK, Ulčarjeva mama. Rodila se je v Zg. Palovčah, od koder se je poročila v našo faro.

OLGA REMS – 1. maja 2010, je umrla OLGA REMS iz Tunjiške Mlake. Svojih 83 let je dočkala v Domu starejših občanov v Kamniku.

MARIJA RUDEŽ – 10. avgusta 2010, je v 85. letu umrla MARIJA RUDEŽ. Zadnja leta svojega življenja je preživela pri hčeri v Lanišah.

IVAN VOMBERGAR – 26. septembra 2010, je po daljši bolezni umrl IVAN VOMBERGAR – Korbarjev. Rodil se je leta 1932. Živel je posebno življenje. Zaljubljen je bil v popravilo urnih mehanizmov.

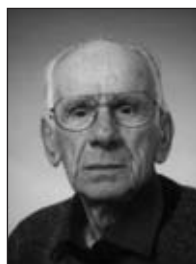
JOŽE SEDUŠAK – 4. oktobra 2010, je v 86. letu umrl JOŽE SEDUŠAK, Komovčev oče. Kot vojaka ga je usoda med drugo svetovno vojno srečno prepeljala skozi najtežje borbe.

JOŽE ZOBAVNIK – 2. novembra 2010, je v visoki starosti, malo pred 100. letom, umrl JOŽE ZOBAVNIK, Strehov oče. Bil je prava kmečka grča, saj je dočkal starost, katere do zdaj še nismo zabeležili v naši fari.

IVANA BUTALIČ – 3. novembra 2010, je umrla IVANA BUTALIČ, Petkova mama. Bližala se je svojemu 92. rojstnemu dnevu. Mož ji je umrl leta 1944, star 36 let. Tako je kot vdova živela sama z dvema otrokoma 66 let.

FRANC KOŽELJ – 8. novembra 2010, je umrl FRANC KOŽELJ, Vinšekov oče. Rodil se je v Podgorju leta 1927. Po poroki leta 1952 se je preselil v tunjiško faro.

V letošnjem letu so umrli še sledeči Tunjčani, ki pa so živeli drugje.

27. marca je v Beogradu umrla **ANICA BUNČIČ**, rojena Koželj (3.7.1921) pri Mevčarju.

25. aprila je bil v Komendi s svojo ženo pokopan **FRANCE VRHOVNIK**. Rodil se je pri Davčarju leta 1926, poročen pa je bil v Suhadolah.

27. aprila je bil v Komendi pokopan **TONE VRHOVNIK** – Markov. Živel je v Mostah.

25. julija je v Bohinju umrla **ANICA CVETEK**, rojena Vrhovnik (20.7.1921) pri Davčarju. V vas Brod pri Bohinjski Bistrici se je poročila 3. februarja 1952.

29. julija je v Cerkljah umrl **LUDVIK KOŽELJ**. Rodil se je pri Jerušeku 18.11.1935.

31. avgusta je umrl **JOŽE ČIMŽAR**, Zg. Sitarjev. Živel je v Županjih njivah. Dočkal je visokih 95 let.

6. oktobra je umrl **CIRIL KOŽELJ**, rojen 1936. V Tunjicah smo ga poznali kot Jamovčevega ali Sitarjevega. Živel je v Baški grapi.

Svet krajevne skupnosti Tunjice obvešča krajanke, da ob pogrebnih slovesnostih pokojnikov domači po svojih zmožnostih darujejo prispevke za stroške vzdrževanja mrliške vežice.

ZOBAVNIK

krovstvo-kleparstvo

ZOBAVNIK Franc s.p.

Tunjice 24/e, 1240 Kamnik

Gsm: 041/723 208
tel.: 01/8391 251

MIZARSKE STORITVE

MATEJ RAJTERIČ, MONTAŽA POHIŠTVA S.P.

GSM: 040 882 933

- notranja oprema po naročilu
- kuhinje, dnevne sobe, spalnice, kopalniško pohištvo, predsobe
- izdelava in montaža notranjih ter zunanjih vrat
- stopnice, ograje
- polaganje laminatov

... OD NARČARJA DO KONČNEGA IZDELAVE ...

Matevž Pirš

vzdrževanje tras pod
daljinovodi in vsa ostala
gozdarska dela

Zg. Tuhinj 9
1219 Laze v Tuhinju
Tel.: 01 - 834 70 45
GSM: 041 - 752 243
041 - 741 779

Jože Koželj
direktor

ORKAPLAST d.o.o., ljubljanska cesta 45, 1241 Kamnik
Tel.: 01/8310 662, fax: 01/8310 663, gsm: 041 741 757
e-mail: orkaplast@siol.net

NARAVNI ZDRAVILNI GAJ
TUNJICE PRI KAMNIKU

TEL: 01 831 7 085
zdravilnigaj@gmail.com
www.zdravilnigaj.si

Klara Cerar s.p.

Perovo 30, Kamnik, Tel.: 01/831 23 50, mobi.: 040 80 28 28
www.lepotilni-salon-zvezda.si
e-mail: info@lepotilni-salon-zvezda.si

DELOVNI ČAS

PON. - PET. (8. - 19. Ure), SOBOTA (7. - 12. ure)

KOŽELJ

hiša dobrih vin

Moste 54, 1218 Komenda, Slovenija

T +386 1 83 43 560
F +386 1 83 43 561
M +386 41 623 014
W www.kozelj.si
E joze@kozelj.si

Jože Koželj
direktor

Matej Benkovič s.p.

Podgorje 44
1241 Kamnik

kleparstvo
krovstvo
hidroizolacije
toplotne izolacije

Fax: 01 834 73 99
Gsm: 031 574-756

KLUČAVNIČARSTVO
GRZINČIČ

Damjan

Gsm: 041/752-939

Ljubljanska cesta 45, 1241 Kamnik
e-mail: s.grzincic@siol.net, www.grzincic.com

- AVTOPREVOZ
- TRGOVINA NA DEBELO Z ŽIVIMI ŽIVALMI
- POSREDNIŠTVO

KLEMEŃ OSOLNIK s.p.
TUNJIŠKA MLAKA 5K, 1240 KAMNIK

Uroš Baumann s.p.

tel.: 041 367 343, 081 602 765
uros.baumann@kks-kamnik.si
Podgorje 36/c, 1241 Kamnik

KOSIRNIK & KOŽELJ d.n.o.

Tesarstvo, krovstvo, kleparstvo in hidroizolacije
TUNJICE 23 • 1240 KAMNIK • D.Š.: SI32143648
GSM: 041 833 637
031 319 170
041 680 430
FAX: 01/8319 680

BRODAR DUŠAN S.P.
 ČIŠČENJE, BRUŠENJE, POLIRANJE IN
 PREOBLIKOVANJE PLOČEVINE
 TUNJSKA MLAKA 26A, 1240 KAMNIK
GSM: 041/ 837 233

**GOSTILNA
 REPANŠEK**
 Andrej Repanšek s.p.
 Bolkova ulica 42, Homec 1235 Radomlje
Tel.: 01/7227-950

**KROVSTVO MOJSTER ČEVKA
 TOMAŽ ČEVKA S.P.**
 LANIŠE 2, 1241 KAMNIK
GSM.: 041/ 392-248

**KMETIJSKI CENTER LAH
 KOMENDA**
 Majda Lah s.p.
 Klanec 13
 1218 Komenda
 Fax: 01 / 834 22 10
 Telefon traktorji NEW HOLLAND: 041 / 370 825, 01 / 8342 080
 Stroji: 041 / 744 113, 01 / 8342 070
 Rez.del: 01/8342-080, 01/8341-022
 e-mail: tomazlah@volja.net, kc.lah@volja.net, www.lah-sp.si

**VFR MIZARSKI
 SERVIS**
 zaključna dela v gradbeništvu • sestavljanje pohištva
VRHOVNIK FRANCI
 GSM: 041/ 443 805
 e-mail: fvrhovnik@siol.net
 Tunjice 32b, 1240 Kamnik

montvar
 Lado Žavbi s.p.
 Tunjice 36B, 1240 Kamnik
 tel.: 01-839 12 34, mobilni: 031 395 135

KOSIRNIK
 VZDRŽEVANJE IN NEGA VOZIL
 Kosirnik Janez S.P.
 - vulkanizilstvo
 - hitri servis vozil
 - mehanična popravila
 - prodaja pnevmatik in platišč
 Tunjice 40
 1241, Kamnik
 Tel: 031-355-977
 070-833-336
 jani.kosirnik@gmail.com

**CVETLIČARSTVO LAP
 Tina Lap, s.p.**
 Šutna 60, 1241 Kamnik
 Tel. (01)839 17 69, faks: (01) 831 93 85
 Id. št. za DDV: SI14259028

**Servis vseh
 tipov in znamk harmonik**
ZUPAN
 Gsm: +386 (0)41 44 55 77

JURJEVEC
 PREVOZI IN STORITVE Z DVIGALOM
 Kamnik, GSM: 041/58 63 95

MILAX HOMEK

TRIMARK d.o.o.
GRADBENA MEHANIZACIJA IN AVTOPREVOZNIŠTVO
Perovo 9, 1241 Kamnik

PIRNAR & DOLINŠEK

Damjan Dolinšek 041 912 309
Roman Pinar 041 689 804

FRANC KREMŽAR - LONČAR
mojster domače obrti

Gmajnica 65
1218 Komenda
tel. 01/834-15-94

CVETLIČARNA
Katja

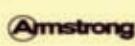

Žale 1, 1240 Kamnik
tel.: 01/83 91 497, gsm: 041 319 600

MANSARDA Suhomontažni sistemi
Emil Sedušak s.p. Adaptacijska dela
GSM: 031/ 445 046 Zaključna dela v gradbeništvu

E-mail: emil.sedusak@gmail.com
Tunjiška mlaka 22c, 1241 Kamnik

Lesni izdelki
LENART
Podbelšek Janez s.p.
Golice 14
1219 Laze v Tuhinju
e-mail: lesni.lenart@siol.net

lesene hiše - brunarice, vrtno ute, nadstreški
gsm: +386 41 579 467 fax: +386 1 834 60 27

AVTOKLEPARSTVO

FRANC VINŠEK s.p.

Tunjiška mlaka 25a, 1241 Kamnik
Tel.: 01/839 21 11 GSM: 041-356-527

TESARSTVO
KROVSTVO
JUSTIN

Justin Klanšek
Tunjice 29
Tel.: 01/839 29 51
GSM: 041/36 26 09

ELEKTROINŠTALACIJE
IN MONTAŽA
Branko Sedušak s.p.

- ELEKTROINŠTALACIJE
- POPRAVILA IN VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV IN STROJEV
- MONTAŽA STAVBNEGA POHIŠTVA
- ALU OKNA, VRATA, ZIMSKI VRTOVI
- TRGOVINSKA OPREMA

Tunjiška Mlaka 22b
1240 Kamnik
GSM: 041 342 936

ENERKOM d.o.o.

OKREPČEVALNICA
SLANOVEC s.p.

PRIMC MARKO

UNIMOBIL d.o.o.

TAPETNIŠTVO
KLEMEN s.p.

COP d.o.o.

VRHOVNIK TONE s.p.

DRAGO URŠIČ s.p.

ANA NOVAK
EKOLOŠKA KMETIJA

AVTOSERVIS
JANEZ SMOLNIKAR
s.p.

SAMSON
KAMNIK d.o.o.

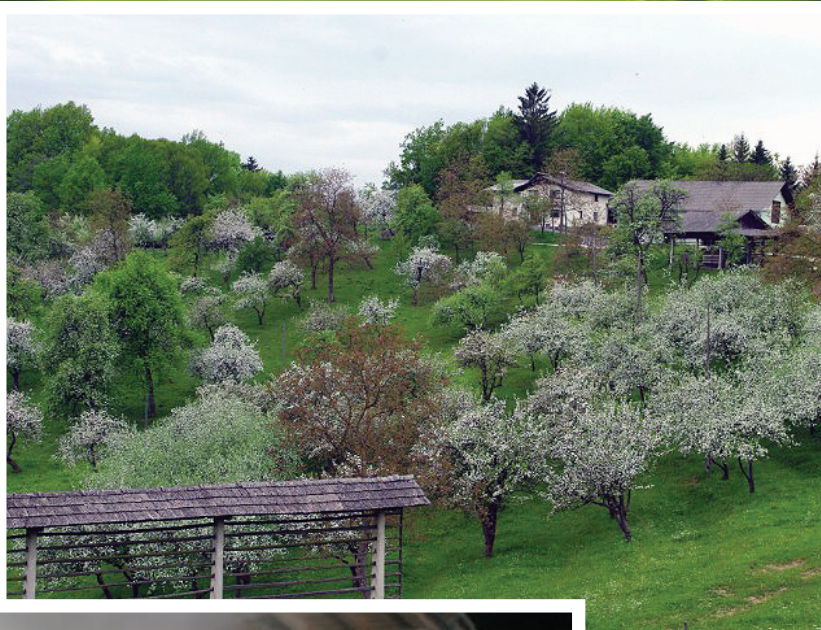
HRASTOVEC MARKO
s.p.

LEOPOLD KOPŠE s.p.

GRADBENA
MEHANIZACIJA
JANKO ROMŠAK s.p.

PETER ŽELEZNIKAR
s.p.

*Vsem sponzorjem
iskreno hvala
za pomoč pri izdaji
glasila Tunški glas.*

Tunški glas)))